

OBSAH

<i>ÚVOD</i>	<i>STRANA 3</i>
<i>SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA</i>	<i>STRANA 3</i>
<i>TAKÝ BOL ROK 2016</i>	<i>STRANA 7</i>
<i>VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT</i>	<i>STRANA 9</i>
<i>UDALOSTI</i>	<i>STRANA 9</i>
<i>OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY</i>	<i>STRANA 12</i>
<i>SAMOPRÁVA MESTA</i>	<i>STRANA 19</i>
<i>HOSPODÁRSKY ŽIVOT</i>	<i>STRANA 24</i>
<i>HOSPODÁRENIE MESTA</i>	<i>STRANA 24</i>
<i>VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA</i>	<i>STRANA 36</i>
<i>POLNOHOSPODÁRSTVO</i>	<i>STRANA 47</i>
<i>OBYVATELSTVO</i>	<i>STRANA 49</i>
<i>DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ</i>	<i>STRANA 49</i>
<i>ZAÚJÍMAVÉ DEMOGRAFICKÉ JAVY</i>	<i>STRANA 52</i>
<i>CIRKEVNÝ ŽIVOT</i>	<i>STRANA 58</i>
<i>SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ SITUÁCIA</i>	<i>STRANA 61</i>
<i>ŠKOLSTVO</i>	<i>STRANA 68</i>
<i>KULTÚRA</i>	<i>STRANA 72</i>

<i>SPOLOČENSKÉ AKTIVITY</i>	<i>STRANA 72</i>
<i>PODUJATIA A UDALOSTI</i>	<i>STRANA 76</i>
<i>ŠPORT</i>	<i>STRANA 90</i>
<i>ŠPORTOVÉ KLU BY V MESTE</i>	<i>STRANA 90</i>
<i>ÚSPECHY ŠPORTOVCOV</i>	<i>STRANA 93</i>
<i>ŠPORTOVÉ PODUJATIA</i>	<i>STRANA 96</i>
<i>AKTIVITY PRE ŠPORT</i>	<i>STRANA 98</i>
<i>POČASIE</i>	<i>STRANA 100</i>
<i>BREZNIANSKE REKORDY</i>	<i>STRANA 100</i>
<i>CHARAKTERISTICKÉ JAVY</i>	<i>STRANA 102</i>
<i>KLIMATICKÉ ÚDAJE</i>	<i>STRANA 105</i>
<i>ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE</i>	<i>STRANA 108</i>

ÚVOD

SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA

Na Slovensku sa dňa 5. marca konali voľby do Národnej rady Slovenskej republiky. Táto udalosť ovplyvnila aj život obyvateľov nášho mesta. Účasť voličov z Brezna bola celkom dobrá; k urnám prišlo 57,18 percent breznianskych voličov. Nie je to rekord, v roku 2002 sme mali vyššiu účasť. V tohtoročných voľbách sa však mesto Brezno a okres Brezno „preslávilo“ iným rekordom. Do Národnej rady SR sa prekvapivo dostalo aj 14 poslancov strany Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko, keď na celom Slovensku získali 8,04 percenta hlasov. K zvoleniu tejto strany sme prispeli v rámci Slovenska mierou najvyššou. Práve v našom okrese má strana najviac priaznivcov; v okrese získala 14,03 percenta a v meste Brezne 13,64 percent hlasov. V tejto súvislosti sa v celoslovenských médiách objavilo aj mesto a okres Brezno.

*Na poslanca z Brezna kandidovalo viac občanov mesta. Podľa predvolebných preferencií a poradia na kandidátnej listine mali šancu na zvolenie len dvaja kandidáti – **Jaroslav Demian a Ján Králik**. Také boli očakávania v meste. Avšak za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky bol vo voľbách prekvapivo zvolený iný kandidát z Brezna, **Ján Mora**, ktorý kandidoval za stranu Kotleba - ĽS Naše Slovensko. Tento je zároveň podpredseda a krajský predseda strany Kotleba - ĽS Naše Slovensko. Zo všetkých kandidátov - Brezňanov získal vo voľbách aj najviac – 1 748 preferenčných hlasov.*

V súvislosti s predsedom strany Ľudová strana Naše Slovensko a predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja Mariánom Kotlebom sa stalo mesto opäť na niekoľko marcových dní stredobodom pozornosti celého Slovenska. Došlo k incidentu domáceho divadelného súboru a vedením župy, keď na pokyn predsedu BBSK bolo prerušené divadelné predstavenie Kováči v dome kultúry usporiadané pre učiteľov kraja. Dôvodom mali byť krajne expresívne výrazy používané v predstavení. Hneď po incidente kolektív nášho divadelného súboru zaplavili vyjadrenia podpory a spolupatričnosti predstaviteľov

širokej kultúrnej obce, ale i bežných občanov. Na stranu divadelníkov sa postavilo aj mesto Brezno na čele s primátorom. Výsledkom výraznej medializácie bolo aj to, že Chalupkovci dostávali ponuky odohrať práve inkriminované divadelné predstavenie v rôznych divadlách na Slovensku a dokonca aj v zahraničí. Prvé predstavenie odohrali v Bratislave. Ktovie, kde boli vtedy breznianski priaznivci alebo voliči Kotlebu, lebo na kritiku neodpovedali, mlčali. V médiách ani na sociálnych sieťach sa ho veru nezastávali.

Mnohým Brežňanom však úspech Ľudovej strany Naše Slovensko v našom regióne nezostal ľahostajný. Práve brezniansky rodák Ing. **Michal Karako** založil občiansku iniciatívu „Zabudnuté Slovensko“, ktorá začala vyvíjať aktivity v mnohých mestách Slovenska zamerané na vysvetľovanie nebezpečenstva šírenia rasizmu, extrémizmu a fašizmu. Prvé podujatie sa uskutočnilo práve v našom meste. Následne vyvíjali tieto aktivity aj v iných mestách. Navštívili hlavne „zabudnuté“ regióny s vysokou nezamestnanosťou, kde sa ukázala vo voľbách i najväčšia podpora extrémistickej strany.

V septembri minulého roku sa naše mesto zapojilo do projektu City monitor, ktorý funguje na Slovensku od roku 2013. Prostredníctvom mobilnej aplikácie alebo webovej stránky projektu môžu obyvatelia nahlásiť podnety a sťažnosti. Rádnicu zaevidovala za viac ako rok pôsobenia aplikácie City Monitor 295 podnetov. Problémom, ktorý Brežňanov trápi najviac, je osvetlenie a komunálny odpad. Ľudia sa znepokojujú pre bezpečnosť na cestách (osvetlenia prechodov pre chodcov, inštalácia spomaľovačov alebo dopravného značenia). Až 73 podnetov sa týkalo len samotného osvetlenia a 55 podnetov sa týkalo smetí. Trápi ich aj úprava a údržba verejných plôch (žiadosti o výrub drevín, skrášlenie priestoru vnútro blokov, doplnenie lavičiek alebo košov) a dobudovávanie miestnej infraštruktúry (cesty, chodníky, kontajnerové stojiská, spevnené plochy). Medzi ďalšie problémy, ktoré občania nahlásujú, patrí jednoznačne poškodená cesta. Podnety sa týkali aj nefungujúceho verejného osvetlenia. Cez kategóriu pod názvom „Iné“ občania nahlásujú najčastejšie poškodenia detských ihrísk. Za pozornosť stoja aj autá, ktoré neparkujú správne, prípadne stoja dlhodobo na jednom mieste a sú nepoužívané. Ľudia upozorňujú aj na čierne skládky.

V tomto roku vyjadrili občania svoj postoj k istým spoločenským javom aj prostredníctvom petícií. Mesto prijalo počas roka od občanov 4 petície.

Prvá petícia sa týkala tržnice. V meste sa začali šíriť správy o tom, že sa plánuje presťahovať tržnica z Ulice ČSA na historické námestie. Trhovníci bez vysvetlenia vzájomných stanovísk so zástupcami mesta, zrejme v obave o ďalšie fungovanie tržnice, rozbehli petičnú akciu, ktorú za dva týždne podporilo približne 1500 ľudí. Až neskôr prebehlo stretnutie zástupcov trhovníkov s vedúcimi zamestnancami mestského úradu. Najdôležitejším záverom ich stretnutia bolo, že tržnica naďalej ostane na Ulici ČSA.

Druhá a vlastne aj tretia petícia sa zaoberala útulkom pre zvieratá. Asi sto obyvateľov Brezna požadovalo zrušenie alebo presťahovanie útulku pre zvieratá Tuláčik. Petíciu odôvodnili nadmerným hlukom a zápachom. Do nových priestorov k malej železničnej stanici - sa pritom útulok sťahoval len nedávno, v novembri minulého roka. Stačilo zopár mesiacov a stal sa trňom v oku stovky nespokojných občanov z Nábřežia dukeľských hrdinov. Tí počujú štekanie psov hlavne v čase ich kŕmenia napriek tomu, že ich od útulku delí rieka Hron. V útulku žijú desiatky zvierat bez vlastného domova. Ak by musel byť na základe petície zrušený, vznikol by problém s ich ďalším umiestnením. Viac ako 5000 občanov podpísalo druhú petíciu – proti zrušeniu. Mestské zastupiteľstvo prijalo kompromisné riešenie; útulok sa nezruší, ale vybuduje sa protihluková bariéra. Tá sa aj koncom roka začala budovať.

V závere roka sa obyvatelia dozvedeli, že v Brezne by mala vyrásť nová samoobslužná čerpacia stanica. Tá by sa mala nachádzať vedľa predajne Billa. Na túto skutočnosť zareagovali nielen obyvatelia, ale aj poslanci mestského zastupiteľstva. Poslankyňa pre dotknutý obvod Petra Dzurmanová sa stala predsedníčkou petičného výboru. Vybierali 1621 podpisov. Oslovovali hlavne ľudí, ktorých sa to bezprostredne týka a bývajú v blízkosti plánovanej čerpacej stanice. Na základe tejto skutočnosti mesto vydalo zamietavé stanovisko k výstavbe čerpacej stanice

Omladené vedenie mesta aj tohto roku vzbudilo u mnohých, hlavne mladých ľudí záujem o veci verejné. Vníмали sme predovšetkým nadšenie mladšej generácie, ktorá prostredníctvom sociálnych sietí vyjadrovala spokojnosť s aktivitami mesta pre obyvateľov. Zámer vedenia však bol zapojiť verejnosť aj aktívne do riešenia vecí verejných. Rozhodli sa ísť príkladom. Ako prví začali poslanci, o pár týždňov neskôr mesto vyzvalo a zapojilo do dobrovoľníckej činnosti aj verejnosť a tretíkrát, v rámci Týždňa dobrovoľníctva, sa zúčastnili aj zamestnanci mestského úradu. Všetci vymenili obleky za pracovné oblečenie, natierali zábradlie na moste cez Hron aj na Mazorníkove, čistili omietky na cintoríne. Vytipovali si niekoľko miest, na ktorých vykonávali verejnoprospešnú činnosť. Našťastie sa im podarilo získať verejnosť pre takúto činnosť je však otázne. To bude trvať asi dlhšiu dobu.

Mladých ľudí v Brezne stále ubúda, a tak mesto podniká viaceré aktivity, aby ich motivovalo k zostatku v tomto regióne a prispelo tak hlavne k riešeniu problému zamestnanosti. Za účelom rozvoja regiónu a dopravnej infraštruktúry sa uskutočnilo niekoľko rokovaní o predĺžení R1 až po Brezno. Na predaj mesto začalo ponúkať okolo 130 pozemkov pre výstavbu rodinných domov. V priebehu roka bol pripravený na Vrbovej ulici pri Mostárni malý priemyselný park so všetkými sieťami, ktorý v Brezne roky chýbal.

Kultúrno-spoločenský život obyvateľov mesta určite pozitívne ovplyvnila skutočnosť, že synagóga v Brezne bola po ukončení rekonštrukčných prác v máji sprístupnená verejnosti. Do konca roka sa tu konalo viacej podujatí, ktoré dovtedy nemali vhodný priestor. Množstvo aj nových podujatí prilákalo na námestie viacej ľudí.

Bohužiaľ, do celoslovenských médií sme sa dostali aj v negatívnom zmysle. V týždenníkoch opisovali náš „slávny dom hrôzy“ v Predných Hálnach takto: „Na hlavnom ťahu z Brezna na Polomku strháva pozornosť vodičov áut strašidelné vyzerajúca bytovka. S obrovskými plachtami nahrádzajúcimi časti strechy, s hrozivými čiernymi dierami do skeletu budovy a plápolajúcimi kobercami na hnusných balkónoch akoby ani nebola z reálneho sveta.“ Pre Brežňanov je tento dom obývaný Rómami už niekoľko rokov veľkou hanbou. Ale tohto roku sa dostal do médií preto, že jeho obyvatelia podpísali zmluvu so súkromnou firmou o vysťahovaní do 1. novembra, byty jej predali za dvetisíc eur. Peniaze minuli, ale

tohto roku sa nič nezmenilo. Plápolajúce koberce tvorili na dome hrôzy pre jeho doterajších obyvateľov aj vianočnú výzdobu.

TAKÝ BOL ROK 2016

Tohtoročné počasie síce neprinieslo takú smršť rekordov, ako ten predošlý, ale núdza o zaujímavé javy nebola. Rok 2016 sa zaradil do série nadpriemerne teplých rokov, ktorá trvá už od roku 2010. Z posledných troch rokov bol však najchladnejší. Dočkali sme sa chladného januára, vo februári už ale zima nebola, dokonca bol najvyšší februárový priemer teploty za posledných 20 rokov. Po mesiaci veľmi teplého jarného počasia v apríli prišlo v máji neskoré jarné ochladenie spojené s rannými mrazmi. Aj v Brezne to narobilo škody hlavne na rozkvitnutých stromoch. Čo sa týka zrážok, tento rok bol tiež nadpriemerný. Napadlo 812,8 mm a normál je podľa dlhodobých pozorovaní 750 mm. Najdaždivejší mesiac už nebol jún, ako každý rok, ale júl. To určite netešilo dovolenkárov. Najväčším sklamaním roka 2016 bolo aj podľa meteorológov októbrové počasie; žiadne babie leto, iba dážď a chladno. Vianoce sme mali zase bez snehu. Štedrý deň priniesol malé prekvapenie v podobe večerného sneženia, nasledovalo však výrazné oteplenie a sneh rýchlo zmizol. Silvester sme v Brezne slávili na námestí síce za mrazivého počasia, ale snehu nebolo.

Pohľad na Brezno bol tohto roku zase o niečo krajší. Technické služby v priebehu mája osadili na stĺpy verejného osvetlenia takmer tisícku muškátov, ktoré mestu dodali príjemnejší a najmä estetický vzhlad. Tak, ako minulý rok, aj tento pribudli v meste stovky nových rastlín. Zdobili nielen námestie, ale prvýkrát aj dva mosty ponad Hron.

Aj v rámci vjazdu do mesta v smere od Červenej Skaly došlo k výrazným a hlavne viditeľným zmenám. Už dlhú dobu sme sa museli v Predných Haľkách pozerat' nielen na „dom hrôzy“, ale aj na smetisko, popri ktorom denne prechádzali tisíce áut. Kazilo to imidž celého mesta, vďaka médiám nás podľa tohto poznali aj v iných mestách. Celú čiernu skládku mesto v lete vyčistilo. Technické služby terén za pomoci ťažkej techniky vyrovnali

a navozili zem z kompostárne, ktorú vyplanírovali. Okolie vyčistili od náletových drevín, vysiali trávnu, doplnili betónové žlaby, upravili stojisko na veľké kontajnery.

Technické služby pokračovali v budovaní nových parkovacích miest v meste, tohto roku začali budovať nové parkovacie miesta aj na Mazorníkove, kde pribudlo 60 parkovacích miest. Boli vytvorené na priestranstve pri otočke autobusov, pribudol i nový bezbariérový prechod.

Mesto vyzeralo tohto roku čistejšie, upratanejšie. Často sme videli skupiny pracujúcich ľudí zametať, či kosiť. Intenzívnejšie sa kosilo v hlavných ťahoch mesta, najčastejšie na námestí v parku. V minulosti sa kosili trávnaté plochy asi dvakrát ročne, čo bolo určite nedostatočné. V tomto roku už kosili celé mesto štyrikrát, niektoré časti šesť až sedemkrát. Zmeny boli viditeľné, obyvatelia mesta si to veľmi pochvalovali. V uliciach mesta pribudli aj nové štýlové jednotné smetné koše a trhové stánky s erbom Brezna.

Mesto tohto roku zaznamenalo výskyt medveda hnedého. Bol pozorovaný v mestskej časti Podkoreňová, kde sa pohyboval v blízkosti ľudských obydlií. Aj obyvatelia Lúčk žili v septembrových dňoch v strachu. V okolí ich domov tiež vyčíňal medveď, ktorý do rána z 5. septembra priamo na dvore roztrhal šesť oviec. Nezastavila ho ani drevená ohrada a ostnatý drôt. Keďže ide zrejme o toho istého jedinca, ktorý narobil škody aj na okolitých salašoch, požiadali o ochranný odstrel.

Portál SLOVAKREGION.SK je celoslovenským informačným portálom. Už po deviatykrát portál vyhlásil súťaž o Najkrajšie mesto a obec Slovenska. VIII. ročník súťaže prebiehal od 1. apríla do 31. októbra. Na základe výsledkov hlasovania sme konštatovali, že naše mesto patrí medzi najkrajšie. V silnej konkurencii 139 miest Slovenska sa Brezno umiestnilo na 16. pozíciu. Minulý rok naše mesto obsadilo až 92. miesto. Tento rok sa však Brežňania zaktívizovali, zahlasovali a mesto sa dostalo na krásnu 16. priečku, čo je obrovský posun. Najkrajším spomedzi 140 miest Slovenska sa podľa výsledkov stala Spišská Nová Ves s 31 566 hlasmi. Na druhom mieste skončila Levoča a tretia priečka sa ušla Bardejovu.

Do slávnostného šatu sa oblieklo mesto aj v predvianočnom období. Pred prvou adventnou nedeľou bol urobený okolo vodostreku na námestí veľký adventný veniec, v parku pri kostole sme sa mohli prejsť popod svetelnú bránu. Na námestí pribudol k vianočnému stromčeku snehuliak, ktorý tešil hlavne tých najmenších. Na Mikuláša bol pri veži zapálený pekný vianočný stromček, Breznianske námestie vyzeralo ako z rozprávky.

VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

UDALOSTI

VOLBY DO NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlásil voľby do NR Slovenskej republiky a určil termín ich konania na sobotu 5. marca 2016. Táto udalosť ovplyvnila aj život obyvateľov nášho mesta.

Z mesta Brezna kandidovali na poslancov Národnej rady Slovenskej republiky nasledovní občania:

Za stranu SMER - SD kandidovali Ing. Jaroslav Demian, poslanec NR SR; na kandidátskej listine mal číslo 78, získal 1612 preferenčných hlasov a **Ján Račák**, živnostník; na kandidátskej listine mal číslo 113, získal 1150 preferenčných hlasov.

Kandidátmi Slovenskej národnej strany z Brezna bol Ing. Igor Pavúk, 55-ročný, technik, mal na listine poradové číslo 97, získal 485 prednostných hlasov.

Kandidátom strany SIEŤ z Brezna bol Ing. arch. Ján Králik, 52-ročný, zástupca primátora s číslom 24 na kandidátskej listine, dostal 1 521 prednostných hlasov

Kandidátom strany MOST - HÍŤ z Brezna bol Ing. Milan Hašan, 60-ročný učiteľ, mal na kandidátke číslo 135, so 427 prednostnými hlasmi skončil na 98. mieste.

Kandidátom Komunistickej strany Slovenska z Brezna bol Mgr. Daniel Kjanica, 63-ročný výsluhový dôchodca; na kandidátskej listine mal číslo 61.

Kandidátom strany Sme rodina z Brezna bol Milan Vetrák, 41-ročný, pracovník SBS, na kandidátskej listine mal číslo 118.

Kandidátom strany TIP z Brezna bol Martin Bambura, 24-ročný živnostník; na kandidátskej listine mal číslo 111.

Kandidátom strany KDH z Brezna bol Martin Baxa, 42-ročný učiteľ; na kandidátskej listine mal číslo 64

Za stranu ĽS Naše Slovensko kandidovali Ján Mora, 32-ročný, odborný referent, na kandidátskej listine mal číslo 15, získal 1748 preferenčných hlasov a Stanislav Kandera, 45-ročný, odborný referent, na kandidátskej listine mal číslo 72

Za Stranu moderného Slovenska kandidovali Milan Mojžiš, 35-ročný, výskumník, na kandidátskej listine mal číslo 17, Daniel Belko, 32-ročný, vodič, na kandidátskej listine mal číslo 20, Monika Matušíaková, 53-ročná, poradkyňa, na kandidátskej listine mala číslo 45, Ján Longauer, 62-ročný, dispečer, na kandidátskej listine mal číslo 52.

Za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky bol vo voľbách prekvapivo zvolený jediný kandidát z Brezna, Ján Mora, ktorý kandidoval za stranu Kotleba - ĽS Naše Slovensko. Zo všetkých kandidátov Brežňanov získal vo voľbách aj najviac – 1 748 preferenčných hlasov.

Výsledky volieb v meste Brezno

O výsledkoch volieb v Brezne, okrese a na Slovensku najlepšie hovorí nasledujúca tabuľka.

Územie	účasť v percentách	SMEĽR	SAS	OLaNO	SNS	ĽS NS	Sme rodina	MOST	Siet'
Slovensko	59,82	28,28	12,10	11,02	8,64	8,04	6,62	6,50	5,60
Okres	58,55	33,38	10,44	8,73	10,75	14,05	5,73	2,48	6,49
Mesto	57,18	29,24	12,70	9,67	9,48	13,64	5,55	2,96	9,44

V meste Brezne zo 16 961 zapísaných voličov odovzdalo svoj platný hlas 9 601 občanov, takže sme dosiahli na voľbách 57,18 percentnú účasť voličov. Najväčšiu podporu - 29,24 percent voličov, aj tu získal Smer – Sociálna demokracia. Druhá v poradí bola u Brezňanov Ľudová strana Naše Slovensko, ktorú volilo 13,64 percent, na tretiu priečku dali naši obyvatelia stranu Sloboda a solidarita; oslovila 12,70 percent domácich voličov. Strane Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti dali Brezňania menej hlasov ako zvyšok Slovenska - 9,67 percent, Slovenská národná strana dostala v Brezne 9,48 percenta hlasov a stranu Siet' volilo 9,44 percent obyvateľov mesta. Viac hlasov ako je celoslovenský priemer získala strana SIEĽ; asi to spôsobila skutočnosť, že z Brezna bol jeden z nádejných kandidátov. Často sa hovorí aj o tom, že voliči žijúci vo veľkých mestách volia inak, ako Slováci z menších obcí. Vyzerá to tak, že rozdiely v hlasoch v rámci Slovenska a v Brezne boli aj tentokrát výrazné. Slovenské parlamentné voľby zaujali aj svetové médiá. Šokovala ich najmä skutočnosť, že do parlamentu vstupuje extrémna pravica v podobe ĽSNS. V Národnej rade bude mať 14 kresiel. Francúzski novinári v medzititulku použili výraz "Fašisti v parlamente". Podobne sa vyjadrovali aj iné médiá v zahraničí. V tejto súvislosti sa v našich médiách objavilo aj mesto a okres Brezno. K zvoleniu ĽSNS sme prispeli v rámci Slovenska mierou najvyššou. Práve v našom okrese má strana najviac priaznivcov.

Aj tentokrát bola účasť v našom meste na voľbách nižšia v porovnaní s okresom aj s výsledkami celoslovenskými, keď v okrese Brezno bola 58,55 – percentná a v rámci celej republiky 59,82 – percentná účasť voličov a v meste Brezne najnižšia, 57,18 – percentná.

Tabuľka: Účasť breznianskych voličov na voľbách do Národnej rady v jednotlivých rokoch

ROK VOĽIEB	Účasť voličov
2002	65,85%
2006	49,85%
2010	53,64%
2012	54,54%
2016	57,18%

OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY

UVÍTANIE NOVÉHO ROKA

Oslava Silvestra a uvítanie nového roka na námestí bola aj napriek treskúcej zime veľkolepá. Výbornú zábavu ponúkli revivaloví speváci s najväčšími hitmi Michala Davida a skupiny Queen. Silvester v Brezne sa neoslavoval niekoľko rokov, preto si ten tohtoročný nenechali ujsť mnohí Brežňania, ako aj ľudia z okolia.

OSLAVY OSLOBODENIA BREZNA

Pri príležitosti 71. výročia oslobodenia mesta sa v posledný januárový piatok konali v Brezne spomienkové oslavy. Začali sa ukážkou historických bojov oslobodzovania mesta v mestskom parku za bývalou radnicou, dnes budovou Horehronského múzea, v ktorej počas druhej svetovej vojny sídlil hlavný štáb nemeckej okupačnej armády. Ukážku bojov v spolupráci s Horehronským múzeom predviedli kluby vojenskej histórie – Bajonet z Kežmarku, Tatry zo Spišského Bystrého, Tatranskí vlci z Popradu a Anthropoid z Mýta pod Ďumbierom. Návštevníci mali možnosť vidieť aj statický a dynamický výstroj a vojenskú poľnú kuchyňu.

Po ukážke sa účastníci osláv presunuli na pietny akt kladenia vencov k pomníku padlých v II. svetovej vojne, kde sa k prítomným prihovoriť primátor mesta Brezna . Chargé d'affaires Veľvyslanectva Rumunskej republiky na Slovensku Steluta Arhize, pridelenec obrany Ruskej federácie Jevgenij Karpuchov a predseda ZO SZPB č. 1 v Brezne Ing. Ján Longauer. Na pietnom akte sa zúčastnili tiež zástupcovia rumunského mesta Tautii Magheraus. Hostia zo zahraničia boli prítomní na tomto podujatí aj preto, že ruská a rumunská armáda zohrali pri oslobodzovaní mesta rozhodujúcu úlohu. Primátor mesta v závere svojho prejavu poďakoval a vzdal úctu základnej a oblastným organizáciám protifašistických bojovníkov v Brezne, aj vďaka ktorým si mesto udržiava a pripomína najvýznamnejšie historické okamihy, ktoré ovplyvnili jeho rozvoj.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

SLÁVNOSŤ ODOVZDÁVANIA OCENENÍ

Súčasťou osláv výročia oslobodenia bolo aj slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva v sále hotela Ďumbier spojeného s odovzdávaním ocenení osobnostiam za tvorivé výsledky, ktoré dosiahli v prospech občanov mesta za rok 2015 za šírenie jeho dobrého mena doma aj v zahraničí. Bola to pekná slávnosť, ktorej sa zúčastnila okrem poslancov a ocenených aj verejnosť, príbuzní ocenených a množstvo účinkujúcich.

Cenu primátora získal **Vladimír Libič** pri príležitosti životného jubilea 70 rokov za rozvoj športu v Brezne a verejno-prospešnú činnosť pre obyvateľov mesta.

Cenu mesta Brezna bola udelená MUDr. **Anne Longauerovej** za verejne-prospešnú činnosť pre obyvateľov mesta a za rozvoj zdravotníckych služieb v Brezne, Ing. **Ivanovi Taslerovi** pri príležitosti životného jubilea 80 rokov za športové, kultúrne, pracovné a spoločenské aktivity v prospech obyvateľov mesta, **Tiborovi Gillovi** za rozvoj športu v Brezne, PhDr. **Olge Jorčíkovej** za úspechy a prínos pre školstvo a poradenstvo v regióne Horehronie.

Odobzdávanie ocenení spestrili svojim vystúpením členovia Detského folklórneho súboru Šťastné detstvo v Brezne, učitelia Základnej umeleckej školy v Brezne, muzikálový spevák **Martin Vetrák** a Dievčenský spevácky zbor Dolce Santo pri Základnej umeleckej škole v Banskej Bystrici.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, pozvánka

OSLAVY DNŇA UČITEĽOV

Na základe iniciatívy komisie pre školstvo pri mestskom zastupiteľstve vedenie mesta zorganizovalo Brezniansky deň učiteľov za účasti všetkých zamestnancov škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ktorého súčasťou bolo aj divadelné predstavenie Trójsky kôň v podaní hercov z divadelného ochotníckeho súboru Ráztočan. Vo štvrtok 31. marca v kinosále mestského domu kultúry primátor **Tomáš Abel** poďakoval

všetkým pedagogickým pracovníkom za ich poslanie, trpezlivú a obetavú prácu s deťmi, ako aj kolegom nepedagógom, ktorí sú neoddeliteľnou súčasťou dobre fungujúcej školy. Počas slávnostného večera zároveň ocenil učiteľov, ktorí svojou činnosťou a prístupom robia zo svojich škôl výnimočné vzdelávacie inštitúcie.

Za aktivitu a tvorivosť v oblasti vzdelávania detí a mládeže primátor odovzdal ďakovný list **Jane Spáčovej a Alene Majerníčkovej** zo ZŠ K. Rapoša, **Eve Pohančaníčkovej a Anne Veverkovej** zo ZŠ na Pionierskej 2, **Dane Englerovej** zo ZŠ na MPČL a **Zuzane Šoltésovej** zo Základnej umeleckej školy. Zároveň za celoživotnú prácu v oblasti školstva si pri príležitosti životných jubileí prevzali z rúk primátora pamätné listy **Anna Gáliková, Ivan Nemky, Margita Vaňková, Eva Vančová, Mária Bošelová a Anna Fábiková.**

DNI MESTA

Dni mesta Brezna začali už vo štvrtok 26. mája a skončili sa v nedeľu. Samotní Brežňania mali možnosť zasiahnuť do programu hlasovaním a tento rok si vybrali skupinu *Iné Kafe*. V Brezne bolo však pripravené aj prekvapenie, pretože prišiel aj nezabudnuteľný Peter Nagy a jeho skupina Indigo, či skupina Polemic, vystúpili dokonca aj finalisti zo Superstar Pavol Kovalíček a Emma Drobná.

Vo štvrtok popoludní námestie ožilo vďaka hitom v podaní známych spevákov. Hlavný hosť programu Oto Weiter sa potešil milému prekvapeniu, a to soške OTO, ktorú mu odovzdal primátor mesta.

Sviatok mesta a jeho obyvateľov prišli osláviť aj vzácní hostia partnerských miest Ciechanów, Nadlák, Čačak, Nový Bydžov, pozvanie prijal aj poslanec NR SR **Rádovan**

Baláž. *Naposledy sa delegácie zo zahraničia spoločne stretli v Brezne vlani na oslavách 750. výročia prvej písomnej zmienky o meste. Predstavitelia mesta a zástupcovia družobných krajín si tradične počas pietneho aktu uctili pamiatku generála Milana Rastislava Štefánika a k jeho soche položili kvetinové zástavy.*

Osobitné postavenie v plejáde podujatí mal slávnostný program Kultúra Brezna v čase, ktorý bol venovaný umeleckým telesám mesta. Hrané pásmo mladého režiséra Michala Réckeho divákovi ponúklo krátku komédiu o dvoch zbojníkoch, ktorí sa rozhodli využiť zhon počas príprav mestských osláv na zbíjanie. Na pódium sa postupne predstavili domáce združenia záujmovo-umeleckej činnosti, ktoré obohatili Dni mesta o umelecký zážitok. Program vyvrcholil v sobotu večer ohňostrojom. Predtým však námestie celý víkend žilo množstvom atrakcií a sprievodných podujatí, medzi ktorými nechýbal jarmok ľudových výrobkov, pojazdná kaviareň alebo historický tábor.

Umelecké telesá mesta tentoraz zabávali návštevníkov pri varení gulášov. Rozospievali či roztancovali skoro každého, kto prechádzal okolo nich. Na tomto podujatí boli prvýkrát použité nové stánky mesta. Vznikli ako produkt verejno-súkromného partnerstva mesta a podnikateľov z regiónu, pričom ruku k dielu priložili i študenti miestnej Strednej odbornej školy techniky a služieb. Mesto sa rozhodlo inšpirovať minulosťou, obnoviť breznianskeho ducha a nadviazať na odkaz niekdajších hugánskych jarmokov, čomu prispôbilo i vizuál predajných stánkov. Všetky sú jednotné, celé z dreva a na plachte s mestským erbom.

*Súčasťou tohtoročných osláv mesta bolo aj predstavenie nového loga. Mestská veža – zvonica ako dominanta nášho Brezna popri oficiálnych heraldických symboloch reprezentovala a dotvárala vizuálny štýl mesta. Autorom tohto nového grafického vizuálu je **Luboš Pohánčaník** z Brezna.*

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie, plagát, grafický návrh loga*

OSLAVY SNP

*Priami účastníci povstania, členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, predstavitelia mesta, štátnej správy a samosprávy spolu s desiatkami Brežňanov si v piatok 26. augusta na Námestí gen. M. R. Štefánika uctili pamiatku padlých bojovníkov, ktorí pred sedemdesiatimi dvoma rokmi svojím konaním povedali jasné nie nebezpečnej ideológii, založenej na nenávisti, rasizme a xenofóbii. Priamym účastníkom bojov vzdal hold aj primátor Brezna **Tomáš Abel**.*

DEŇ ÚSTAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

*Oslavy 24. výročia prijatia Ústavy Slovenskej republiky pripravil Miestny odbor Matice Slovenskej v Brezne. Účastníci osláv sa symbolicky stretli v mestskom parku pri „Lipke štátnosti“. Spoločne si tu zaspomínali na neľahký proces prijímania základného zákona štátu i dlhú cestu, ktorú odvtedy Slovensko ako samostatná a zvrchovaná krajina prešlo. Prítomným občanom a pozvaným hosťom sa prihovorila aj viceprimátorka Brezna **Petra Dzurmanová**. Vo svojom prejave vyzdvihla význam ústavy, na ktorej dlhodobo stoja piliere nášho právneho štátu. Odkazom viacerých príhovorov bolo zachovať poznanie dôležitosti týchto udalostí aj pre nasledujúce generácie.*

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

OSLAVY KAROLA KUZMÁNYHO

*Oslavy pri príležitosti 210. výročia narodenia a 150. výročia úmrtia Karola Kuzmányho, evanjelického kňaza, spisovateľa, národovca a prvého podpredsedu Matice slovenskej sa uskutočnili v našom meste v nedeľu 20. novembra so začiatkom v evanjelickom kostole, ktorý postavili takmer pred 230 rokmi práve za pôsobenia otca Karola Kuzmányho. Slávnostné služby Božie, ktorých prípravu zabezpečil konsenior **Daniel Duraj**, v priamom prenose odvysielala televízia. Kostol bol zaplnený do posledného miesta, Brežňania toto podujatie považovali za významnú udalosť. Významných hostí a domácich členov cirkevného zboru privítal dozorca CZ ECAV Brezno **Ján Brečka**. Liturgovalo šesť*

liturgov, kázal generálny biskup **Miloš Kšátik**. Ale brezniansky evanjelický farár chýbal, lebo ho brezniansky cirkevný zbor ani nemá. Farár **Vladimír Mažo** odchodom do dôchodku 31. októbra ukončil 12 - ročnú pôsobnosť v breznianskom evanjelickom zbore a nový ešte nebol stanovený. Služby Božie obohatilo aj vystúpenie Spevákkeho zboru mesta Brezna v sprievode organistky **Jany Sedliakovej**, klarinetového dua a trubkárov zo Základnej umeleckej školy v Brezne. Počas bohoslužby z evanjelického spevníka odznali piesne s textami Karola Kuzmányho. Za Maticu slovenskú sa prihovoriť predseda **Marián Tkáč**, za mesto Brezno primátor **Tomáš Abel**.

Po skončení služieb Božích sa pri pamätnej tabuli Karola Kuzmányho, ktorú odhalili 17. októbra 1926, uskutočnil pietny akt a po príhovore predsedníčky MO MS **Ivany Kružliakovej** prehliadka expozície Literárne Brezno. Jednou z osobností, ktorej je venovaná pozornosť v pamätnej izbe, je aj Karol Kuzmány.

Oslavy pokračovali programom v mestskom dome kultúry, ktorý pripravil Miestny odbor Matice slovenskej. Vystúpili hlavne domáce kolektívy. Svoju kvalitu opäť ukázal Spevákky zbor mesta Brezna, vystúpili aj učitelia a žiaci ZUŠ Brezno. Zaujímavým spestrením bolo literárno-hudobné pásmo. Predstavili sa aj hostia, ktorí majú vzťah k Breznu; rodák spätý s Breznom operný spevák **Ivan Zvarík**, žiaci ZŠ Beňuš a maticiari z Veľkého Krtíša, ktorých členovia spievajú v miestnom speváckom zbore Nádej pri ECAV.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

ZAZNAMENANÉ V PAMÄTNEJ KNIHE MESTA

V Pamätnej knihe mesta Brezna boli zaznamenané slávnostné udalosti – obrady, ktoré sa konali na pôde mesta:

- *Slávnostné mestské zastupiteľstvo pri príležitosti 71. výročia oslobodenia mesta Brezna za účasti zástupcov Rumunska a Ruskej federácie, spojené s udeľovaním ocenení - 29. januára*
- *Deň učiteľov – prijatie učiteľov na území mesta Brezna – 31. marca*
- *Podpísanie memoranda o spolupráci na úrovni kultúry s rektorom Akadémie umení Banská Bystrica Prof. PaedDr. MgA, et Mgr. Vojtechom Didim – 11. apríla*
- *Prijatie abiturientov Gymnázia v Brezne po 60- tich rokoch – 7. mája*
- *Slávnostné otvorenie synagógy v Brezne – 11. mája*
- *Dni mesta – prijatie zahraničných delegácií z partnerských miest – 28. – 30. mája*
- *Prijatie abiturientov Strednej priemyselnej školy v Brezne po 50-tich rokoch – 18. júna*
- *Prijatie novomanželov po uzavretí manželstva v cudzine (manželia Vrbovský) – 2. júla*
- *Zlatá svadba (manželia Kováčikovci) - 27. augusta*
- *Uvedenie knihy autorov Marcela Páleša a Michala Várošíka spojené s podporou z predaja knihy pre ťažko chorého Lukáša A. – 29. septembra*
- *Chalupkovo Brezno venované Karolovi Kuzmánymu – 14. – 16. októbra*
- *Otvorenie výstavy akademického maliara prof. Ľudovíta Hološku – 16. novembra*
- *Mestský benefičný koncert – 16. novembra*
- *Slávnostné stretnutie s jubilujúcimi členmi Jednoty dôchodcov a Denného centra prameň v Brezne - 28. novembra*
- *Krst knihy autorky Evy Hančáčkovej – 1. decembra*
- *Životné jubileum – 100 rokov pani Anna Badániová – 9. decembra*

SAMOPRÁVA MESTA

Primátor mesta *JUDr. Tomáš Abel PhD.*

Nezávislý kandidát, Funkciu primátora mesta zastáva 1. volebné obdobie

Prvý zástupca primátora mesta *Ing. arch. Ján KRÁLIK*

*Kandidát za SIEŤ. Funkciu prvého zástupcu primátora zastáva 1. volebné obdobie.
Adresa: Hradby 75/1, Brezno*

Druhý zástupca primátora mesta *PhDr. Petra DZURMANOVÁ*

Funkciu druhého zástupcu primátora mesta zastáva 1. volebné obdobie.

Adresa: Nálepková 1187/12, Brezno.

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

Poslanci -

Bc. Andrej BARANČOK - nezávislý kandidát, Adresa: Krčulova 1199/6 Brezno

MUDr. Eva LAURINC WOLFRAMOVÁ - nezávislá kandidátka, Adresa: Krátká 1, Brezno

Ing. Milan HAŠAN - nezávislý kandidát, Adresa: Krčulova 22, Brezno

Ing. Vladimír KVAČKAJ - nezávislý kandidát, Adresa: Kiepká 543/55, Brezno

Mgr. Ján RAČÁK - SMER - sociálna demokracia, Adresa: Vránskeho 229/38, Brezno

Ing. Jaroslav DEMIAN - SMER - sociálna demokracia, Adresa: Malinovského 11, Brezno

Ing. Milan KOVÁČIK - nezávislý kandidát, Adresa: ČSA 22, Brezno

Milan PALOVČÍK - nezávislý kandidát, Adresa: Nálepčova 1190/7, Brezno

Ján MARUŠKIN - nezávislý kandidát, Adresa: Švermova 2378/40, Brezno

Iveta LEDŇOVÁ - nezávislá kandidátka, Adresa: Nálepčova 1191/24, Brezno

MUDr. Erik RICHTER - SMER - sociálna demokracia, Adresa: Laskomerského 1120/12, Brezno

Ing. Milan MACULÁ - nezávislý kandidát, Adresa: ŠLN 1229/1, Brezno

Mgr. Daniel STRUHÁR - nezávislý kandidát, Adresa: 9. mája 2137/4, Brezno

Mgr. Eva SKAČANOVÁ - nezávislá kandidátka, Adresa: M. Benku 1657/9, Brezno

Jozef TOKÁR - nezávislý kandidát, Adresa: 9. mája 2143/28, Brezno

Ing. Vladimír STRMEŇ - nezávislý kandidát, Adresa: Horná 2669/39, Brezno

Ing. Miroslav FAŠANG - nezávislý kandidát, Adresa: Brezno, Kozlovo 663/3

Ing. Martin RÍDZON, PhD. nezávislý kandidát, Adresa: 9. mája 2145/38, Brezno

Ing. Mária MAJERČÍKOVÁ - Sloboda a solidarita, Adresa: Glianská 2777/16A, Brezno

ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Pracovné zasadnutia Mestského zastupiteľstva sa uskutočnili počas roka 10-krát

- 1. Zasadnutie zo dňa 10.2.2016,*
- 2. Zasadnutie zo dňa 16.3.2016*
- 3. Zasadnutie zo dňa 20.4.2016*
- 4. Zasadnutie zo dňa 30.5.2016*
- 5. Zasadnutie zo dňa 15.6.2016*

6. Zasadnutie zo dňa 25.7.2016
7. Zasadnutie zo dňa 13.9.2016
8. Zasadnutie zo dňa 26.10.2016
9. Zasadnutie zo dňa 15.11.2016
10. Zasadnutie zo dňa 14.12.2016

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

HOSPODÁRENIE MESTA

ROZPOČET MESTA

Rozpočet mesta na rok 2016 - bežný aj kapitálový - bol zostavený a schválený ako prebytkový. Pri zostavovaní rozpočtu mesto plánovalo vykryť finančné operácie prebytkom rozpočtu. Zmeny rozpočtu v roku 2016 schvaľovalo mestské zastupiteľstvo dňa 16. marca , 20. apríla, 15. júna, 13. septembra. Posledná piata zmena bola schválená 15. novembra uznesením č. 167/2016.

Hospodárenie mesta v roku 2016 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Príjmy	10 586 098	12 657 949	12 877 995,49
Výdavky	9 319 295	10 796 933	10 785 941,88
Prebytok bežného rozpočtu	1 266 803	1 861 016	2 092 053,61
Kapitálový rozpočet			
Príjmy	2 442 925	2 290 301	2 286 489,77
Výdavky	851 740	1 360 257	745 757,83
Prebytok kapitálového rozpočtu	1 591 185	930 044	1 540 731,94
Príjmy	13 029 023	14 948 250	15 164 485,26
Výdavky	10 171 035	12 157 190	11 531 699,71
Prebytok rozpočtu	+ 2 857 988	+ 2 791 060	3 632 785,55

Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	0	537 885	49 623,54
Výdavkové finančné operácie	2 849 612	2 905 681	2 905 680,48
Rozdiel vo finančných operáciách	- 2 849 612	- 2 367 796	- 2 856 056,94

Mestu sa darí naplňať tak rozpočtované bežné príjmy ako aj rozpočtované kapitálové príjmy, čo je pozitívna zmena oproti predošlým rokom. Kladné stanovisko k záverečnému účtu za rok 2016 predložila na zasadnutí mestského zastupiteľstva hlavná kontrolórka mesta Brezno, ktorá ocenila, že mesto sa správa ako rozumný hospodár: „Veľmi pozitívne hodnotím, že zvýšenie príjmov rozpočtu neznamenal automaticky zvýšenie výdavkov rozpočtu, čo má za následok zvýšenie prebytku bežného rozpočtu. Tento prístup mesta je veľmi pragmatický, pretože sa ním vytvárajú zdroje na realizáciu naplánovaných rozvojových programov.“

PRÍJMY

V porovnaní s plnením príjmov v roku 2015 došlo v tomto roku k výraznému posunu – bežné príjmy v roku 2016 boli vyššie oproti roku 2015 o 1 097 (za uplynulé dva roky to bol nárast o 884 861 € a 452 tisíc €). V trende zvyšovania kapitálových príjmov sa v roku 2016 nepodarilo zotrvať.

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a transfery); ich plnenie bolo v roku 2016 nasledovné:

Druh bežného príjmu	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	7 218 360	7 598 498	7 598 499,88
Nedaňové príjmy	1 086 467	1 467 787	1 669 421,69
Granty a transfery	2 281 271	3 591 664	3 610 073,92

Pri porovnaní s minulým rokom došlo k zvýšeniu príjmov u všetkých kategórií, ale najväčší posun je zaznamenaný najmä u daňových príjmov. Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv.

podielová daň zo štátneho rozpočtu. Daň z príjmov fyzických osôb poukazovaná obciam zo ŠR, tzv. podielová daň zo ŠR predstavuje pre mesto 47,76 % z celkových skutočných bežných príjmov (v minulom roku to bolo 46,51 % celkových skutočných bežných príjmov). Plnenie týchto príjmov sa vyvíja veľmi priaznivo, v porovnaní s rokmi 2014 a 2015 ide o výrazné zvýšenie týchto príjmov, čo veľmi pozitívne pôsobí na komfort v hospodárení mesta.

Mestu sa ani v roku 2016 opätovne ako po minulé roky nepodarilo naplniť plánovaný výnos dane z nehnuteľnosti, dokonca sa u dani z nehnuteľnosti nepodarilo dosiahnuť ani úroveň uplynulých troch rokov, čo nie je z pohľadu naplňovania vlastných príjmov pozitívny trend. Podľa návrhu záverečného účtu bolo v roku 2016 zdanených celkom 27 552 objektov s počtom daňových poplatníkov 8 292, čo je nárast oproti roku 2015 (27 320 objektov) a roku 2014 (26 845 objektov). Nedoplatky na dani z nehnuteľností k 31. 12. 2016 predstavujú čiastku vo výške 236 146,34 €UŘ; v počte 503 daňových poplatníkov, z toho fyzické osoby 445 a právnické osoby 48.

Granty a transfery sú príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl (ide o prostriedky zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve). V roku 2016 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 3 610 074 €; aj výška transferov pre mesto v porovnaní s minulými rokmi rastie (v roku 2015 – 3 361 601 €, v roku 2014 - 3 278 188 €, v roku 2013 - 3 023 340 € a v roku 2012 - 2 747 756 €). Ten nárast transferov najmä v porovnaní s rokmi 2014 až 2012 je nesporný.. Najväčší objem z poskytnutých transferov predstavujú normatívne a nenormatívne finančné prostriedky určené najmä na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, avšak významný objem predstavujú aj transfery do oblasti sociálnej práce.

Schválený rozpočet vlastných **kapitálových príjmov** (z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov) vo výške 32 000 € sa v priebehu roka upravoval na základe získaných príjmov z predajov majetku mesta.

Druh kapitálového príjmu	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjem z predaja majetku	32 000	192 791	192 790,87
Tuzemské kapitálové granty a transfery	2 410 925	2 097 510	2 093 698,90

Mesto v roku 2016 získalo do rozpočtu kapitálové granty a transfery vo výške 2 410 925 €, a to nasledovne

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
Ministerstvo životného prostredia	418 922,60	Projekt „Brezno-splášková kanalizácia, vodovod – ulica Potočná, Poľná, Cesta osloboditeľov, IBV Rovne“
Audiovizuálny fond	3 000,00	Digitalizácia kina Mostár
Ministerstvo hospodárstva	418 993,17	Projekt „Obnova verejného osvetlenia v meste Brezne“
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny	452 393,10	Projekt „Stavebné úpravy synagóga Brezno“
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny	656 698,03	Projekt: „Rekonštrukcia objektu ZŠ a MŠ Karola Rapoša, ul. Pionierska 4, Brezno“
Ministerstvo vnútra	143 692,00	„Rekonštrukcia telocvične-zateplenie okná, dvere, podlaha pre ZŠ s MŠ K. Rapoša Pionierska 4, Brezno“

VÝDAVKY

Mesto v roku 2016 čerpalo výdavky nasledovne:

Druh výdavku	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	9 319 295	10 796 933	10 785 941,88	99,9
Kapitálové výdavky	851 740	1 360 257	745 757,83	54,82

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

Rok	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť
2014	10 247 426 €	10 231 029 €
2015	10 311 841 €	10 129 284 €
2016	10 796 933 €	10 785 942 €

Na základe porovnania vývoja čerpania rozpočtu bežných výdavkov za uplynulé roky sa konštatovalo, že došlo k zvýšeniu bežnej spotreby mesta oproti minulým rokom.

Bežné výdavky boli v roku 2016 podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie čerpané nasledovne:

Druh výdavku	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	3 952 128	4 553 277	4 580 290,54	100,59
Poistné a príspevky do poisťovní	1 545 114	1 753 027	1 754 634,11	100,09
Tovary a služby	1 881 402	2 309 414	2 389 920,55	103,49
Bežné transfery	1 784 751	2 060 815	1 940 697,77	94,17
Splácanie úrokov	155 900	120 400	120 398,91	100

V tomto roku sa v porovnaní s minulými rokmi zvýšilo čerpanie bežných výdavkov na základe pozitívneho vývoja plnenia bežných príjmov – k zvýšeniu čerpania došlo tak u tovarov a služieb ako aj u bežných transferov a osobných výdavkov, t. j. výdavkov na platy a poisťné do poisťných fondov.

Čerpanie **kapitálových výdavkov** podľa ekonomickej ako aj podľa funkčnej klasifikácie:

Druh výdavkov	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Nákup pozemkov	11 540	25 807	25 806,42
Nákup budov, objektov alebo ich častí	0	2 487	2 487,00
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	0	9 903	9 902,20
MŕV školstvo	0	0	17 461,24

Nákup dopr. prostriedkov	55 000	29 650	29 650,00
Projektová dokumentácia	200 000	673 920	185 653,17
Realizácia stavieb	520 000	311 562	311 560,55
Školstvo – ZŠ KR Pionierska 4	0	143 692	0
Rekonštrukcia a modernizácia strojov a zariadení	55 000	6 635	6 635,54
Ostatné kapitálové výdavky	0	56 365	56 365,20
Kapitálové transfery	10 200	100 236	100 236,51
CELKOM	851 740	1 360 257	745 757,83

- funkčná klasifikácia	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Mestský úrad	266 540	546 354	58 091,96
Cestná doprava	250 000	160 038	160 036,96
Nakladanie s odpadmi	80 200	38 414	38 413,22
Rozvoj obcí	155 000	115 130	115 129,66
Zásobovanie vodou	0	32 280	32 280,00
Verejné osvetlenie	0	88 151	88 150,60
Rekreačné a šport. služby	100 000	34 644	34 643,36
Kultúrne služby	0	16 252	16 252,00
Školstvo vzdelávanie	0	44 500	44 499,61
Školstvo sekundárne vzdelávanie	0	274 594	130 902,02
Školstvo – ZŠS - MRZ	0	0	17 461,24
Staroba	0	4 900	4 900,00
Sociálna pomoc občanom	0	5 000	4 997,20
CELKOM	851 740	1 360 257	745 757,83

Pre rok 2016 bolo plánovaných celkom 12 rozvojových programov; rozpočet rozvojových programov sa upravil na 61, v skutočnosti bolo realizovaných 53 rozvojových programov. Z mimorozpočtových zdrojov v rámci kapitoly školstva boli realizované tri investície.

Čerpanie kapitálových výdavkov, t. j. realizácia plánovaných rozvojových programov je závislá od zdrojov, ktorými sú v súčasnosti najmä kapitálové transfery z rozpočtu EÚ a štátneho rozpočtu. K vlastným zdrojom v priebehu rozpočtového roka patrí najmä prebytok bežného rozpočtu, zdroje peňažných fondov a po skončení rozpočtového roka vytvorený prebytok rozpočtu, ktorý sa používa prostredníctvom peňažných fondov (rezervného fondu). Zostatok rezervného fondu k 31.12.2016 je 4 882 €. Mesto má k dispozícii najvyšší objem finančných prostriedkov od roku 2011 a aj očakávaná tvorba rezervného fondu je vo vysokom objeme (540 799,51 €).

Finančné operácie

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

Príjmové finančné operácie

Príjmové finančné operácie	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z ostatných finančných operácií	0	537 885	49 623,54
Tuzemské úvery, pôžičky	0	0	0

Cez príjmové finančné operácie sa v roku 2016 zapojili do rozpočtu nevyčerpané účelovo určené prostriedky (24 593,78 €), prostriedky fondu opráv a údržby (1 462,10 €) a nevyčerpané prostriedky spoločného obecného úradu z predchádzajúcich rokov (23 567,66 €).

Výdavkové finančné operácie

Výdavkové finančné operácie	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Účasť na majetku	0	0	0
Splácanie domácej istiny	2 849 612	2 905 681	2 905 680,48

Cez výdavkové finančné operácie sa uhradili splátky istiny návratných zdrojov financovania:

- z úveru na Dostavbu a stavebné úpravy zimného štadióna (z r. 2005) 159 255,98 €
- z úveru na Dostavbu a stavebné úpravy zimného štadióna (z r. 2009) 100 420,80 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu 23 bytových jednotiek Mazorník 9 757,52 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu bytov Nálepškova 11 16 009,73 €
- z prevzatého úveru HOTEL ĎUMBIER s.r.o. 6 343,68 €
- z úveru na Rekonštrukciu námestia – III. etapa 100 080,00 €
- splátka Audiovizuálnemu fondu 17 000,00 €
- splátky z refundovaných projektov (SLSP) 1 968 135,73 €
- splátky z vlastných zdrojov v rámci projektov (SLSP) 458 284,75 €

Cez výdavkové finančné operácie bola realizovaná aj splátka finančného nájmu vo výške 70 392,29 €.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Mesto v roku 2016 hospodáril s prebytkom 3 632 785,55 €. Z prebytku rozpočtu sa tak vylučujú nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo ŠR, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, ktoré možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku vo výške 230 843,14 €. Tieto prostriedky budú použité v nasledujúcom rozpočtovom roku 2017. Použitie prebytku rozpočtu v sume 3 401 942,41 € schvaľuje zastupiteľstvo na vysporiadanie zostatku finančných operácií vo výške - 2 856 056,94 € a na tvorbu rezervného fondu v roku 2017 vo výške 540 799,51 €.

BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Z bilancie aktív a pasív je zrejmy skoro rovnaký podiel obežného a neobežného majetku na aktívach mesta. Oproti minulému roku mesto zaznamenalo pokles majetku (z 57 329 308 € na 55 037 879 €) a to tak obežného majetku ako aj neobežného majetku (bol zaznamenaný pokles u dlhodobého hmotného majetku z 26 655 786 € na 25 026 400 €).

Mesto zdôvodnilo pohyb aktív podľa jednotlivých druhov majetku, a to tak pri prírastkoch ako aj pri úbytkoch majetku, ktoré boli spôsobené jednak zverením majetku do správy, jednak predajom majetku.

Bilancia pohľadávok

Prehľad vývoja pohľadávok za roky 2009 – 2016:

Rok	Pohľadávky celkom
2009	1 006 415 €
2010	879 503 €
2011	1 092 120 €
2012	1 014 840 €
2013	943 296 €
2014	991 411 €
2015	1 019 239 €
2016	1 167 591 €

Bol zaznamenaný pokračujúci nárast pohľadávok po lehote splatnosti, kvôli ktorým mesto prichádza o časť svojich príjmov. Mesto za rok 2016 zaznamenalo zvýšenie stavu pohľadávok o 148 352 €. Pohľadávky po lehote splatnosti sa oproti roku 2015 zvýšili o 148 399 €.

Daňové pohľadávky

Vývoj daňových pohľadávok – nedoplatkov za uplynulé roky:

<i>Druh dane</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
<i>Daň z nehnuteľností</i>	153 595	158 353	164 332	170 863	184 971	208 715
<i>Daň za psa</i>	2 462	2 937	4 008	3 578	4 433	5 447
<i>Daň za verejné priestranstvo</i>	1 319	1 505	746	1 130	548	1 800
<i>Daň za nevýherné hracie automaty</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Daň za predajné automaty</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Daň za ubytovanie</i>	0	0	0	448	234	172
<i>Poplatok za KO</i>	195 207	208 416	239 035	250 944	272 354	310 557
<i>Celkom</i>	352 927	371 211	408 121	426 963	462 540	526 691

Nedaňové pohľadávky

Mesto eviduje k 31.12.2016 nedaňové pohľadávky vo výške 562 178 € (k 31.12.2015 to bolo 483 450 €, v roku 2014 to bolo 464 720 €). Najvyšší objem predstavujú pohľadávky za nájom bytov a služby spojené s nájomom bytov. Vysoké pohľadávky sa evidujú aj za nájom nebytových priestorov a za služby spojené s týmto nájomom. Výška pohľadávok na nájomnom a cenách služieb spojených s užívaním bytov je evidovaná v celkovej výške 207 043 € (v roku 2015 to bolo 190 066 € a v roku 2014 179 104 €). Výška uvedených pohľadávok vznikla neuhradením nájomného za byty, resp. služieb spojených s užívaním bytov nájomníkmi. Pohľadávky za nájom bytov a služieb spojených s nájomom sa týka celkovo 90 nájomníkov, v roku 2015 to bolo 88 nájomníkov a v roku 2014 73 nájomníkov. Mestu sa napriek sprísnením postupov pri vymáhaní pohľadávok za nájomné a služby spojené s užívaním bytov nepodarilo tieto pohľadávky znížiť, naopak tieto rastú, tak ako rastie aj počet neplatičov. Zvýšil sa aj objem pohľadávok na nájomnom za pozemky oproti roku 2015 zo sumy 9 732 € na sumu 27 916 €.

Bilancia záväzkov

Mesto eviduje záväzky v celkovej hodnote 4 832 078 €, v roku 2015 to bolo 7 289 216 €, v roku 2014 - 5 329 441,19 €. Dôvodom zníženia záväzkov mesta bolo zníženie výšky úverov.

PREHLAD O STAVE A VÝVOJI DLHŮ

Prehľad návratných zdrojov financovania a úveroch mesta so stavom k 31.12.2016:

Číslo zmluvy	Dátum podpisu	Splatnosť	Schválená výška	Účel	Zostatok
603/1127/2002	21.4.2002	15.7.2032	337 183,83	ŠFRB	229 907,87
603/646/2007	7.6.2007	15.9.2037	515 833,50	ŠFRB	374 880,97
11/101/05	17.10.2009	1.6.2025		Refinancovanie úveru a Aréna	915 075,34
11/101/05	8.9.2005	25.7.2030	3 632 742,48	Refinancovanie úveru a Aréna	697 711,16
11/018/06	30.4.2009	25.7.2030	161 543,36	Rekonštrukcia hotela Ďumbier	85 811,44
11/023/09	15.10.2009	25.7.2030	2 100 000,00	Aréna, ZŠ Pionierska 2, Námestie	1 362 572,40
AVF935/2014	13.11.2015	30.3.2018	57 000,00	Audiovizuálny fond	40 000,00
89/AVOC/12	24.4.2012	20.12.2017	500 000,00	Námestie	99 680,00
SPOLU					3 705 959,18 + 99 680,00

V roku 2016 nedošlo k prijatiu návratných zdrojov financovania. V predchádzajúcom období na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov s EÚ boli prijaté návratné zdroje financovania.

Vývoj dlhovej služby mesta za roky 2004 – 2016:

Rok	Počet obyvateľov	Dlhová služba (úver) v €	Dlhová služba (úver) na 1 obyvateľa	Dlhová služba (úver + dlhodobé záväzky) v €	Dlhová služba (úver + dlhodobé záväzky) na 1 obyvateľa
2010	21 446	5 571 486	259,79	8 228 570	383,68
2011	21 288	5 247 597	246,5	7 279 372	341,95

2012	21 161	5 423 354	256,29	6 829 820	322,76
2013	20 984	4 998 369	238,2	5 779 528	275,43
2014	20 769	3 917 108	189	4 871 230	235
2015	20 629	3 327 191	161	6 441 167	312,23
2016	20 542	3 068 022	149	3 813 056	185,62

Výrazne sa znížila zadlženosť mesta; klesla z minuloročných 37 % na 24 %. Ešte výraznejšie je to vidieť v medziročnom poklese dlhu v prepočte na jedného obyvateľa; z pôvodných 312,26 eura na súčasných 185,62 eura.

Vývoj splátok úverov a dlhodobých záväzkov mesta za roky 2004 – 2016:

Rok	Dlhová služba (úver)	Dlhová služba (úver + dlhodobé záväzky)	Splátky úverov a úrokov	Splátky úverov, dlhodobých záväzkov a úrokov
2009	5 431 874	7 980 597	349 387	841 257
2010	5 571 486	8 228 570	480 048	807 222
2011	5 247 597	7 279 372	492 846	1 118 154
2012	5 423 354	6 829 820	506 591	1 131 899
2013	4 998 369	5 779 528	581 249	1 206 557
2014	3 917 108	4 871 230	567 052	1 048 666
2015	3 327 191	3 957 747	538 858	837 160
2016	3 068 022	3 813 056	354 582	525 004

HOSPODÁRENIE TECHNICKÝCH SLUŽIEB

Mesto má zriadenú jednu príspevkovú organizáciu – Technické služby Brezno, ktorá hospodárila podľa svojho rozpočtu nákladov a výnosov a výsledku hospodárenia. Jej rozpočet zahŕňa aj príspevok z rozpočtu zriaďovateľa a prostriedky prijaté od iných subjektov.

Hospodárenie za hlavnú činnosť:

Náklady	3 179 314
Výnosy v tom :	3 180 742
Vlastné	472 702,10
Príspevok od zriaďovateľa	1 532 526,73
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	1 339,00

Hospodárenie za podnikateľskú činnosť:

Náklady	302 327,20
Výnosy	345 815,02
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	33 920,48

Technické služby mesta Brezna dosiahli kladný výsledok hospodárenia v hlavnej aj podnikateľskej činnosti. Zisk bude použitý na tvorbu zákonného rezervného fondu, z ktorého bude následne vykrytá strata z predchádzajúcich rokov.

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

PEČAŤ ROZVOJA

Národné informačné stredisko Slovenskej republiky vyhodnotilo Brezno ako mesto s predpokladom stabilného rozvoja. Patrí medzi 30 percent miest, ktoré vyšli z hodnotenia pozitívne. Získalo pečať rozvoja obcí a miest za rok 2016.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Ocenenie v elektronickej podobe*

OBNOVENIE SYNAGÓGY

V roku 1989 bol vypracovaný veľkorysý projekt na rekonštrukciu synagógy, obnova objektu bola zaradená ako významná kultúrna pamiatka na rok 1990 do plánu investora - pamiatkového úradu. Po nežnej revolúcii sa zmenili spoločenské a ekonomické pomery, investorom mohlo byť len mesto ako vlastník objektu. A tak začali aktivity na jej záchranu.

Vznikla nadácia, ktorej členovia kontaktovali židovské rodiny pochádzajúce z Brezna, spolupracovali s náboženskou obcou, organizovali podujatia, vypisovali žiadosti, vypracovávali projekty. V roku 1996 bola synagóga po čiastočnej rekonštrukcii prvýkrát prístupná verejnosti. Na všetky práce boli získané finančné prostriedky mimo rozpočtu mesta. Po roku 2002 sa v rekonštrukcii už nepokračovalo a mesto nevyužilo ani viaceré šance získať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov.

Tohto roku sa to konečne podarilo. S rekonštrukciou sa začalo v minulom roku, tohto roku boli práce ukončené. Mesto synagógu obnovilo za pomoci eurofondov. Celkovo bolo v rámci investičnej akcie „Stavebné úpravy synagóga Brezno“ preinvestovaných viac ako milión eur; 85 % z tejto sumy tvoril príspevok z Európskeho fondu sociálneho rozvoja, 10 % príspevok zo štátneho rozpočtu a napokon 5 % tvorili vlastné zdroje mesta. Rekonštrukciou synagógy získal región nielen obnovený náboženský chrám, ale tiež kultúrny stánok s rozmanitým využitím.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, pozvánka na otvorenie

REKONŠTRUKCIA VEREJNÉHO OSVETLENIA

S projektom rekonštrukcie verejného osvetlenia začalo mesto v polovici marca tohto roku. Za nasledujúce tri mesiace bolo vymenených 1066 svetelných bodov na všetkých hlavných mestských ťahoch. Výsledkom je kvalitnejšie osvetlenie verejných priestranstiev. Celkovo bolo v rámci projektu preinvestovaných viac ako 750 tisíc eur, z toho najväčšiu položku predstavoval nenávratný finančný príspevok z fondov Európskej únie vo výške približne 650 tisíc eur. Okrem zvýšenia kvality bude pre Brežňanov nové osvetlenie znamenať aj výraznú finančnú úsporu. Tá sa bude týkať tak nákladov na spotrebu elektrickej energie a to až do výšky 40 percent ako aj nákladov na údržbu. Nové svetelné body sa zároveň vyznačujú vysokou svietivosťou, dlhou životnosťou a nízkymi alebo nulovými svetelnými emisiami, takže sú tiež šetrné k životnému prostrediu. Celkovým výsledkom projektu teda bude bezpečná, efektívna a hospodárna sústava verejného osvetlenia. Hoci mesto pokrylo rekonštrukciou v rámci projektu 54 breznianskych ulíc, ktoré

zahŕňajú všetky hlavné ťahy, centrálné križovatky a vjazdy do mesta, podmienkam výzvy nevyhovovali všetky potrebné mestské úseky. Tie budú riešené samostatne v ďalšej etape.

Väčšina svietidiel pôvodného verejné osvetlenia bola inštalovaná ešte v 80.-tych rokoch minulého storočia. Svetidlá nespĺňali príslušné normy, niektoré z nich už boli na hranici životnosti, iné úplne nefunkčné. V takejto situácii bola modernizácia verejného osvetlenia pre mesto nevyhnutnosťou, nemalo však dostatok vlastných finančných prostriedkov na jej realizáciu. Preto koncom augusta 2015 Mesto Brezno podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok a zapojilo sa do vyhlásenej výzvy z Operačného programu: Konkurencieschopnosť a hospodársky rast. S rekonštrukčnými prácami sa začalo hneď ako to dovolili poveternostné podmienky začiatkom roku 2016. Projekt bol ukončený vykonaním svetelno – technického merania. Následne bol zbilancovaný a predstavený verejnosti na nočnej tlačovej besede v stredu 15. júna 2016, kde zamestnanci Technických služieb Brezno za účasti vedenia mesta symbolicky na minútu zhasli a znovu rozsvietili osvetlenie na Švermovej ulici.

OPRAVA PLAVÁRNE

Plaváreň na Mazorníkove zostala z bezpečnostných dôvodov od septembra minulého roka zatvorená. Mesto sa v snahe opäť sprevádzkovať najväčšie športovisko svojho druhu v okrese vyčlenilo na opravu stotisíc eur z rozpočtu a pustilo sa do nevyhnutnej rekonštrukcie stropu nad bazénom. Práce začali až tohto roku. Realizovali ich breznianske technické služby od februára. Technické služby sa ujali prác s plným nasadením a ušetrili približne tretinu z vyčleneného rozpočtu, nad plán opravili aj bočné kovové konštrukcie. Plaváreň na Mazorníkove mesto po štyroch mesiacoch rekonštrukčných prác znovu otvorilo. Ušetrené prostriedky chce mesto investovať do opravy susediacej telocvične, ktorej strechu technické služby už dočasne zabezpečili pred dažďom prekrytím takmer polovice zničenej krytiny pogumovanými plachtami a fóliami.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, pozvánka na otvorenie

ODSTRÁNENIE ČIERNEJ SKLÁDKY

Svali v Predných Halnách naproti „Domu hrôzy“ bol zložený predovšetkým z odpadu, ktorý je výsledkom neporiadku neprispôsobivých občanov. Neprispôsobiví obyvatelia tam dlhé roky vyhadzovali smeti a iný nepotrebný odpad. Vstup do mesta z Horehronia a Nízkych Tatier nie je najlepšou vizitkou mesta, podľa neho nás poznajú takmer na celom Slovensku. Mesto sa rozhodlo aspoň čiastočne tento neporiadok eliminovať. Technické služby počas celého týždňa pracovali na odstránení tejto čiernej skládky. Povyvážali odtiaľ okolo šesťsto ton odpadu. Skultúrňovanie vjazdu do mesta sa týmto ale neskončilo. Nasledovala úprava svahu zeminou, výsadba drevín a trávniká.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NOVÝ WORKOUTOVÝ PARK

Mesto podporuje športové aktivity svojich obyvateľov. Na svete je nový workoutový park. K už existujúcemu parku tohto typu na nábreží Hrona pribudlo ďalšie, na Mazorníkove. Asi nemáme na takéto ihrisko správne slovenské pomenovanie, ale na takomto ihrisku nepotrebujeme žiadne drahé tréningové náradie či fitness prístroje, jediným tréningovým nástrojom je naše telo. Cvičenie vonku je populárne. Street workout je vo svojej podstate kombináciou funkčného tréningu a cvičenia s vlastnou váhou na hrazdách, tyčových prvkoch a zostavách umiestnených vo vonkajšom prostredí. V posledných rokoch tento šport rýchlo nabera na popularite a Brezno nie je výnimkou. Po tom, čo prebehla realizácia workoutového ihriska na nábreží Hrona, vyžiadali si obyvatelia z Mazorníkova podobné.

NOVÉ PARKOVACIE PLOCHY

V záujme rozvoja dopravnej infraštruktúry mesto ešte vlani začalo s rozširovaním parkovacích kapacít na sídliskách. Do výstavby spevnených plôch, ktoré sú riešené zatravnovacími tvárniciami, sa breznianski techniciari pustili koncom minulého roka. V prácach pokračovali aj tohto roka až do augusta. Všetko robili svojpomocne, okrem

zemných prác a štrku, ktoré realizovali aj dodávateľsky. K trom miestam na Sekurisovej ulici a 32 na Krčulovej ulici, ktoré vznikli vlani, pribudlo tohto roku ešte 91 parkovacích miest, z toho 52 na Mazorníkove na ploche 1060 m², 25 na Ulici Fraňa Kráľa s rozlohou 452 m² a 14 na Sládkovičovej ulici. Tam sa začalo s prácami ešte v novembri minulého roku, no pre veľké mrazy nemohli pokračovať v betónovaní obrubníkov, preto ich dokončili až tohto roku v apríli. Celý projekt rozširovania parkovacích kapacít v Brezne bol financovaný z rozpočtu mesta. Breznianski poslanci na návrh primátora na vybudovanie spevnených plôch v meste schválili 30 000 eur.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

VÝSTAVBA OBCHVATU MESTA

Prvá etapa obchvatu, ktorá začína pred Baniskom a končí kruhovou križovatkou pri odbočke na cestu smerom na Čierny Balog, mala uzrieť svetlo sveta už v auguste tohto roku. Bohužiaľ sme sa dozvedeli, že začiatok užívania prvej etapy obchvatu mesta s dĺžkou 2,54 kilometra sa posunie o niekoľko mesiacov. Pre nepredpokladané zmeny ju stavebná spoločnosť plánuje odovzdať do užívania v máji 2017. Dôvodom je zmena technického riešenia zárubných múrov na Mostárenskej ulici, križovatke Mazorníkovo a ceste II/529. Po odkope svahov na spomínaných miestach bolo nutné prerušiť práce a zrealizovať podrobný inžiniersko-geologický prieskum z dôvodu odlišných vlastností zemín a hornín uvažovaných v projektovej dokumentácii. Na základe výsledkov podrobného inžiniersko-geologického prieskumu projektant navrhol zmenu technického riešenia zárubných múrov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

BEZBARIÉROVÝ PRÍSTUP NA POŠTU

Kvôli početným požiadavkám občanov najmä zo strany mamičiek s deťmi, seniorov a ZŤP osôb mesto dlhodobo hľadalo spôsob vybudovania vhodného bezbariérového prístupu na poštu na Ul. Boženy Němcovej. Pôvodný zámer s vybudovaním kovovej rampy pozdĺž celej budovy pošty stroskotal aj pre nevôľu mnohých Brežňanov, preto začalo nové vedenie

mesta hľadať inú alternatívu. vytvorenia bezbariérového vstupu pomocou výťahu osadeného vedľa hlavného vchodu do budovy pošty. Podarilo sa a tak sa začiatkom júna začalo so samotnou realizáciou. . Občania však zostali zaskočení a znepokojení. I keď to vyzeralo, že práce na stavbe sú ukončené, do konca roka sa výťah pre bezbariérový vstup na poštu neskolaudoval.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

MESTSKÁ TRŽNICA

Na jar sa začali v meste šíriť správy o tom, že mesto plánuje zrušiť tržnicu na Ulici Československej armády a zriadiť ju na námestí. Reakcia trhovníkov nenechala na seba dlho čakať a začali organizovať petíciu. Nespokojných občanov prijal primátor a výsledkom bolo, že tržnica zostala na svojom pôvodnom mieste. Prešla však viditeľnými zmenami. Efektívne využitie priestoru trhoviska bolo hlavným cieľom Technických služieb Brezno, ktoré sa v priebehu dvoch júnových dní pustili do opráv a presunu stánkov na miestnom trhovisku. Stánky rozmiestnili s ohľadom na potreby a požiadavky trhovníkov, ale aj kupujúcich. Medzi stánkami vytvorili označené uličky, ktoré musia zostať voľné pre prechod nakupujúcich a jednoznačne sa vyznačili plochy, kde si trhovníci môžu umiestňovať tovar. Opravy samotných stánkov spočívali vo zvaraní najzničenejších miest a novom zelenom nátere. Pribudli aj parkovacie miesta.

BUDOVANIE KONTAJNEROVÝCH STOJÍSK

. Realita na slovenských sídliskách je takmer všade rovnaká. Kontajnery na komunálny odpad stoja pri chodníkoch, kde jednak zaberajú miesta na parkovanie a zároveň sú obrovským lákadlom pre hľodavce a neprispôsobivých občanov. Riešením je postupné budovanie kontajnerových stojísk, teda uzamykateľných oplotených objektov určených na umiestnenie kontajnerov, ktoré majú zabrániť znečisťovaniu okolia asociálnymi živlami a prispieť k dôkladnejšej separácii domového odpadu. Najkritickejšia situácia v rámci mesta je na najväčšom breznianskom sídlisku, preto sa radnica rozhodla zahájiť výstavbu nových stojísk práve tu.

Samotnú výstavbu kontajnerových stojísk zabezpečuje mesto prostredníctvom Technických služieb Brezno, pričom novovybudované objekty na uskladnenie komunálneho odpadu majú mať jednotný vzhľad. Murovanú konštrukciu na betónovom základe prekryjú polykarbonátovou strechou na oceľovom ráme. Tieto priestory s kapacitou desať tisíc litrových kontajnerov sú uzamykateľné a zabezpečené tak, aby sa do nich nemohli dostať nepovolané osoby. V novembri dokončili posledné kontajnerové stojiská na Mazorníku. Tento rok nám ich v Brezne pribudlo celkom osem. Posledné vyrástlo na Ulici Ladislava Sáru. Bolo zároveň posledné v tomto roku.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

DOPRAVNÉ ZRKADLÁ

Na základe požiadaviek občanov na zvýšenie bezpečnosti v niektorých neprehľadných križovatkách pribudli na území mesta dopravné zrkadlá. Pribudli štyri dopravné zrkadlá na križovatkách ulíc Hviezdoslavova – Jesenského, Lichardova – Kiepká, Hradby - Školská a výjazd z „tankodromu“ na Ulicu Hradby. Dopravné zrkadlo je aj na križovatké ulíc Vránskeho - Školská pri novom cintoríne.

LAVICA PONAD ŽELEZNICU

Lavica pre peších bola zatvorená od 2. septembra vlaňajšieho roka, kedy sa ju vtedajší vlastník rozhodol uzavrieť z bezpečnostných dôvodov. Mesto našlo spôsob opätovného spriechodnenia, no pred tým ešte muselo dôjsť k majetkoprávnemu vysporiadaniu lavice a k jej prevodu do vlastníctva mesta. Od konca augusta opravy prebiehali pod taktovkou technických služieb, pričom pomocnú ruku podali aj spoločnosti sídliace v areáli bývalej mostárne, ktoré poskytlí rôzny stavebný materiál či pomocných pracovníkov. Od 9. novembra bola lavica ponad železnicu oficiálne znova prístupná. Po ročnej uzávierke opäť začala slúžiť všetkým, ktorí si cez ňu skracujú cestu do práce v areáli bývalej mostárne, na Mazorník alebo na políciu

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

IN-LINE DRÁHA NA MAZORNÍKU

Na Mazorníku vyrástlo multifunkčné ihrisko obkolesuje ho aj nová, ešte čerstvá 132 metrov dlhá a 3 metre široká in-line dráha, ktorú začali využívať obyvatelia na korčuľovanie, či bicykľovanie.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

VYNOVENÉ CESTY A CHODNÍKY

Mesto Brezno nezabudlo tohto roku ani na mestské časti a snaží sa postupne vyhovieť požiadavkám aj tamojších obyvateľov. Zničený úsek cesty na Padličkove, časti Bujakova, je už od stredy 2. novembra minulosťou a občania jazdia po novom „koberci“. Oprave miestnej komunikácie a samotnému asfaltovaniu, ktoré realizovali Cestné stavby Liptovský Mikuláš, predchádzali práce technických služieb. Urobili komplexne vysprávky všetkých výtlkov tak, aby dodávateľská firma mohla položiť nový koberec. Vynovená cesta pribudla aj na Ulici Tehelňa v Zadných Háľnoch, kde položili asfalt. Okrem klasických vysprávoč v mestských častiach smerom na Horehronie komplexne opravili úsek pred autobusovou zastávkou pod parkom v Zadných Háľnoch, kde odstránili poškodenú vrstvu tvrdoliateho asfaltu, ktorý nahradili novým. Okrem toho chodníky aj chemicky ošetrovali proti burine, mechanicky okopávali alebo kosiť.

PRIEMYSELNÝ PARK VRBOVÁ

V priebehu roka pripravilo mesto malý priemyselný park so všetkými sieťami, ktorý v Brezne roky chýbal. Priemyselný park Vrbová, cca 4,73 ha v majetku mesta Brezno, je situovaný v južnej časti intravilánu mesta, v priemyselnej zóne pri areáli bývalej Mostárne Brezno. Výhodou novovytváraného priemyselného parku je jeho situovanie do priemyselnej zóny mesta, pričom tento je tvorený na zelenej lúke a dáva tak predpoklady budúcemu investorovi na vybudovanie zázemia v takom meradle, ako investor potrebuje. Či sa to týka zastavaných plôch administratívnych budov, hál, alebo otvorených plôch, vrátane

komunikačnej infraštruktúry. Výhodou je aj ľahká dostupnosť a napojiteľnosť na inžinierske siete.

ŠTÝLOVÉ JEDNOTNÉ SMETNÉ KOŠE

V uliciach mesta pribudli štýlové jednotné smetné koše a trhovú stánky s erbom Brezna. Práce na ich výrobe realizovali Technické služby mesta Brezno v spolupráci s miestnymi firmami, ktoré dodávateľsky zhotovili nerezové vložky a pozinkované erby. Zamestnanci technických služieb zasa vyrobili šablóny a zvyšné betónové dielce. Celkovo bolo vyhotovených 100 nových smetných košov. Boli rozmiestnené postupne po celom meste, najskôr sme ich videli na Ulici Československej armády ako najfrekventovanejšom mestskom ťahu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

AREÁL BÝVALÝCH KASÁRNÍ

Areál bývalých kasární na ulici Československej armády v Brezne by sa mal zmeniť na novú štvrť s bytmi, administratívnym a obchodným centrom. Ešte v roku 2014 v novembri sa začali búrať vojenské objekty areálu – budovy, sklady, dielne, garáže, čerpacia stanica a prístrešky. Väčšina je už zbúraná, do júna budúceho roka by mali byť búracie práce dokončené.

V novom areáli bude mať svoje miesto aj nákupné centrum, ktorého investorom a stavebníkom je spoločnosť Europrojekt Gamma 3SK, k. s. Centrum bude pozostávať z asi 14 samostatných obchodných jednotiek, medzi ktorými budú nájomcovia, ako napr. Jysk, Sportissimo, Okay, Deichmann a ďalší. Zákazníci budú mať k dispozícii asi 140 parkovacích miest a malý oddychový park. Celková nákupná plocha má mať asi 7000 m². V tomto roku bolo vydané stavebné povolenie a začal sa i stavať objekt s názvom „Špecializované predajne Brezno“ Výstavbu začali v októbri tohto roku a ukončiť ju plánujú v prvej polovici roku 2017.

V areáli ponúkajú realitné kancelárie na predaj pozemky pre zriadenie prevádzok, obchodov, firiem. Cena za meter štvorcový je tohto roku stanovená na 85 Eur. Pozemky sú veľmi lukratívne. Na pozemku o výmere 7516 m² sa nachádzajú 2 budovy vhodné na rekonštrukciu bytov alebo iné využitie a ponúka sa na predaj so stavbami. Na predaj pre menších investorov sú pozemky spolu o výmere 34 496 m².

Všetko je to akoby symbolické. Pred osemdesiatimi rokmi, v roku 1936, začalo mesto stavať kasárne. Nielenže ich stavalo na vlastných pozemkoch, z vlastného rozpočtu financovalo aj ich výstavbu a tiež stavbu barakov pre umiestnenie koní a bytové domy pre dôstojníkov. V roku 2003 prestali kasárne slúžiť svojmu účelu. Prevod časti kasární na mesto schválila vláda ešte v roku 2008. Znalec ohodnotil vo februári ostatnú časť kasární na 4 160 000 eur. V roku 2013 kúpila túto časť spoločnosť Istrofinal so sídlom v Žiline za cenu 1 305 000 eur. Kúpna cena predstavuje teda necelú tretinu skutočnej hodnoty kasární. V roku 2016 pozemky, ktoré kedysi patrili mestu a ktoré nikdy nepredalo, teraz predáva súkromná firma ďalším záujemcom.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

INDIVIDUÁL NA BYTOVÁ VÝSTAVBA

Na šesnástich hektároch bývalých kasární v Brezne má podľa plánov vyrásť aj nová individuálna bytová výstavba. Realitné kancelárie už ponúkajú na predaj pozemky na

výstavbu rodinných domov, aj keď reálne sa ešte predávať nezačali. Evidujú len potenciálnych záujemcov. Určite je to jedinečná možnosť získať pozemky v najlukratívnejšej časti mesta Brezna. Ceny na výstavbu rodinných domov sú však pre mladých ľudí z tohto regiónu príliš vysoké, a tak je záujemcov o pozemky v tomto areáli ešte stále málo. V celom areáli je na individuálnu bytovú výstavbu podľa štúdie pripravených 90 pozemkov o rozlohe 500 – 1000 metrov štvorcových. Pozemok určený pre výstavbu rodinných domov je o výmere 3574 m², je tu aj možnosť odkúpenia menšej výmery od cca 750 m². Predpokladaná cena za meter štvorcový je 65 €; v cene sú započítané aj inžinierske siete.

V meste bolo vydaných počas tohto roka celkom 26 povolení na novostavby rodinných domov, na uliciach Podkoreňová, Potočná, Poľná, a miestna časť Rohozná. Skolaudovaných a do užívania bolo daných celkom 31 rodinných domov, z toho šesť na Podkoreňovej a štyri na Potočnej ulici. Ostatné rodinné domy boli skolaudované v rozptýlenej zástavbe na Rohoznej, Lúčkach a Vrchdolinke. Takmer všetky rodinné domy sa stavajú v extraviláne mesta.

Mladých ľudí v Brezne stále ubúda, a tak mesto podniká viaceré aktivity, aby ich motivovalo k zotrvaniu v tomto regióne. Okrem vhodného zamestnania je dobrým motívom na zotrvanie v Brezne aj dostatok cenovo prístupných pozemkov na výstavbu. Na predaj mesto začalo ponúkať okolo 130 pozemkov pre výstavbu rodinných domov. Voľné pozemky sú v Rohoznej, kde je ponuka vďaka budovaniu sietí momentálne ešte výhodnejšia. účasťou ponuky je deväť pozemkov za predajňou Jednota. Je to jedna z najkrajších pokojných oblastí na periférii mesta s veľkým potenciálom na ďalší rozvoj. Dva nové pozemky ponúklo mesto v jednej z najlukratívnejších častí mesta na Moyzesovej ulici. Voľné pozemky na Mazorníku sú vhodné pre podnikanie. Dva menšie (337 m²) a päť väčších (697 m²) pozemkov s rozmanitým využitím. Mesto ponúklo v tejto časti na predaj kompletne vybavené pozemky s prístupovou cestou a možnosťou napojenia na kanalizáciu, vodu i elektrinu. Všetky sa nachádzajú na Ulici 9. mája. Ďalej mesto ponúkalo päť pozemkov v pokojnej lokalite na periférii mesta, na Padlíčkove. Lokality sa nachádza v blízkosti

rodinných domov obklopená prírodou. Dva nové pozemky ponúklo na Potočnej ulici v časti Mazorníkovo, vhodné sú na rodinné bývanie s krásnym výhľadom.

POLNOHOSPODÁRSTVO

POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO ĎUMBIER

Od transformácie na Poľnohospodárske družstvo Ďumbier v Brezne v roku 1993 sa tu veľa zmenilo. Pred dvadsiatimi rokmi v roku 1996 malo 620 členov a 283 zamestnancov a hospodáril na 5225 hektároch poľnohospodárskej pôdy. V súčasnosti hospodári na rozlohe zhruba 3000 hektárov, z toho 2050 hektárov sú trvalé trávnaté porasty a 950 ha ornej pôdy. Má iba 5 členov a 189 podielníkov. V roku 2016 má už iba 40 zamestnancov. Riaditeľom družstva a predsedom predstavenstva je Ing. **Peter Lukáč**.

Aj v hospodárení nastali veľké zmeny. Najväčšie tržby dosahujú v živočíšnej výrobe. V rastlinnej výrobe sa zameriavajú na pestovanie repky olejnej, pšenice, kukurice na siláž, skladový jačmeň. Polovica produkcie z rastlinnej výroby ide na chov vlastného dobytká. Zaujímavosťou je aj skutočnosť, že už prestali pestovať zemiaky. Pred tridsiatimi rokmi, v roku 1986, pestovali zemiaky na rozlohe 280 hektárov. Pri ich zbere boli tradičnými pomocníkmi hlavne študenti. Len žiaci hotelovej školy počas troch týždňov vyzbierali zemiaky z plochy vyše 39 hektárov. Naposledy, pred rokom zasadili zemiaky na ploche dvoch hektárov, ani tie im nemal kto pozbierať, iba kombajny, ale dokončiť to musia ľudia. Študenti už nechodia, brigádnikov nezohňali, ľudia už nechcú pracovať na poli. Aj keď sú chudobní, radšej si kúpia za drahšie v obchode. Tak tohto roku zasadili zemiaky len na jednom hektári, pre potreby vlastných zamestnancov.

VÝSTAVBA NOVEJ MLIEKARNE

Poľnohospodárske družstvo Ďumbier v Brezne začalo v tomto roku na farme dojníc v Podkoreňovej s výstavbou novej mliekarene. Zbúrali bývalú budovu dielne a na nej stavajú modernú budovu mliekarene. Na realizáciu projektu počítajú aj s finančnými prostriedkami z európskych fondov. Ako družstvo môžu získať až päťdesiat percent z celkových nákladov.

Mliekareň mala aj minulosti v hospodárstve mesta veľký význam. Ešte v roku 1949 otvorili v bývalej pálenici (v súčasnosti Námestie gen. Štefánika č. 19) zberňu mlieka, ktorú v roku 1957 zmenili na mliekareň. V sezóne mala aj 50 zamestnancov, Preslávala sa výrobou pareníc. V roku 1977 sa začala v Brezne na Mazorníkove stavať nová mliekareň, skúšobná prevádzka bola spustená v roku 1987. V deväťdesiatych rokoch po privatizácii skončila. Skelet ešte dodnes stojí, technológie z objektu zmizli. Iba Ulica mliekarenská, na ktorej bola vybudovaná honosná mliekareň, dodnes pripomína túto krátku epizódu z histórie mesta.

Polnohospodárske družstvo Ďumbier v Brezne chová v súčasnosti 350 dojníc a asi 350 kusov mladého dobytká. Má dobrú produkciu mlieka, 9400 litrov na dojnicu. V roku 2016 tak vyprodukovali 3 milióny litrov mlieka, ktoré odvážali denne na spracovanie do zvolenskej mliekarene. Aj preto sa rozhodli postaviť vlastnú mliekareň na finalizovanie mlieka. Plánujú vyrábať trvanlivé aj čerstvé mlieka, chystajú sa aj na kyslomliečny program, smotanu, tvaroh aj maslo. Práce na stavbe mliekarene v tomto roku pokročili; časť objektu už bola skolaudovaná. V júni 2017 plánujú celkovú kolaudáciu a v druhej polovici roka chcú spustiť výrobu.

SAMOSTATNE HOSPODODÁRIACI ROĽNÍCI

Občan, ktorý sa rozhodol podnikáť ako samostatne hospodáriaci roľník, musí získať osvedčenie na základe ohlásenia o zápise do evidencie samostatne hospodáriacich roľníkov na mestskom úrade. Podľa tejto evidencie na našom úrade vieme, že počet nových samostatne hospodáriacich roľníkov sa počas roka zvýšil o 8 roľníkov, ale 7 osvedčení bolo na základe žiadosti zrušených. Roľník nemusí podnikáť na vlastnej pôde, pôda môže byť aj najatá, jeho činnosť nie je živnosťou. Stačí iba registrácia. Podľa registrácie a vydaných osvedčení vieme, že počet samostatne hospodáriacich roľníkov v tomto roku v Brezne stúpol na 74. Hospodária prevažne v lokalitách Lúčky, Dvoriská, Jelšová, Hliník, Padličkovo, Pestovateľská, Podkoreňová, Kozlovo, Rohozná, Šiašovo, Hlboká, Tisovská cesta.

OBYVATEĽSTVO

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Počet obyvateľov k 31.12.2016 podľa mestských častí

Mestská časť	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu
bez trvalého pobytu	391	282	71	70	814
Brezno - mesto	4 965	5 884	764	751	12 364
Mazorníkovo	2 456	2 559	417	409	5 841
Bujakovo	107	121	20	18	266
Predné Hálno	258	219	126	117	720
Zadné Hálno	230	212	43	52	537
Spolu	8 407	9 277	1 441	1 417	20 542

Možno, že sa negatívny trend vo vývoji obyvateľstva v našom meste tohto roka podarilo aspoň pristaviť. Na začiatku roka sme síce mali 20 629 obyvateľov, na konci už len 20 542, čo znamená, že sa v porovnaní s rokom 2015 **znížil počet obyvateľov o 87**, ale trend znižovania počtu obyvateľstva sa trochu „přibrzdil“; aj keď je prírastok sťahovaním stále záporný (- 49), pokles počtu obyvateľstva v dôsledku sťahovania je vlastne najmenší za posledných 10 rokov.

ROK	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	SPOLU
Priťahovaní	250	208	194	160	187	173	200	167	213	252	305	2309
Odstahovaní	299	358	386	334	307	339	375	297	377	375	408	3855
Prírastok sťahovaním	-49	-150	-192	-174	-120	-166	-175	-130	-164	-123	-103	-1546

K zníženiu počtu obyvateľov mesta totiž tohto roku prispel aj ďalší negatívny jav, záporný prirodzený prírastok; viac ľudí v Brezne zomrelo, ako sa narodilo. Nemožno z toho vyvodzovať nejaké závery, niekedy sa tento jav vyskytuje.

Pohyb obyvateľov k 31.12.2016

<i>Stav k 31.12.2015</i>	20 629
<i>Pristaňovanie</i>	250
<i>Odstaňovanie</i>	299
<i>Prírastok sťahovaním</i>	-49
<i>Narodení</i>	180
<i>Zomrelí</i>	218
<i>Prirodzený prírastok</i>	-38
<i>Sobáše</i>	138
<i>Celkový prírastok</i>	-87
<i>Stav k 31.12.2016</i>	20 542

HISTÓRIA A SÚČASNOSŤ

Historický vývoj počtu obyvateľstva

<i>ROK</i>	1900	1950	1976	1986	1996	2006	2016
<i>Počet obyvateľov</i>	4 452	7 159	16 083	20 717	23 007	21 997	20 542

Celoslovenské štatistiky sa líšia od tej breznianskej vo všetkých ukazovateľoch. Počet obyvateľov Slovenska stúpa. Je nás najviac za uplynulých 10 rokov. Slovensko má dlhodobo pozitívny prirodzený prírastok – viac je narodených ako zomrelých, viac ľudí sa

Ľnám pristahuje ako vystahuje, zahraničnou migráciou získala Slovenská republika nových obyvateľov. K **31. decembru 2016** mala Slovenská republika **5 435 343** obyvateľov, na Slovensku sa narodilo **57 557** živých detí a zomrelo **52 351** osôb. Prirodzený prírastok obyvateľstva dosiahol **5 206** osôb. Zahraničnou migráciou získala Slovenská republika **3885** osôb (pristahovalo sa **7 686** a vystahovalo **3 801** osôb). Celkový prírastok obyvateľstva dosiahol hodnotu **9 091**.

V našom meste je tohtoročná štatistika, ale aj celkový trend z hľadiska počtu a pohybu obyvateľov rozdielny. Počet Brezňanov klesá, ako vidieť na predchádzajúcej tabuľke, je nás najmenej za posledných 30 rokov. A tohto roku sme mali dokonca aj záporný prirodzený prírastok; viac ľudí zomrelo ako sa narodilo. Aj prírastok sťahovaním má i v tomto roku zápornú hodnotu, aj keď sme sa v tomto jave v porovnaní s minulými rokmi o niečo zlepšili. Zhodujeme sa nielen s celoslovenskou, ale aj s európskou štatistikou len v tom, že obyvateľstvo starne v celej Európe a podľa sociológov sa tento trend bude ešte prehĺbovať.

Veľková štruktúra obyvateľov – porovnanie rok 2002 a 2016

<i>Veľkové zloženie obyvateľstva</i>			
<i>Veľk obyvateľov</i>	<i>rok 2002</i>	<i>rok 2016</i>	<i>Rozdiel</i>
<i>od 0 do 3 r.</i>	576	561	-15
<i>od 3 do 6 r.</i>	630	568	- 62
<i>od 6 do 15 r.</i>	2 742	1 729	-1 013
<i>od 15 do 18 r.</i>	1 145	545	-600
<i>od 18 do 60 r.</i>	14 551	12 397	-2 154
<i>nad 60 r.</i>	2 942	4 742	1 800
<i>Spolu</i>	22 586	20 542	-2 044

ZAÚJÍMAVÉ DEMOGRAFICKÉ JAVY

NAJSTARŠÍ OBČANIA

Najstaršou občanškou mesta je v tomto roku **Anna Badániová**; býva na Ulici Fraňa Kráľa 1975/23, v Domove sociálnych služieb Luna. Dožila sa v decembri 100 rokov. K najstarším patrí aj ďalšia občanška bývajúca v tomto domove, **Ružena Wonková**, narodená 23. mája 1920. V tomto roku oslávila 96 rokov. Medzi najstaršie občianky mesta patrí aj päť 95 – ročných žien, ktoré nežijú v dome dôchodcov: :

Anna Ridzoňová, nar. 22.01.1921, Pestovateľská 21

Anna Hyriaková, nar. 12.03.1921, Fraňa Kráľa 19

Anna Lukáčová, nar. 24.05.1921, Nálepškova 22

Anna Švantnerová, nar. 11.07.1921, Krčulova 19

Margita Kubiniová, nar. 26.10.1921, Krčulova 11

Ženy sa nielen v rámci Slovenska, ale aj Brezne dožívajú vyššieho veku ako muži.

Najstarším mužom v Brezne je v tomto roku **Ondrej Sitarčík**, ktorý sa narodil 5. marca 1922 a býva na Ulici Dolná 31. Rok 1923 je rokom narodenia štyroch mužov, ktorí v tomto roku oslávili 93. narodeniny. Sú to títo obyvatelia: **Klement Formánek**, Nálepškova 20, **Ján Ševčík**, Židlovo 8, Ing. **Ján Zachar**, Vránskeho 13, a **Jaroslav Houška**, Sládkovičova 20.

OCENENÍ OBČANIA

Primátor mesta Brezna sa rozhodol udeliť ocenenie **CENA PRIMÁTORA MESTA BREZNA** za rok 2016 týmto jednotlivcom:

Ľubica Bacúšanová Vičanová, **Luďáš Kučerák**, **Jozef Medved'**

Mestské zastupiteľstvo dňa 14. decembra 2016 schválilo ocenenie **CENA MESTA BREZNA** za rok 2016 týmto jednotlivcom a kolektívom:

PhDr. Ingrid Poliaková, pri príležitosti životného jubilea 50 rokov, za dlhoročnú reprezentáciu mesta Brezna a šírenie jeho dobrého mena na celoslovenskej úrovni i za hranicami Slovenska.

Štefan Libíč, bytom Brezno pri príležitosti životného jubilea 85 rokov, za verejno-prospešnú a záslužnú činnosť pre obyvateľov mesta Brezna. Svojou nezištnou prácou zveľaďuje okolie a prírodu v meste Brezne.

Dychová hudba Mostárenka s kapelníkom Mgr. Art. Matejom Krellom, pri príležitosti 45. výročia vzniku, za rozvoj kultúry v meste Brezne a úspešnú reprezentáciu mesta doma i v zahraničí

ČESTNÝM OBČANOM MESTA BREZNA sa v tomto roku stal **Prof. Ľuboslav Majera, bytom Srbsko**, divadelný režisér sa za viac ako 30 rokov svojou spoluprácou s breznianskym divadelným súborom významnou mierou zaslúžil o propagáciu a šírenie dobrého mena súboru a mesta Brezna

ČESTNÝ OBČAN MESTA BREZNA IN MEMORIAM Jozef Medved', rodák z Brezna patril medzi významných slovenských filmových a televíznych režisérov, jeho filmové diela prispeli k obohateniu ľudského poznania a k šíreniu dobrého mena mesta Brezna v celej SR i v zahraničí.

NARODENIE DIEŤAŤA

V roku 2016 bolo do breznianskej matričnej knihy zapísaných 193 narodených detí, ktorých matky majú na území mesta Brezna trvalý pobyt. Z celkového počtu sa v našej nemocnici narodilo 171 detí – 92 chlapcov a 79 dievčat. Iné miesto narodenia bude mať v rodnom liste 22 detí – 10 chlapcov a 12 dievčat, ktorých matky sú vedené v breznianskej evidencii obyvateľov. Najmladšia matka sa narodila v roku 2000, takže mala pri pôrode šesťnásť rokov, najstaršia prvorodička mala štyridsať rokov. Pôrodnosť v Brezne klesá, čo

súvisí pochopiteľne s inými demografickými ukazovateľmi. Najviac detí v histórii mesta sa narodilo v roku 1982 – 431. A to sme mali ešte o pár stoviek menej obyvateľov ako v súčasnosti. Kým do 90. rokov počet detí narodených mimo manželstva nepresahoval 10 percent celkového počtu narodených detí, podľa posledných dostupných výsledkov tvoria na Slovensku až 37 percent novorodencov. V tomto sa ani Brezňanky nelíšia od celoslovenského priemeru. V roku 2016 sa 72 detí, teda 37,30 percent narodilo mimo manželstva.

Určite je zaujímavé vedieť, akú časť z počtu narodených detí tvoria rómske deti. Podľa obvykle používaných priezvisk sa zistilo, že zo 193 narodených breznianskych detí v roku 2016 bolo 50, viac ako štvrtina – 25, 90 percent detí rómskych.

Pre všetky novonarodené deti Zbor pre občianske záležitosti zorganizoval a uskutočnil na požiadanie rodičov 4 individuálne slávnostné uvítania do života. Na 19-tich slávnostných hromadných vitaniach bolo do života uvítaných 114 narodených detí.

Deti si dáva krstiť väčšina Slovákov, sme kresťanský štát. Podľa katolíckej cirkvi ten, kto nemá krst, určite nemôže byť kresťanom. Aj väčšina rodičov v Brezne považuje krst svojho dieťaťa za samozrejmosť. Vo všetkých kostoloch bolo v tomto roku z celkového počtu 193 narodených breznianskych detí pokrstených 106. Najviac – 59 – v kostole na Mazorníkove. Tam aj žije najviac mladých ľudí.

NAJOBĽUBENEJŠIE MENO

Slovenskí rodičia aj tento rok ukázali, že zostávajú verní hitom ostatných rokov. Už po niekoľkokrát obsadili čelné priečky tí istí favoriti a prvé miesta zostali dokonca rovnaké, ako to bolo v minulom roku. Mená Jakub a Ema či Emma sú pre Slovákov stále najkrajšie a dávajú ich svojim deťom najčastejšie.

Vítazom u Brezňanov, ktorým sa narodilo dieťaťko, sa tento rok stalo chlapčenské meno **Samuel**. Druhé miesto obsadilo meno **Patrik a Martin**, ktorého nositeľmi sa stalo 5 narodených chlapcov. Na tretie miesto sa ešte dostali mená **Dominik, Adam, Lukáš a Juraj**.

Tieto mená si zhodne vybrali pre svoje dieťatko štyria rodičia. Tešiť nás môže skutočnosť, že sa pri výbere chlapčenských mien vraciame k pôvodným slovenským menám.

Z dievčenských mien sa u Brežňanov tešili mená **Ema a Natália**. Obidve dali rodičia svojim novonarodeným deťom zhodne sedemkrát. Päť dievčat dostalo meno **Nela**, štyrikrát dostali narodené dievčatá meno **Mária, Sofia a Karin**.

SOBÁŠE

V roku 2016 bolo v našom meste uzavretých **83** manželstiev. Z toho sa na mestskom úrade sobášilo **48** snúbeneckých párov a cirkevne uzavrelo manželstvo **35** snúbeneckých párov. Iba **3** sobáše boli s cudzincom; jedna Brežňanka sa vydala za Taliana, jedna za Vietnamca a jedna za občana českej národnosti.

Obyvatelia nášho mesta sa pochopiteľne sobášili aj na iných úradoch na Slovensku alebo v zahraničí, a tak je v breznianskej štatistike evidovaných až **66** sobášov Brežňanov, resp. takých, kde jeden z partnerov má trvalé bydlisko v Brezne. Možno je to aj preto, že breznianska matrika nerealizuje alternatívne formy svadobného obradu. Tí, ktorí chcú mať alternatívny obrad, v prírode, na terasách, sobášia sa aj niekde v okolí, na Táloch, na Mýte. Okrem primátora v Brezne sobášili počas roka poverení poslanci - **Ján Králik, Jaroslav Demian, Petra Dzurmanová a Daniel Struhár**.

Väčšina mladých ľudí vstupujúcich do manželstva volí aj alebo len cirkevný obrad. V rímskokatolíckom kostole v meste zosobášili počas roka **28** snúbeneckých párov, v kostole na Mazorníkove malo cirkevný obrad **12** párov. V evanjelickom kostole nebol počas roka ani jeden sobáš.

ÚMRŤA A POHREBY

V tomto roku zomrelo **217** obyvateľov mesta Brezna. Z toho počtu **110** zosnulých - malo v úmrtnom liste miesto - priamo v nemocnici. V domácnosti v Brezne zomrelo **65** obyvateľov. Až **42** obyvateľov mesta - **19** mužov a **23** žien - zomrelo mimo Brezna.

ZPOZ v roku 2016 uskutočnil len jeden občiansky pohreb, členky ZPOZ sa boli s občanmi rozlúčiť na piatich cirkevných pohreboch.

Pozostali pre svojho príbuzného zosnulého zabezpečili 136 cirkevných obradov. Rímskokatolícka farnosť v Brezne odprevadila na poslednej ceste počas roka 91 zosnulých, vo farnosti na Mazorníkove bolo 26 cirkevných obradov, evanjelická cirkev zorganizovala 19 obradov pre svojich cirkevníkov.

ČESTNÍ OBČANIA MESTA BREZNA

Od roku 1997, keď bol schválený nový štatút mesta, sa každoročne udeľujú ocenenia, medzi nimi je aj ocenenie najvyššie – udelenie titulu **Čestný občan mesta Brezna**. Od roku 1997 sa stalo „Čestnými občanmi“ 28 významných osobností, z nich piati – **Ladislav Ťažký, Vladimír Valach, Zlatica Balážovjeh – Kľincová, Jaroslav Siman, Barbara Nivet, rod. Striešová** - už dnes nežijú. Dvaja občania - **Franišek Kreutz** a **Jozef Medved'**, dostali tento titul in memoriam. Za rok 2013 ani 2015 nebol titul udelený žiadnemu občanovi, tohto roku sa čestnými občanmi stali dvaja - **Prof. Ľuboslav Majera, bytom Srbsko** a **Jozef Medved'**, in memoriam.

Tohto roku uplynulo desať rokov odvtedy, čo zomreli dvaja čestní občania mesta.

- Dňa 5. marca 2006 vo veku 68 rokov zomrel čestný občan mesta Brezna, Doc. Ing. **Vladimír Valach** CSc., zakladateľ Francúzskeho - slovenskej obchodnej komory a od roku 1997 veľvyslanec SR vo Francúzsku. Titul mu bol udelený v roku 2001.
- Dňa 5. februára 2006 zomrela čestná občianka mesta Brezna, **Zlatica Balážovjeh – Kľincová**, maliarka, breznianska rodáčka, titul jej bol udelený v roku 2005.

ČESTNÍMI OBČANMI MESTA BREZNA SA OD ROKU 1996 DO ROKU 2016

1. **Ladislav Ťažký**, významný slovenský spisovateľ, esejista, dramatik a publicista
2. **Daniel Compagnon**, organizátor kultúry z partnerského mesta Meudon
3. **Ivan Bella**, prvý slovenský kozmonaut, ktorý sa narodil v Brezne

4. *Hervé Marseille*, predstaviteľ partnerského mesta Meudon
5. *Henry Wolff*, predstaviteľ partnerského mesta Meudon
6. *Goerges Koch*, predstaviteľ partnerského mesta Meudon
7. *Vladimír Valach*, bývalý veľvyslanec Slovenskej republiky vo Francúzsku
8. *Ludovít Petránsky*, rodák z Brezna, autor významných publikácií
9. *Jaroslav Siman*, prednosta Detskej fakultnej nemocnice v Bratislave.
10. *Zlatica Balážovjeh – Křincová*, maliarka, breznianska rodáčka
11. *Ladislav Bartko*, vysokoškolský učiteľ, bývalý profesor breznianskeho gymnázia.
12. *Pavol Datko*, kanadský občan, rodák z Čierneho Balogu.
13. *Joseph Nivet a Barbara Nivet, rod. Striešová* francúzski občania, učiteľia
14. *Ladislav Chudík*, herec, rodák z neďalekého Hronca
15. *Adriana Sklenáriková – Karembeau*, známa modelka, narodila sa v Brezne
16. *Samuel Brečka*, novinár, brezniansky rodák
17. *Ján Grexa*, vysokoškolský pedagóg, brezniansky rodák
18. *Pavel Louda*, starosta partnerského mesta Nový Bydžov
19. *Waldemar Wardzinski*, primátor partnerského poľského mesta Ciechanow
20. *Igor Gallo*, spisovateľ
21. *Franišek Kreutz*, in memoriam, spisovateľ
22. *Milan Pazúrik* - dirigent domáceho speváckeho zboru
23. *Juraj Sarvaš*, herec, scenárista
24. *Andrej Černák*, očný lekár
25. *Ladislav Šimon*, vysokoškolský učiteľ, organizátor Chalupkovho Brezna
26. *Július Veselko*, bývalý reprezent Brezna a Československa vo volejbale
27. *Prof. Ľuboslav Majera*, bytom Srbsko, režisér, spolupracovník divadelníkov
28. *Jozef Medved*, in memoriam, režisér, brezniansky rodák

CIRKEVNÝ ŽIVOT

RÍMSKOKATOLÍCKA CIRKEV

Po troch rokoch sa v marci tohto roku Farnosť Brezno-mesto opäť stala hostiteľom Dekanátneho stretnutia mládeže. Pri tejto príležitosti vo farnosti privítali relikvie sv. Jána Pavla II. a obraz Panny Márie Rožňavskej. Program pokračoval svätou omšou, ktorú celebroval brezniansky dekan-farár vsdp. Jozef Fričovský. Vo svojej homílii sa zameral na vnímanie takýchto stretnutí ako vzájomného svedectva mladých o živote s Ježišom. Po skončení svätej omše nasledovala krížová cesta, ktorú viedlo spoločenstvo z Farnosti Brezno-Mazorníkovo na čele s miestnym pánom farárom vdp. Ivanom Hupkom. Súčasťou programu bolo aj obedňajšie občerstvenie na fare, o ktoré sa postarali pracovníci charity. Program potom pokračoval registráciou pred vstupom do pastoračného centra.

V júli tohto roku odišiel z farnosti po šiestich rokoch pôsobenia v Brezne dekan **Jozef Fričovský**. Na brezniansku rímsko-katolícku faru nastúpil v novembri 2010. Na jeho miesto vymenovali 1. júla tohto roku **Jána Mihoka**. Stal sa tak farárom farnosti Brezno – mesto a dekanom Breznianskeho dekanátu. Dovedy pôsobil ako generálny vikár a dekan Lučeneckého dekanátu.

Vo farnosti na Mazorníkove nenastali žiadne personálne zmeny. Od roku 2010 je tu farárom **Ivan Hupka**. Farnosť vznikla 1. júla 1996 vyčlenením z farnosti Nanebovzatia Panny Márie v Brezne, rok po postavení nového kostola na Mazorníku. Tohto roku si obyvatelia Mazorníkova pripomenuli 20. výročie založenia farnosti. V tejto farnosti zvyknú oslavovať každý rok sviatok patróna farnosti i kostola - sv. Jána Bosco, a to 31. januára. V tomto roku pri tejto príležitosti na slávnostnej sv. omši privítali diecézneho biskupa Mons. Stanislava Stolárika a v rámci kultúrneho programu vystúpili v kostole The Hope Gospel Singers. Druhý sviatok, ktorý si pripomínajú veriaci tejto farnosti, je 1. október - Výročie posviacky kostola z roku 1995. Tohto roku to bolo už 21. výročie. Vo sviatočný deň ako hosta privítali Vdp. Stanislava Kocúra, kancelára biskupského úradu v

Rožňave a v rámci kultúrneho programu to bol koncert "Totus tuus" - spievaný životopis Jána Pavla II.

Štatistika rímskokatolíckej farnosti mesto

<i>DRUH OBRÁDU</i>	<i>rok 2016</i>	<i>Rok 2015</i>
Krsty	37	46
<i>dievčatá</i>	<i>20</i>	<i>19</i>
<i>chlapci</i>	<i>16</i>	<i>26</i>
<i>dospelí</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Pohreby	91	68
<i>ženy</i>	<i>51</i>	<i>37</i>
<i>muži</i>	<i>39</i>	<i>41</i>
<i>deti</i>	<i>1</i>	
Sobáše	28	27
<i>katolíci navzájom</i>	<i>22</i>	<i>21</i>
<i>z toho s nekatolíkmi</i>	<i>6</i>	<i>6</i>
Birmovaných	18	14
1. sv. prijímanie	32	41

Štatistika rímskokatolíckej farnosti Mazorníkovo

DRUH OBRADU	rok 2016	Rok 2015
Krsty	59	35
dievčatá	28	17
chlapci	28	18
dospelí	3	-
Pohreby	26	15
ženy	9	8
muži	17	7
deti	-	-
Sobáše	12	17
katolíci navzájom	10	16
z toho s nekatolíkmi	2	1
Birmovaných	29	-
1. sv. prijímanie	-	24

EVANGELICKÁ CIRKEV

Brezniansky cirkevný zbor nemá v závere roka evanjelického farára. Farár **Vladimír Mažo** odchodom do dôchodku 31. októbra ukončil 12 - ročnú pôsobnosť v breznianskom evanjelickom zbore. Pôsobil na breznianskej fare od roku 2004, keď si symbolicky vymenil miesto s dlhoročným breznianskym farárom **Dušanom Fabriciusom**.. Prakticky odišiel z Brezna už v auguste tohto roku, lebo čerpal dovolenku. Nový farár ešte nebol ani do konca roka stanovený. Dvoch nominantov Zvolenského seniorátu cirkevný zbor nezvolil. Od odchodu breznianskeho farára je Brezno administrované z Mýta pod Ďumbierom, kde je zborovým farárom Mgr. **Štefan Škorupa** . Na nedeľných službách božích sme však v evanjelickom kostole mali rôznych farárov. Lebo služby božie bývajú v nedeľu vo

viacerých obciach, kde je farár Škorupa z Mýta administrátorom. V Brezne je podľa platenia cirkevnej dane evidovaných iba 976 evanjelikov. Podľa posledného sčítania ľudu z roku 2011 by ich malo byť v Brezne 1 482, Z toho vyplýva, že nie všetci platia cirkevnú daň.

Štatistika evanjelickej farnosti

DRUH OBRÁDU	rok 2016	rok 2015
Krsty	10	9
Pohreby	19	26
Konfirmácia	0	7
Sobáše	0	3

SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ SITUÁCIA

ŽLTÁČKA V REGIÓNE

Banskobystrický Regionálny úrad verejného zdravotníctva v máji tohto roku prvýkrát informoval verejnosť o zlej hygienicko – epidemiologickej situácii v breznianskom okrese. Dozvedeli sme sa, že sa v našom regióne aj samotnom meste vyskytla žltáčka. Od mája tohto roku až do decembra každý mesiac pokračoval výskyt vírusovej hepatitídy (žltáčky) typu A (VHA). Toto ochorenie sa vyskytovalo u dospelých osôb aj detí z rôznych lokalít mesta Brezno.

Táto hygienicko – epidemiologická situácia začala 10. augusta v časti Mazorník dvoma prípadmi u detí a jednej dospeléj osoby z inej časti mesta. V odstupe jedného inkubačného času sa začali vyskytovať ďalšie prípady ochorenia celkom u 14-tich dospelých

osôb. Žltáčka sa vyskytla u osôb z rôznych lokalít mesta Brezno, najviac ľudí ochorelo z časti Predné Hálno, Jarmočísko, Stromová a Hlavina, teda v miestach, kde žijú predovšetkým rómski obyvatelia. Ohniská nákazy vznikli v Základnej škole Pionierska 4 aj v Základnej škole Pionierska 2. Ďalšie ohnisko nákazy vzniklo tiež v Špeciálnej základnej škole Mazorník, kde okrem detí ochorel aj jeden pedagogický pracovník. Tu bolo nariadené očkovanie všetkých detí, navštevujúcich toto zariadenie.

Celkovo epidemiológovia od začiatku výskytu žltáčky do konca roka evidujú 56 prípadov ochorení, a to v meste Brezne a v obciach Šumiac, Červená Skála, Polomka, Závadka a Podbrezová. V samotnom meste bolo zaznamenané za celý rok ochorenie žltáčky u 32 obyvateľov, detí, dospelých, rómskych, dokonca aj u niekoľkých nerómskych.

Vírus žltáčky typu A vniká do tela najčastejšie ústami a vylučuje sa stolicou. K jej šíreniu významnou mierou prispieva nedostatočná osobná hygiena. Epidemiológovia urobili kroky aj smerom k obchodným reťazcom, keď ich požiadali o zvýšenú pozornosť a dezinfekciu madiel nákupných košov, či akýchkoľvek zábradlí v obchodoch, ktorých sa potenciálne môžu dotýkať infikované osoby a tak šíriť žltáčku ďalej.

NÁRAMKY PRE SENIOROV

Mesto Brezno v spolupráci so spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. zahájilo poskytovanie sociálnej služby monitorovanie a signalizácia potreby určenej pre seniorov a občanov s nepriaznivým zdravotným stavom známou ako „náramky pre seniorov“. O službu požiadalo desať seniorov, prevažne osamelo žijúcich, ktorí sa vďaka jednoduchému inteligentnému zariadeniu vo forme hodínok môžu cítiť v bezpečí. V prípade zhoršenia zdravotného stavu, alebo inej výnimočnej situácie budú stlačením jedného tlačidla na hodinkách spojení s nonstop dohľadovým centrom, ktoré im sprostredkuje primeranú pomoc, či už privolaním zložiek záchranného systému, alebo príbuzných. Hodinky k službe s názvom Rodinný asistent majú okrem iných pokročilých funkcionálností tiež funkciu bežného volania, ktorú podľa potreby môžu seniori využívať. Mesačný poplatok za službu pre klientov je 9,90 eura v súlade so Všeobecne záväzným nariadením VZN č. 05/2012 Mesto

Brezno zakúpilo uvedené prístroje a mesačným doplatkom za poskytovanie služby vo výške 1 euro bude prispievať každému prijímateľovi sociálnej služby.

PODAJME SI RUKY

Mesto Brezno naštartovalo užšiu spoluprácu so zdravotne postihnutými pred šiestimi rokmi sériou podujatí Podajme si ruky, určené pre ľudí s hendikepom, pre ich príbuzných, priateľov a známych, skrátka pre všetkých, ktorí chcú rúcať bariéry najmä v nás ľuďoch a zaujímajú sa o ich život a problémy iných. Tohto roku usporiadali podujatie s názvom Žijeme medzi vami pod záštitou primátora mesta a s podporou Banskobystrického samosprávneho kraja. Uskutočnilo sa v utorok 20. septembra.

V minulosti boli v meste ocenené viaceré subjekty ústretové voči zdravotne postihnutým, od roku 2010 do roku 2013 ich bolo celkovo 35. Zástupcov niektorých z nich privítali aj na breznianskom námestí. V tomto roku s návrhom na ocenenie prišli členovia organizácií zdravotne postihnutých – Slovenský zväz zdravotne postihnutých Brezno, Občianske združenie zdravotne postihnutých Brezno, Liga aktívnych občanov Slovenska, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Klub onkologických pacientov Viktória, ktorí ocenenie venovali primátorovi Tomášovi Abelovi za skvalitnenie života zdravotne postihnutých či už úpravou zelene v meste, vybudovaním bezbariérových chodníkov a bezbariérového prístupu na poštu a za pracovné aktivity a ľudský prístup ku všetkým občanom.

Na námestí sa spievalo, recitovalo, tancovalo, návštevníci mohli vidieť aj zaujímavé aktivity. V jednotlivých stánkoch zástupcovia rôznych organizácií zdravotne postihnutých, domovov dôchodcov a domovov sociálnych či špecializovaných služieb z celého regiónu prezentovali činnosť.

ZARIADENIE PRE SENIOROV

Nepriaznivý demografický vývoj čoraz viac poukazuje na potrebu budovania nových zariadení pre celoročný pobyt ľudí v dôchodkovom veku a nie je tomu inak ani v Brezne. Pred dvadsiatimi piatimi rokmi, v roku 1991, bol otvorený v našom meste dom penzión. Tento doteraz funguje ako Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Luna, je v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja. Zvyšujúci sa dopyt po týchto službách však nepokrýva ani zďaleka možnosti umiestnenia..

Mesto Brezno plánuje vybudovať vlastné zariadenie pre seniorov. V roku 2015 podalo žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov 52 občanov Brezna, v roku 2016 to bolo 73 občanov. Všetko však závisí od objemu financií, ktoré sa mestu na tento projekt podarí vyčleniť z rozpočtu, prípadne od získania peňazí z externých zdrojov. V tomto roku sa začala spracovávať projektová dokumentácia.

Zariadenie pre seniorov sa plánuje vybudovať blízko centra mesta v priestoroch súčasného zariadenia núdzového bývania Náruč. Má zabezpečovať komplexnú sociálnu, zdravotnú, kultúrnu a duchovnú starostlivosť pre 40 seniorov odkázaných na sociálnu službu. Zároveň sa tým vytvoria nové pracovné príležitosti pre 15 odborných a pomocných zamestnancov. Projekt zariadenia pre seniorov počíta s dvomi dvojposchodovými bezbariérovými objektmi s podkrovím a záhradou. Ich súčasťou má byť malá prijímacia miestnosť vrátane zázemia pre zamestnancov, jedáleň, ošetrovňa, klubovňa, pietna miestnosť, priestory pre záujmové činnosti klientov ako dielňa, telocvičňa či knižnica. Chýbať by nemal ani bufet, zimná záhrada, wellness či exteriérové ihrisko. V rámci zariadenia mesto plánuje zriadiť i denný stacionár. Mesto plánuje zámer realizovať z vlastných zdrojov alebo za pomoci Štátneho fondu rozvoja bývania alebo čast' z Eurofondov. Počíta sa s vytvorením asi 20 pracovných miest. S výstavbou sa má začať budúci rok a spustiť do prevádzky plánuje mesto už v roku 2018.

OBČANIA BEZ PRÍSTREŠIA

V meste evidujeme asi 30 – 35 občanov bez prístrešia. Aj pre nich je zriadená nocľaháreň na Mládežníckej ulici - Nocľaháreň „Nádej“, kde môžu ľudia bez prístrešia prenocovať. V roku 2016 boli sociálne služby v tomto zariadení poskytnuté 29 občanom. V zimných mesiacoch mesto pre „bezdomovcov“ zriaďuje sezónnu ohrevovňu, ktorá je otvorená od šiestej popoludní do ôsmej ráno nasledujúceho dňa. Túto využilo počas tohto roka 16 klientov. Ďalšou zo sociálnych služieb, ktorú zriadilo mesto Brezno pre občanov bez prístrešia, je Nízko prahové denné centrum „Lúč“, ktorú v tomto roku využilo 26 klientov. Väčšinou prejavujú záujem o výkon osobnej hygieny, prania a možnosti prípravy stravy. V roku 2016 mesto pripravilo niekoľko zaujímavých aktivít zameraných motivačne na riešenie životných situácií, ktoré sa realizovali v spolupráci s Národným ústavom celoživotného vzdelávania, s Ligou aktívnych občanov Slovenska, Slovenským Červeným krížom, či s ÚPSVR Brezno. Cieľom realizovaných aktivít je predovšetkým viesť klientov k samostatnosti, aktívnemu riešeniu svojich problémov, motivácii k zlepšeniu svojej situácie a opätovnému zaradeniu sa do života spoločnosti. Pomáhajú klientom získať potrebné informácie, učia ich kontaktu s inštitúciami, kde sa tiež môžu obrátiť so žiadosťou o pomoc.

SLUŽBY PRE SENIOROV

V roku 2016 evidovalo mesto 4 742 obyvateľov nad 60 rokov. Pre 157 obyvateľov zabezpečilo na základe žiadosti opatrovateľskú službu. O týchto občanov sa staralo 71 opatrovateľiek.

Pre seniorov, ktorí o tom požiadajú, zabezpečuje mesto rozvoz obedov. Počas roka sa rozvoz vykonával pre 85 občanov, ktorí dovŕšili dôchodkový vek, alebo sú ťažko zdravotne postihnutí, či majú nepriaznivý zdravotný stav. Na stravovanie dôchodcov a ťažko zdravotne postihnutých občanov v zariadeniach školského stravovania mesto poskytlo príspevok 122 stravníkom, ktorí sa stravujú v jedálňach pri základných školách.

Mesto poskytuje seniorom – obyvateľom mesta po dovŕšení 65 rokov, ktorí nemajú voči mestu finančné podľžnosti, peňažné poukážky. Od apríla si každý senior mohol v pokladni mestského úradu vyzdvihnúť 7 poukážok v celkovej hodnote 14 eur. Tie si mohol uplatniť v lekárnach, alebo platiť nimi za rôzne iné služby. Poukážkový systém pre seniorov využilo v tomto v roku 2016 2 735 seniorov. Nevyužilo ho len 289 seniorov; z toho 133 seniorov počas roka zomrelo, z iných dôvodov si poukážky nevyzdvihlo len 156 seniorov.

NEMOCNICA

Zakladateľmi tejto neziskovej organizácie sú Ministerstvo zdravotníctva SR, Združenie zamestnancov NsP Brezno, Železiarne Podbrezová, a. s., Mesto Brezno a Petrochema a. s. Dubová. Tohto roku zmenila správna rada . Tvorí ju predseda JUDr. Tomáš Ábel, PhD., členmi sú Ing. **Vladimír Soták**, Ing. **Ľudovít Ihring**, Ing. arch. **Ján Králik**, PhDr. **Milan Brdársky**. Dozorná rada má predsedu je Ing. **Ján Banas**, ŽP a.s. Podbrezová , členovia sú Ing. **Mária Niklová**, ŽP a.s. Podbrezová a MUDr. **Ján Mačkín**, Združenie zamestnancov nemocnice.

Tohto roku odišiel z funkcie riaditeľa MUDr. **Peter Mečiar**. Známy úspešný kardiológ z Banskej Bystrice bol v tejto funkcii iba od 1. marca 2014. Koncom tohto roka dňa 9. decembra MUDr. Peter Mečiar zaslal predsedovi Správnej rady, ktorým je primátor mesta a predsedovi dozornej rady odstúpenie z funkcie riaditeľa Nemocnice s poliklinikou Brezno, n.o.. Toto bolo dňa 12. decembra akceptované na zasadnutí Správnej rady. Bolo vyhlásené výberové konanie na funkciu riaditeľa. Zároveň dňa 12. decembra správna rada poverila vedením nemocnice MUDr. **Jána Mačkina** do doby ukončenia výberového konania.

Nedostatok investičných finančných zdrojov sa aj tohto roku najviac prejavil na vnútornej infraštruktúre a na stave zdravotníckej techniky, ktorá len čiastočne zodpovedá úrovni štandardov EÚ. Prioritou vedenia breznianskej nemocnice je, aby mala dostatok prístrojovej a diagnostickej techniky. V roku 2016 kúpili viaceré diagnostické prístroje určené na diagnostiku kardiologických, onkologických a iných ochorení. Realizovala sa aj

čiasťochnú rekonštrukciu Centrálného príjmu chorých, tiež opravu príjazdových pozemných komunikácií k nemocnici a parkovací systém.

Nemocnica si zakladá na kvalifikovaných pracovníkoch, ktorí sú schopní a spôsobilí efektívne vykonávať zdravotnícku starostlivosť. V roku 2016 zamestnávala 604 zamestnancov. Nemá dostatočne naplnené určité pracovné pozície potrebné pre plnohodnotné fungovanie zariadenia. Je nedostatok lekárov a sestier aj pôrodných asistentiek. Najproblémovejšia je situácia pri získavaní zamestnancov na pracovnú pozíciu lekár a sestra, ale aj ich dlhodobejšie udržanie na pracovisku. Rizikovým faktorom je vysoký vek zdravotníckeho personálu a problémová je tiež fluktuácia zamestnancov. Napriek nepriaznivým okolnostiam v roku 2016 skončilo hospodárenie breznianskej nemocnice priaznivo.

Tohto roku došlo k zmene na poste primárov detského a gynekologicko-pôrodnického oddelenia. Gynekologicko-pôrodnické oddelenie má primára MUDr. **Eduarda Škerlíka**, detské oddelenie vedie primár MUDr. **Vladimír Holec**, PhD., chirurgické oddelenie pracuje pod vedením primára MUDr. **Milana Darmo**, na internom oddelení je primárkou MUDr. **Janka Adamčáková**, oddelenie Anestéziológie a intenzívnej medicíny vedie primár MUDr. **Ján Mačkin**, neurologické oddelenie primár MUDr. **Ivan Droppa** a liečebňa pre dlhodobo chorých má primárku MUDr. **Emília Bučková**.

ŠKOLSTVO

MATERSKÉ ŠKOLY

Prehľad umiestnenia detí v mestských materských školách, porovnanie s minulým školským rokom:

MIESTO MATERSKEJ ŠKOLY	Zástupca riaditeľa školy pre materské školy	POČET ŽIAKOV	
		Ľ 15.9. 2016	Ľ 15.9. 2015
Materské škola – Nálepškova 50	Melánia Rídzonová	116	114
Materská škola ŠDC 3	Melánia Rídzonová	116	112
Materská škola B. Němcovej 17	Jaroslava Mišaniová	42	43
Materská škola Hradby 9	Jaroslava Mišaniová	105	101
Materská škola MPČL 35	Libuša Šaríková	121	121
Súkromná MŠ EGB, Školská 5	Gabriela Pavúková	30	30
SPOLU		530	521

V materských školách mesta sa nič podstatného nezmenilo. V mnohých mestách na Slovensku je nedostatok miest v materských školách, ale naše mesto takýto problém nemá. Všetky požiadavky rodičov na umiestnenie detí v materských školách zariadení boli väčšinou uspokojené i napriek tomu, že sa počet detí mierne zvýšil.

V meste máme 6 materských škôl. Organizačne sú začlenené pod 3 základné školy; MŠ pri ZŠ Karola Rapoša, Pionierska 4 je v dvoch elokovaných pracoviskách – ŠDC 3 a Nálepškova 50, MŠ pri ZŠ Pionierska 2 v dvoch elokovaných pracoviskách Hradby 9 a B. Němcovej 17 a tretia je MŠ pri ZŠ MPČL 35.

ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Prehľad základných škôl v Brezne k 15. 9. 2016 ; porovnanie s predchádzajúcim rokom:

NÁZOV ŠKOLY	MENO RIADITEĽA	POČET ŽIAKOV	
		Školský rok 2015/2016	Školský rok 2016/2017
Základná škola Pionierska 4	Danka Katonová	516	487
Základná škola Pionierska 2	Vladimír Kubín	808	839
Základná škola MPČL 35	Peter Macko	285	262
SPOLU		1 609	1 588

S demografickým vývojom v meste súvisí aj vývoj počtu žiakov základných škôl. Tak, ako sa znižuje počet obyvateľov mesta, znižuje sa aj počet žiakov. Aj v tomto roku došlo k úbytku žiakov na každej základnej škole. V porovnaní s minulým rokom nedošlo k personálnej zmene.

CENTRUM VOLNÉHO ČASU

Údaje o počte účastníkov priamej činnosti

Počet detí navštevujúcich centrum 15.9.2016 - 461

Počet záujmových útvarov k 15.9.2016 - 44

Riaditeľkou tohto školského zariadenia je Mgr. Ingrid Vičanová

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA

V roku 2016 prekročil počet žiakov hranicu 500; v septembri to bolo až 523 žiakov v štyroch odboroch. Výchovu a vzdelávanie žiakov zabezpečovalo 25 kvalifikovaných pedagógov, jeden nekvalifikovaný a dvaja nepedagogickí zamestnanci.

Počas roka škola zorganizovala množstvo verejných podujatí, ktorými obohatili kultúrno-spoločenský život v meste. K zaujímavým aktivitám patrila realizácia kulis pre mestský muzikál na lade v Aréne Brezno. V spolupráci so Speváckym zborom „Cambiar la Musica“ z Pohronskej Polhory zorganizovala škola koncert zborového spevu. K významným aktivitám patrila aj organizácia X. ročníka celoslovenskej súťaže žiakov ZUŠ v hre na husliach a ostatných sláčikových nástrojoch, V. ročníka regionálnej súťaže v hre na dvoch klavíroch aj symfonického koncertu ako spoločný projekt žiakov a učiteľov ZUŠ Hriňová a Brezno. Na rôznych súťažiach získali žiaci 29 ocenení, dominantným bolo získanie zlatého pásma na medzinárodnej súťažnej prehliadke Júliusa von Beliczanyho v Komárne. Na 49. ročníku prehliadky umeleckej tvorivosti pedagogických zamestnancov získali učitelia, okrem umiestenia v zlatom a bronzovom pásme, aj titul laureáta v speve umelej piesne.

OSLAVY 25 ROKOV ZALOŽENIA ŠKOLY

Základná škola MPČL 35 prvýkrát privítala svojich žiakov v roku 1991. Tohto roku si pripomenula 25. výročie tejto udalosti. Pri príležitosti výročia zorganizovali množstvo športových, kultúrnych i výtvarných podujatí a vyvrcholením osláv bola slávnostná akadémia v Mestskom dome kultúry v Brezne, ktorá sa uskutočnila 3. júna. Na akadémii sa predstavili žiaci v muzikáli „Alica v zázračnej škole“, ktorý sami za pomoci pedagógov vymysleli a zrežirovali.

Počas dvadsaťpäťročného obdobia prešla škola mnohými zmenami. Vo vedení školy sa vystriedali len traja riaditelia: Miloslav Brodský, Anna Kubínová a v súčasnosti je od roku 2015 riaditeľom Peter Macko.

OSLAVY 40 ROKOV ŠKOLY V NOVOM OBJEKTE

Základná škola Karola Rapoša Pionierska 4 v septembri 2015 dovŕšila 40. rok svojho otvorenia. Do novopostaveného objektu sa v roku 1975 na Pioniersku ulicu presťahovala základná škola zo Štúrovej ulice. Oslavy výročia si však nechali až na koniec školského roka, na jún tohto roku. Oslavám 40. výročia otvorenia školy bol venovaný celý

týždeň. V škole prebiehali projektové dni, na ktorých sa žiaci netradičným spôsobom niečo učili. Každý deň mal svoj názov a tomu bol venovaný celý projekt. Celý týždeň bol veľmi pestrý, zaujímavý, poučný aj zábavný. Oslavy vyvrcholili 20. mája slávnostnou akadémiou v dome kultúry, kde sa predstavili v programe žiaci. Pozvali na oslavy predstaviteľov mesta, spolupracujúcich organizácií, bývalých pánov riaditeľov a pani riaditeľky školy, bývalých žiakov, rodičov.

OCENENIE ŠKOLY

Základná škola Karola Rapoša Pionierska 4 v Brezne sa zapojila do celoslovenského projektu Tajný život vody. Netradičné aktivity žiakov zaujali natoľko, že sa dočkala ocenenia. To sa ušlo iba šiestim školám. Medzi ocenenými bola aj Základná škola s materskou školou Karola Rapoša, Pionierska 4, Brezno.

OPRAVA PROBLÉMOVEJ KANALIZÁCIE

Žiaci a učitelia Základnej školy s materskou školou Karola Rapoša sa po vlaňajšej rekonštrukcii fasády strechy a výmene okien na budove tohto roku dočkali opravy ďalšej vetvy problémovej kanalizácie. Rozpadávajúca sa kanalizácia bola okrem iného aj príčinou sadania priechok. Škola však potrebuje ďalšiu rekonštrukciu, a tak mesto v tomto roku obstaralo projektovú dokumentáciu.

KOMPLEXNÁ REKONŠTRUKCIA MATERSKÝCH ŠKÔL

Mesto plánuje v roku 2017 realizovať komplexnú rekonštrukciu materských škôl, na tento účel si dalo vypracovať v tomto roku projektovú dokumentáciu pre tri materské školy B. Němcovej, Dr. Clementisa a Nálepškova. Mesto Brezno vstupuje v roku 2017 do výzvy so žiadosťou o nenávratný finančný príspevok a následne plánuje realizáciu projektu.

HISTORICKÉ VÝROČIA BREZNIANSKEHO ŠKOLSTVA

Stalo sa pred dvadsiatimi piatimi rokmi, v roku 1991

Na Mazorníkove bola otvorená nová základná škola

Stalo sa pred tridsiatimi rokmi, v roku 1986

ZŠ Pionierská 4 bol udelený titul ZŠ Emila Petku

Stalo sa pred štyridsiatimi rokmi, v roku 1976

Školský rok 1975/76 bol posledným v osemdesiatročnej histórii na Strednej poľnohospodársko-technickej škole v Banisku. História školy sa začala písať v školskom roku 1895/96, keď tu bola zriadená štátna roľnícka škola. Posledným riaditeľom bol Ondrej Frajt.

KULTÚRA

SPOLOČENSKÉ AKTIVITY

VZNIK KLUBU MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNKA

Predsedníctvo Spoločnosti M. R. Štefánika schválilo vznik klubu v Brezne. Stal sa tak trinástym aktívne pôsobiacim klubom v rámci Slovenska a momentálne hľadá do svojich radov nových členov. Iniciatíva, aby aj v našom meste pôsobilo združenie venované jednej z najväčších osobností slovenskej histórie vznikla už pred niekoľkými mesiacmi. Uvažovalo sa, či pôjde o vlastné občianske združenie alebo sa Brezno pripojí k už existujúcim organizáciám. Najväčšou a najvýznamnejšou z nich je práve Spoločnosť M.R. Štefánika so sídlom v Brezovej pod Bradlom, ktorá svoju činnosť vykonáva už 25 rokov. Predsedníctvu Spoločnosti na sneme v Piešťanoch osobne predložil žiadosť o prijatie primátor Tomáš Abel a

to prijal brezniansky klub do svojich radov, čím sme sa stali jej trinástym plnohodnotným členom. Pripojili sme sa tým aj k poslaniu združenia, ktorým je najmä propagácia života, myšlienok a diela generála Štefánika. Súčasne so vznikom sa riešila aj otázka členskej základne, ktorou sa na svojom prvom augustovom stretnutí zaoberal prípravný výbor klubu.

O NAJKRAJŠÍ BALKÓN A PREDZÁHRADKU

Miestny spolok Živena v spolupráci s mestom v apríli vyhlásili pre všetkých Brežňanov súťaž O najkrajší balkón a predzáhradku. Cieľom bolo aktivizovať obyvateľov pri skrášlení svojich sídlisk, prostredie, v ktorom žijeme. Začiatkom októbra prišlo na rad vyhodnotenie súťaže. Vzhľadom k tomu, že sa prihlásilo 18 súťažiacich, odmenili každého. Ťažko sa im hodnotilo, každý balkón bol svojský, pekný a každému porotcovi sa páčil iný. Výnimočné boli skálne predzáhradky. Ocenili snahu všetkých, ktorí sa do súťaže zapojili. Ľudia sa venovali kvetinovej výzdobe s láskou, niektorí sami, iní s pomocou susedov. Všetci tohtoroční víťazi získali desať durové poukážky na nákup tovaru v jednom z breznianskych kvetinárstiev.

DOHODA O SPOLUPRÁCI SO ŠKOLAMI

Mesto Brezno uzavrelo dohodu o spolupráci s tromi vysokými školami, ktoré v rebríčku hodnotenia patria k najlepším na Slovensku. Plánuje tak rozvíjať vzájomné vzťahy v kultúrnej, architektonickej, vedecko-výskumnej, vzdelávacej či publikačnej oblasti. Tri zmluvy, každá iného charakteru a významu, majú podporiť spoluprácu mesta s konkrétnymi vysokými školami.

Akadémia umení pomôže pri tvorbe programu v synagóge. Keďže ide o budovu s výbornou akustikou, môžu sa v nej organizovať pestré kultúrne podujatia. Mesto sa tak podpísaním zmluvy zaviazalo úzko spolupracovať pri vytváraní programovej náplne so všetkými fakultami Akadémie umení, ako aj zabezpečiť technické podmienky pri

organizovaní akcií. Akadémia zasa prisľúbila, že sa bude podieľať na vytváraní programovej náplne v oblastiach výtvarnej, hudobnej i dramatickej tvorby.

Mesto nadviazalo dlhodobú spoluprácu aj s Fakultou architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Na základe zmluvy študenti pracovali na urbanistických štúdiách areálu bývalých kasární v Brezne pre rozvoj zmiešaného, obytného a rekreačného územia. Návrhy budú slúžiť ako prehľbujúci územnoplánovací podklad. Práce môžu priniesť pre Brezno a jeho obyvateľov nový pohľad na kasárne a poslúži aj pri usmerňovaní developéra. Výstavu urbanistických štúdií areálu bývalých kasární, ktoré vypracovali študenti Fakulty architektúry si mohli návštevníci pozrieť začiatkom októbra v synagóge..

Ako tretiu v poradí uzatvorilo mesto dohodu o vzájomnej spolupráci s Právnickou fakultou Trnavskej univerzity, a to vo vedecko-výskumnej, vzdelávacej a informačno-publikačnej oblasti. Jej súčasťou je napríklad rozvoj odbornej spolupráce pri tvorbe vedeckej teórie týkajúcej sa výkonu samosprávy, odborné vzdelávanie zamestnancov mesta na úseku samosprávy, prístup študentov na vybrané pracoviská mesta na krátkodobú stáž či možnosť prispievania zamestnancov mesta do zborníkov a iných časopisov, ktoré uverejňuje fakulta.

PRESLÁVIL NÁS SPEVÁK MARTIN VETRÁK

Devätnásťročný Martin Vetrák z nášho mesta je mladý talentovaný spevák. Dokazoval to na mnohých vystúpeniach v meste. V jeseni sa konala šou Česko Slovensko má talent na obrazovkách televízie JOJ a v nej sa predstavil aj náš rodák. Hneď po účinkovaní v prvom kole v tejto talentovej šou sa s prianiami a gratuláciami na Facebooku akoby roztrhlo vrece.

Martina poznajú Brežňania ako veľmi skromného a ohromne talentovaného chlapca. Jeho vystúpenie spustilo lavínu pozitívnej energie a Brezno mu želalo postup do finále. Vytvorila sa krásna spoločenská atmosféra, aj porotcovia šou Česko Slovensko má talent Lucie Bíla a Jaroslav Slávik boli prekvapení, že v Brezne máme takéto talenty. Na sociálnej sieti mu napísal dokonca aj primátor mesta a poslal mu odkaz: „Klobúk dole Martin Vetrák, Nádherné! Sme na Teba hrdí a držíme prsty.“ Určite aj nadšenie obyvateľov Brezna

a hlasovanie našich obyvateľov sa pričínilo o to, že sa dostal až do finále, kde získal druhé miesto.

PREDVIANOČNÁ A VIANOČNÁ ATMOSFÉRA

Vianočný stromček sa v Brezne rozsvietil 6. decembra spolu s príchodom Mikuláša. Bol postavený pri veži, ozdobený svietiacimi ozdobami. V porovnaní s minulým rokom pribudla nová vianočná výzdoba. Páčil sa najmä 3 D snehuliak,

Primátor mesta každú adventnú nedeľu popoludní pozval Brežňanov na nové námestie na stretnutie pri najväčšom adventnom venci, aby sa s každou zapálenou adventnou sviečkou zapálila i radosť z očakávania na Vianoce. Veniec bol urobený okolo fontány, pri pódiu bol umiestnený menší stolík so štyrmi sviečkami, aby boli bližšie k účinkujúcim, ktorí prišli spestriť adventné nedele. Prvú nedeľu to bol program Detského folklórneho súboru Šťastné detstvo, druhú nedeľu sme si vypočuli vianočné skladby Dychového orchestra mesta Brezna, tretiu nám sprijemnilí piesne v podaní Speváčkeho zboru mesta Brezna, posledná nedeľa patrila betlehemcov z Pohronskej Polhory. Primátor s poslancami ponúkal návštevníkom teplý čaj, seniori sladké koláčiky.

Od 16. do 22. decembra sa konali na námestí vianočné trhy, ktoré prvý deň otvoril primátor mesta Tomáš Abel. O výbornú náladu sa v tento deň postarala ľudová hudba Kučeravý javor. Ľudia sa mohli zohriať pri medovinke alebo teplom punči. Tento už tradične od začiatku decembra vo veži ponúkali členovia Lions klubu Brezno. Každý deň sme mohli obdivovať živý betlehem v podaní Štúdia mladých pri Divadelnom súbore Jána Chalupku v Brezne. Na námestí horelo Betlehemské svetlo, ktoré si mohli návštevníci odpáliť a odniesť domov.

K jedinečnej atmosfére na námestí prispela aj ďalšia veľkolepá novinka mesta, dvojmetrová drevená zvonička s originálnym bronzovým zvonom, ktorá bola sprístupnená až do nového roka. Ide o repliku dominanty mesta breznianskej zvonice, ktorú zhotovil umelec Richard Boháč z Bystrej. Kedykoľvek sme mohli do nej vstúpiť, zazvoniť zvončekom pre šťastie a zapriať si želanie. Malá zvonička šťastia bola obsadená hlavne

večer, počas vianočných trhov, obyvatelia zvonili na zvoničke šťastia, a verili, že sa im pranie splní.

Už od roku 2004 nám námestie každý rok počas vianočných sviatkov skrášuje aj veľký drevený betlehem a tento rok nie je výnimkou. Od pondelka 5. decembra si ho mohli obyvatelia a návštevníci pozrieť pred radnicou Horehronského múzea.

Činnosť Horehronského múzea v Brezne sa už tradične v predvianočnom období spája s výstavou Čaro a krása Vianoc. Aj tento rok na výstave predstavili svoju ponuku výrobcovia vianočných darčekových a dekoratívnych predmetov z Brezna a okolia. Vystavované predmety, ako napr. medovníky, ľudovoumelecké výrobky, vianočné ozdoby, bižutéria a iné, si pri návšteve výstavy mohli tiež zakúpiť. Vianočnú atmosféru vytvárala a spríjemňovala aj hudba, ktorá sa z objektu na Námestí Štefánika 13 ozývala po celej ulici.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagáty

PODUJATIA A UDALOSTI

PRERUŠENÉ PREDSTAVENIE DIVADELNÍKOV

Štrnásteho marca sa v sále mestského domu kultúry odohralo predstavenie, ktoré Brezno a breznianskych divadelníkov dostalo do centra mediálnej pozornosti celého Slovenska. Na pokyn predsedu BBSK a novozvoleného poslanca NR SR Mariana Kotlebu totiž museli hru predčasne ukončiť.

Predstavenie bolo objednané Banskobystrickým samosprávnym krajom pri príležitosti udeľovania cien Mateja Bela ku Dňu učiteľov. Práve učitelia z celého kraja tvorili väčšinu publika v sále, kde im mala byť Divadelným súborom Jána Chalupku predvedená hra srbského dramatika Miloša Nikoliča Kováči. Netradičný vstup do deja nastal približne v polovici hry, kedy zamestnankyňa z oddelenia kultúry Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja dala na príkaz predsedu BBSK Mariana Kotlebu, ktorý bol tiež v tom čase v hľadisku, hiercom pokyn, aby predstavenie predčasne ukončili. Po niekoľkých

chvilách, keď sa informácia dostala aj k ostatným hercom, uprostred deja zišli z pódia. Odišli, bez vysvetlenia, pokľony i bez potlesku. V tej chvíli sa na inú reakciu nezmohli. Bol to pre všetkých šok.

Kým v deň konania podujatia ešte župa odôvodňovala necitlivý zásah krátkosťou času, po medializácii kauzy prišli s novým vysvetlením a dôvodom mali byť krajne expresívne výrazy používané v predstavení. Ako sa píše v oficiálnom stanovisku samosprávneho kraja: „Frekvencia týchto výrazov sa stupňovala až do stavu, kedy sa predseda BBSK Marian Kotleba aj vzhľadom na reakcie publika rozhodol predstavenie ukončiť.“

Hneď po incidente kolektív DSJCH zaplavili vyjadrenia podpory a spolupatričnosti predstaviteľov širokej kultúrnej obce, ale i bežných občanov. Na stranu divadelníkov sa postavilo aj mesto Brezno na čele s primátorom. Výsledkom výraznej medializácie bolo aj to, že chalupkovci dostávali ponuky odohrať Kováčov v rôznych divadlách na Slovensku a dokonca aj v zahraničí. Prvé predstavenie odohrali v Bratislave.

KONCERT A DISKUSIE PROTI FAŠIZMU

V nedeľné popoludnie 8. mája sa veľká plocha námestia pred mestskou vežou naplnila občanmi všetkých vekových skupín. Prijali pozvanie na koncert - proti fašizmu, spojený aj s verejnou diskusiou. Organizátori podujatia občianska iniciatíva Zabudnuté Slovensko pri príležitosti 71. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom vybrali na diskusie s mladými ľuďmi práve Brezno. Novinár, sociológ, etnologička a historik so žiakmi a študentmi z miestnych škôl rozoberali fenomén vzrastajúceho fašizmu, extrémizmu a xenofóbie ako sústavne sa opakujúcej chyby ľudstva. Jeden z iniciátorov projektu je novinár a fotograf **Andrej Bán**. Jeho hosťami boli **Fedor Gál**, sociológ a človek, ktorý sa v koncentračnom tábore narodil, **Monika Vrzgulová**, etnologička z Dokumentačného centra holokaustu, **Patrik Dubovský**, historik z Ústavu pamäti národa a **Magdaléna Robinsonová**.

Organizačný team tvorili: **Andrej Bán**, **Viera Dubáčová**, **Michal Kaščák** a dvaja Brežňania - zakladateľ občianskej iniciatívy Zabudnuté Slovensko **Michal Karako** a majiteľ Bombura klubu **Maroš Pavúk**. Z domácich predstaviteľov sa zúčastnili viceprimátor Brezna **Ján Králik**, starostka obce Pohronská Polhora **Hyacinta Tyčiaková**, predseda Divadelného súboru Jána Chalupku **Gabriel Obernauer**. Svoj postoj k tejto téme vyjadrili aj umelci **Marian a Martin Geišbergovci**, kapela Slobodná Európa, folklórny súbor Jablň a Ľudová hudba Kučeravý javor. Dôležitou súčasťou podujatia, ktoré podporila Nadácia otvorenej spoločnosti (OSF) a organizácia Človek v ohrození, bola následná pondelňajšia diskusia so žiakmi a študentmi breznianskych škôl v dome kultúry.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE ZREKONŠTRUOVANEJ SYNAGÓGY

V poobedných hodinách dňa 11. mája bola prestrihnutá červená stuha na znak, že synagóga v Brezne bola po ukončení rekonštrukčných prác oficiálne slávnostne otvorená. Pozvaným hosťom sa prihovorili primátor Mesta Brezna JUDr. Tomáš Abel, PhD., riaditeľ múzea židovskej kultúry prof. PhD. Pavol Mešťan, DrSc., rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech Didí. Okrem nich prijali pozvanie na slávnostný večer aj predseda Židovskej náboženskej obce v Banskej Bystrici Ing. Jaromír Wolf a podpredseda Juraj Turčan. Popri Speváckom zbore Mesta Brezna sa v kultúrnom programe predstavil i charizmatický spevák židovských piesní Ervín Schönhauser, ktorý osobne zažil prenasledovanie Židov počas druhej svetovej vojny. Súčasťou otvorenia bola aj stála expozícia z histórie židovskej komunity v Brezne, ktorá bola návštevníkom v kupole synagógy prístupná až do polnoci.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, pozvánka na otvorenie

NOVÁ EXPOZÍCIA

Súčasťou obnovennej synagógy je aj stála expozícia s názvom „Z histórie židovskej komunity v meste“, ktorú pripravilo Horehronské múzeum v Brezne. Autorkou scenára je **Ivica Krištofová**, výtvarné riešenie bolo zverené **Karolovi Ličkovi**. Expozícia je výsledkom

dlhoročného výskumu, ktorý realizuje múzeum od roku 2000. V priereze poskytuje informácie o takmer sto ročnej prítomnosti komunity v meste a jej účasti na občianskom a verejnom živote v meste do roku 1944. Dostala priestor, akoby symbolicky, v sprístupnenej kupole. Osemboký priestor plošne vymedzil a limitoval rozsah výstavy, obsahovo ju však neovplyvnil. Stála výstava je výpoveďou o ľuďoch, ktorí sa do Brezna už nikdy nevrátili. Na istý čas upadli do zabudnutia, no nakoniec sa vrátili na miesto, ktoré im symbolicky pripomínalo ich pôvodný domov. Napriek tomu, že v synagóge, ako novom kultúrno– spoločenskom stánku bude prebiehať reálny život, v kupole, medzi nebom a zemou, zostáva príbeh obyčajných ľudí, zostáva pamäť tohto miesta.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

BOMBUROVA ŠABLĽA

V poslednú májovú sobotu sa v zrekonštruovanej breznianskej synagóge uskutočnilo slávnostné vyhodnotenie 21. ročníka medzinárodnej súťaže kresleného humoru a satiry O Bomburovu šablňu.

Do súťaže, na tému Škola - základ života prišlo 190 prác od 127 autorov z Českej republiky, Nemecka, Poľska, Rakúska, Ukrajiny, Uzbekistanu a Slovenska. V kategórii do 15 rokov súťažilo 105 prác od 101 autorov. Prvé miesto získala Viera Kováčiková zo Základnej školy s MŠ P2 v Brezne. Na druhom mieste sa umiestnila Lenka Gábrišová a na treťom Nikolas Puška zo Špeciálnej základnej školy v Brezne. Okrem toho čestné uznanie získali Martin Brveník zo Základnej školy s MŠ K, Rapoša v Brezne, Kristína Kuvíková a Alexandra Vojtášová z Gymnázia Jána Chalupku v Brezne. Do tejto kategórie okrem breznianskych škôl poslali svoje kresby aj žiaci so základných škôl z Beňuša, Ľubietovej, Kriváňa ba dokonca z Rakúska.

Vítazom hlavnej kategórie nad 15 rokov a držiteľom zlatej Bomburovej šable sa stal Peter Sedlák z Prešova. Striebornú šablňu získal Henryk Cebula z Poľska a bronzovú Martin Barvirčák zo Svidníka. Čestné uznanie v tejto kategórii porota udelila Vladimirovi Kazanevskému z Ukrajiny, Makhmudjanovi Eshonkulovi a Furkatovi Usmanovi z Uzbekistanu, Jiřimu Hiršlovi z Českej republiky a Andrejovi Mišánekovi z

Popradu. Ocenenia najúspešnejším karikaturistom odovzdal primátor mesta s predsedom poroty Petrom Zifčákom. Súčasťou vyhodnotenia súťaže bola aj vernisáž najúspešnejších prác na ktorej boli prítomné aj delegácie partnerských miest z Českej republiky, Poľska, Rumunska a Srbska. Vernisáž výstavy spestrilo vystúpenie Spevákkeho zboru mesta Brezna a skupiny historického šermu Berezun.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

CESTA ROZPRÁVKOVÝM LESOM

Nedeľa počas Dní mesta už pravidelne patrí najmenším, ich obľúbenému podujatiu Cesta rozprávkovým lesom, ktorej hlavným organizátorom je Klub slovenských turistov Brezno. Koná sa už niekoľko rokov v prírode nad nemocnicou. Aj tento rok si deti prišli na svoje. V prírode našli množstvo zaujímavých atrakcií disciplín, ako aj rozprávkových postavičiek. Na záver ich čakalo občerstvenie, na ohníku si upiekli špekáčky.

HUGÁNSKE TRHY

Brezno bolo v minulosti známym trhovníckym mestom. Pred dvadsiatimi rokmi sa obnovila tradícia trhov a konali sa pri príležitosti rôznych osláv. Na tento účel si mesto dalo urobiť drevené stánky. Tie sa postupne opotrebovali, a tak tohto roku zabezpečili výrobu nových. Pri ich návrhu vychádzali z historických fotografií a poňali ich ako odkaz na niekdajšie historické trhy.

V Brezne odštartovalo 14. júla podujatie Hugánske trhy. Konali sa na severnej strane námestia, kde naplnili remeselníci a iní výrobcovia nové predajné stánky ľudovo-umeleckými a remeselníckymi výrobkami. Konali sa počas celého tohtoročného leta. Remeselníci vždy vo štvrtok a v piatok každý párny týždeň v mesiaci ponúkali obyvateľom a návštevníkom Brezna rôzne výrobky z dreva a prútia, ručne robenú bižutériu a doplnky, obrázky, drevené a šité dekorácie, vyšívany textil, ako aj pečené dobroty či liečivé výrobky z bylín.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

STREDOVEKÉ BOMBUROVE SLÁVNOSTI

Vyvrcholením tohoročného kultúrneho leta v Brezne bol posledný prázdninový víkend a v ňom organizovanie zatiaľ netradičnej akcie Stredovekých bomburových slávností v mestskom parku v severnej časti námestia. V piatok popoludní bol na programe tradičný lukostrelecký turnaj, do ktorého sa mohli zapojiť nielen profesionálni strelci, ale aj verejnosť. Piatkové slávnosti uzavrelo vystúpenie domácej country skupiny Vodopád. Všetko sa to odohrávalo na námestí v mestskom parku pod taktovkou breznianskej skupiny historického šermu Berezun.

Sobotnejší program sa začal príchodom richtára - primátora mesta v dobovom kostýme starých Brežňanov – Hugáňov. Návštevníci mali možnosť vrátiť sa do stredoveku. Vystúpila aj domáca skupina historického šermu Berezun. K stredovekému remeselnému jarmoku s ukážkami a mnohým atrakciám pre deti pribudla pravá kováčska vyhňa, stredoveká muzika a historický bojový tábor, kde šermiari z Berezunu predvádzali nielen svoje šermiarske umenie, ale aj kanóny a stredoveké zbrane. Medzitým sa v parku odohrával ďalší turnaj, tentokrát šachový. Atmosféra stredoveku sa niesla vo vystúpení sokoliarov, hudobníkov na historických nástrojoch a spevákov balád. Atmosféru dopĺňali trhy v stánkoch., Reštaurácia Stodola pripravila ochutnávky stredovekých špecialít a vína, Salaš Zbojská nestačil variť bryndzové halušky. Ale rušno bolo aj okolo stánku, kde primátor podával polievku richtárovu hrstkovicu. Prijemný letný večer, prostredie a zaujímavý program pritiahli širokú brezniansku verejnosť. Podujatie zavŕšila ohňová šou a ľudová hudba Kučeravý javor z Pohronskej Polhory.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

DIVADELNÁ CHALUPKA 2016

Súčasťou kultúrnej ponuky v meste a aj v okolitých obciach je už niekoľko rokov divadelný festival Divadelná chalupka. Tohtoročný inšpiratívny festival sa konal...

Už od utorka prichádzali do Brezna divadelníci, aby sa pripravili na ranné predstavenia dvanásteho ročníka festivalu s medzinárodnou účasťou. Jedenásť súborov okrem dvoch neprofesionálnych divadiel, oslovili takmer tritisíc divákov v dvadsiatich štyroch predstaveniach. Na svoje si prišli deti od tých najmenších, až po tie staršie. Polepetko priamo v školách zabával žiakov, oslovili aj balady K. J. Erbena v Kytici. Aj stredoškolská mládež mala svoje predstavenia. Hneď v prvý deň sa dozvedeli umeleckou formou niečo o Lásky Pejanovi Bolestnom, vzhliadli slávny príbeh v hre Play Karenina a mali možnosť prežiť spolu s Bielymi deťmi pád na šikmú plochu. Večerné predstavenia, boli v tomto ročníku divácky menej obsadené. Veľmi zaujímavá a podnetná bola inscenácia Jánošík 007, ktorá priniesla humorný a celkom iný pohľad na nášho národného hrdinu. Žáner operety priniesol zahraničný hosť z Čiech. V hre Alleluja, Svatá Nituš! rozohral a rozospieval tento slávny príbeh. No a celkom na záver pobavili breznianskeho diváka Páračky u babky Justíny.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

KOLOBEŽKOVÝ MARATÓN

Celoslovenský charitatívny projekt kolobežkový maratón je určený na podporu Národného registra darcov kostnej drene. V rámci tejto kampane nadácia Kvapka nádeje pripravila kolobežkový maratón z Košíc do Prahy pod názvom 1000 km s Dobrákmi od kosti. Sprievodným podujatím boli zastávky v jednotlivých etapových mestách, jedným z nich bolo aj naše mesto. Sprievodné kultúrno-športové podujatie benefičného kolobežkového maratónu sa konalo v Brezne v stredu 7. septembra. Súčasťou charitatívnej akcie bol aj kultúrny program na námestí. Dobrákov pod moderátorskou takťovkou Sláva Jurka privítal detský folklórny súbor Šťastné detstvo, speváčky Emka Muriňáková a Anetka Pitoňáková, superstarista Robo Mikla, rocková kapela Aya.

ROZLÚČKA S LETOM V LESE

Lesy mesta Brezno v spolupráci s mestom Brezno, technickými službami, odštepnými lesnými závodmi, ako aj ďalšími kolektívmi pripravili pre všetkých školákov, deti s rodičmi či starými rodičmi v sobotu 10. septembra rozlúčku s letom v lese - veselú akciu plnú zážitkov v prírode. Uskutočnila sa na lúke pri nemocnici v doline Lazná .

V duchu hesla "Naše lesy našim deťom" boli pre deti pripravené viaceré aktivity. Lesná pedagogika zahŕňala vtáčie búdky, poznávanie prírody, ochrana prírody aj sadenie jedlíčky. Deti sa tešili zo živých zvierat; pripravené boli dravé vtáky, kočky, psi. Zapojili sa do športových hier a súťaží v prírode, Pripravené boli ukážky prác hasičov, hry so seniormi aj streľba. Zaujali ich vystúpenia DFS Šťastné detstvo, FS Mostár, gymnastky, tanečnice aj kúzelník.

DOKUMENT O PÔSOBNÍ MARTINA RÁZUSA V BREZNE

V Brezne sa v auguste natáčal dokument o živote a pôsobení Martina Rázusa v našom meste. Túto aktivitu realizoval Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre . Iniciatívne s nimi spolupracovali pamätníci Klubu Maroško. Túto dobrú myšlienku podporilo aj súčasné vedenie mesta, ktoré pri natáčaní zastupoval pán zástupca primátora Ján Králik.

CHALUPKOVO BREZNO.

V Brezne sa 14. – 16. októbra konal už 49. ročník celoslovenskej prehliadky záujmovej umeleckej činnosti učiteľov Chalupkovo Brezno. Ten tohtoročný bol venovaný Karolovi Kuzmánymu.

Ešte v máji sa konal jubilejný 10. ročník podujatia DETSKÉ CHALUPKOVO BREZNO, kde sa breznianski škôlkari predviedli so svojou výtvarnou tvorbou a hereckým nadaním. Talent a tvorivé schopnosti všetkých zúčastnených detí ohodnotila odborná porota

BENEFIČNÝ KONCERT PRE TULÁČIK

Na pôde nezávislého kultúrneho priestoru Bombura sa znova po roku zišli priaznivci štvornohých miláčikov a tvrdej rockovej muziky. Všetkých spojila ušľachtilá myšlienka podporiť miestny útulok pre opustené a týrané zvieratá. Iniciatíva usporiadať benefičný koncert pre Tuláčik vzišla pred šiestimi rokmi práve z radov breznianskych pankáčov a postupne sa toto podujatie stalo milou tradíciou neskorej jesene. Bez nároku na honorár sa na pódii 25. novembra postupne vystriedali hardcorová formácia True Reason, alternative-metalová skupina Head2Down z Topoľčian a dobročinnú akciu prišli podporiť aj banskobystričník pankáči z Toy Pištoľs. Výťažok z koncertu v hodnote 300 eur občianske združenie použilo na zabezpečenie komplexnej starostlivosti o nechcené psíky a samotný chod útulku v Brezne.

ŠTVRTÝ ROČNÍK LAVIČKOVÉHO SYMPÓZIA

V Brezne sa z iniciatívy viceprimátorky PhDr. Petry Dzurmanovej už po štvrtý krát stretli umelci z rôznych kútov Slovenska, aby sa opäť pustili do výroby atypických drevených lavičiek. Za ostatné tri ročníky sympózia vyrobili a venovali sochári, rezbári a výtvarníci lavičky, ktoré zveľadujú nábrežie Hrona, sídlisko ŠLN, Mazorník a škôlku na Nálepčkovej ulici. Výsledkom tohtoročného sympózia je osem nových originálnych výtvorov, ktoré doplnili lavičky osadené pozdĺž Hrona.

OTVORENIE BANSKÉHO CHODNÍKA

Mesto Brezno v spolupráci s občianskym združením Horehronská banská cesta pripravilo tradičnú aktivitu - sadenie stromčekov pre svoje ratolesti už ako šiestu v poradí. Prvé sadenie bolo určené len pre novorodencov, postupne sa na akcii začali zúčastňovať aj rodičia so staršími deťmi či žiaci základných škôl. Osemnásť rodičia si tento raz pre svoje ratolesti posadili aj ovocné stromčeky, jablone, hrušky, čerešne, pokusne broskyňu a kríčky dulovec, mahóniu, drieň a budleju, ktoré označili menom a dátumom sadenia. Do arboréta na Banisku zavítal aj viceprimátor Ján Králik, ktorý pred časom zasadil stromček pre svojho vnuka.

Občianske združenie Horehronská banská cesta túto aktivitu spojilo s otvorením banského chodníka. Sprevádzkovanie náučného banského chodníka na trase Banisko – Skalka – Rúry – Brezno znamená pre návštevníkov možnosť na 12 zastaveniach vidieť staré banské diela od roku 1535 až po rok 1953. Pozvanie na otvorenie prijali aj zástupcovia mesta, Banskobystrického samosprávneho kraja, predseda Združenia banských cechov a spolkov Slovenska Erik Sombathy či dvorný geológ z Banskej Bystrice Štefan Ferenc a turisti z OZ Tomo. Slávnostnú atmosféru doplnili aj členovia z OZ TOMA, ktorí si pripravili rozprávkové pásmo o breznianskych permoníkoch Čítanie v tráve. Zástupcovia Horehronskej banskej cesty informovali, že v areáli sa nachádzajú bane na železnú rudu, meď, zinok, olovo, antimonit a torbernit. Chodník je zaujímavý skvostami v podobe starých kresaných vnútorných priestorov jednotlivých baní, v štôlni minerálom torbernit, ktorý flôreskuje, tiež baňou na Záhradnej ulici a priamo na Námestí gen. M. R. Štefánika v dome č. 20/15 je štôlna siahajúca až na Dražšiar. Podľa breznianskych pamätníkov to bola úniková chodba z mesta. Predsedom občianskeho združenia Horehronská banská cesta je Ing. Ľubomír Longauer.

KALENDÁR NA ROK 2017

Partnerské české mesto Nový Bydžov začiatkom septembra uviedlo do života nový stolový kalendár na rok 2017 s receptami tradičnej českej, slovenskej a rumunskej kuchyne. Vďaka vzájomnej spolupráci partnerských miest sa doň dostali aj tradičné slovenské recepty Danky Kohútovej a Ruženky Polónyovej z Brezna. Kalendár si mohli obyvatelia zakúpiť aj v Turisticko-informačnej kancelárii v Brezne.

VÝSTAVA VOSKOVÝCH FIGURÍN

Výstava v synagóge s názvom Katastrofy ľudského tela bola pre Brežňanov určite niečím výnimočným. Konala sa v septembri v krásnej vynovenej synagóge a my sme na nej mohli vidieť 27 figurín, ktoré boli vytvorené v Petrohrade v antropologickom múzeu. Na figuríny boli použité lekárske očné a zubné implantáty a do vosku vpichované pravé ľudské vlasy, preto figuríny pôsobili dokonale živo. Výstava sa vracia po 13 rokoch na Slovensko,

po úspešnom turné v Nemecku a Holandsku. „Medzi výstavnými exponátmi bol aj muž, ktorý putoval s cirkusom ako opica, alebo takzvaný Vlčí muž. Zaujal aj obor z pol 19. storočia, ktorý meral 245 cm a vážil 185 kíl.

LAMPIÓNOVÝ SPRIEVOD

V stredu 26. októbra sa konal v Brezne po tretíkrát lampiónový sprievod. Aj keď si možno poniektorí túto tradíciu spájajú s obdobím pred rokom 1989, ide o stáročia starý zvyk, ktorý pretrváva po celom svete dodnes. Hlavná organizátorka, riaditeľka materského centra Slniečko Monika Medvedová podujatie v Brezne každoročne spája so Sviatkom všetkých svätých. Týždeň pred podujatím sa rozhodli posunúť čas začiatku zo 17. na 18. hodinu, aby všetci zažili želanú tmu. Účastníci všetkých vekových kategórií sa pred Strednou odbornou školou techniky a služieb v sprievode magických svetielok presunuli na námestie, kde ich vítali študenti gymnázia v Brezne pod vedením Daniela Struhára, ktorí vytvorili živé svietiace srdce. Lampiónový sprievod si nenechal ujsť ani primátor Tomáš Abel s rodinkou, ktorý sa poďakoval hlavnej organizátorky Monike Medvedovej a všetkým hosťom, ktorí prispeli k zaujímavému programu. O výbornú náladu pod moderátorskou takťovkou Mareka Poliačka sa postarali Deti a ich veselá Zumba a ak niekomu bolo chladno, isto ho zahrial pri srdci úžasný spev Martina Vetráka. Najmenší si prišli zasa na svoje pri šantení s moderátorom a s DJ Kerom, no najviac sa tešili na vypúšťanie balónov šťastia. Poslali tak do neba pozdrav všetkým, ktorí nás už opustili.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

MESTSKÝ BENEFIČNÝ KONCERT

Po prvýkrát v histórii Brezna sa uskutočnil benefičný koncert, ktorý organizovalo mesto. Ponúklo tak pomocnú ruku rodinám z Brezna, ktoré sa ocitli v neľahkej životnej situácii. Pestrá mozaika zložená z umeleckých výkonov operného a muzikálového speváka, akordeónového virtuóza, úspešnej saxofonistky, učiteľov a žiakov základnej umeleckej školy priniesla príjemný kultúrny zážitok. V stredu 16. novembra sa v dome kultúry stretli dobrí a štedrí ľudia, ktorí prišli podporiť prvý Mestský benefičný koncert. Cieľom charitatívneho

podujatia mesta bolo pomôcť dvom mladým Brezniankam s ťažkým zdravotným postihnutím a ich najbližším. Výťažok vo výške 524 €. poputoval na pomoc 20-ročnej Veronike a 24-ročnej Tereške, ktoré si vyžadujú celodennú starostlivosť a dohľad. V poslednú adventnú nedeľu odovzdal náš primátor mamičkám týchto dievčat symbolický šek s výťažkom zbierky v tejto hodnote.

Mesto Brezno v tomto roku začalo spolupracovať s Akadémiou umení v Banskej Bystrici., a tak skúsení a renomovaní interpreti z Fakulty múzických umení vystúpili na benefičnom koncerte bez nároku na honorár. Sólista Štátnej opery v Banskej Bystrici Martin Popovič, akordeónový virtuóz Tomáš Valíček, talentovaná saxofonistka Michaela Turcerová, geniálni klaviristi Eva Cáhová a Michal Berký ponúkli vystúpenie na vysokej umeleckej úrovni.

VÝROČIE DYCHOVEJ HUDBY MOSTÁREŇKA

Dychová hudba Mostáreňka oslávila tohto roku 45 rokov založenia. Pri tejto príležitosti sa v sobotu 19. novembra v Mestskom dome kultúry v Brezne uskutočnil slávnostný koncert. Vrcholom podujatia bolo uvedenie do života jej prvého profilového cédečka.

ONDREJSKÝ JARMOK

Od 24. do 26. novembra zavládla v Brezne pravá jarmočná atmosféra. Konal sa tu tradičný Ondrejský jarmok. Na jeho 528. ročníku našli návštevníci v porovnaní s vlaňajším rokom viac nových predajcov, medzi ktorými nechýbali košíkari, drevári, keramikári, drotári, perníkari, kožušníci a ďalší remeselníci z celého Slovenska. Okrem zvyčajných výrobkov z dreva, drôtu či prútia si mohli návštevníci na ploche námestia kúpiť aj maľované obrazy, drevené hračky, šperky, vianočné ozdoby či voňavé jarmočné špeciality. Na spotrebný tovar boli vyhradené ulice Boženy Němcovej a časť Malinovského. Občerstviť sme sa mohli hlavne na severnej strane námestia, kde zakotvili aj obľúbené kolotoče a zábavné atrakcie.

Novinkou tohtoročného jarmoku bol kultúrny program, ktorý organizátori pripravili na obidva dni. Pred bývalou priemyslovkou vystupovala Malá dychová hudba Mostárenka, v severnej časti námestia v mestskom parku zahrala Cigánska ľudová hudba zo Šumiaca. Program v sobotu už tradične patril gazdovskému dvoru, na ktorom okrem typickej slovenskej rozoberačky ošípanej, sme mohli vidieť a rovnako aj ochutnať výrobky zástupcov nášho partnerského mesta z rumunského Nadlaku. O sprievodný program sa postarali L'H Hanuliakovci, Krnohári a L'H Náture z Čierneho Balogu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

KONCERTY V ARÉNE

Na jar roku 2005 začala prvá etapa výstavby zimného štadióna v Brezne. Veľká investičná akcia bola ukončená po piatich rokoch výstavby v apríli roku 2010. Za šesť rokov prevádzkovania tohto objektu sme si už zvykli na to, že okrem športových podujatí sa tu každoročne koná aj množstvo hodnotných koncertov. Tak tomu bolo aj tohto roku. Naši občania už nemusia cestovať za podobnými podujatiami do iných miest.

V marci sa v Aréne konal známy muzikál Carmen, v apríli Večer šlágrových hitov, v júni úspešný muzikál Atlantída. Tieto podujatia organizovala breznianska agentúra Jomar. Česká hudobná legenda OLYMPIC a slovenská stálica na hudobnej scéne DESMOD vystúpili na jednom mieste v Aréne Brezno v piatok 18. novembra. Tento koncert patril k najúspešnejším. Dôkazom toho bola aréna zaplnená hádam do posledného miesta. Koncert organizovala breznianska reklamná agentúra Aybee

FOLKOVÉ VIANOCE

Už po desiatykrát sa uskutočnili v Brezne Folkové Vianoce. Festival sa tentokrát odohral hneď na dvoch miestach v židovskej synagóge a v nezávislom kultúrnom priestore Bombura. 10. ročník predvianočného festivalu folkovej hudby sa uskutočnil v dňoch 21.- 22. decembra. Počas trvania festivalu bola v synagóge sprístupnená expozícia výtvarných diel umelkyne Veroniky Valašťanovej a výstava a workshop unikátnych nástrojov zvaných kalimba z dielne Mareka Bolfa.

PODUJATIA A AKTIVITY HOREHRONSKÉHO MÚZEA

Nosnou výstavou sezóny bola výstava s názvom „Múzeum v rozprávke, rozprávka v múzeu“, ktorá bola pre návštevníkov sprístupnená počas dvoch prázdninových mesiacov. Bola to výstava zo zbierok Horehronského múzea, kde boli vystavené predmety tradičnej ľudovej kultúry v ľudovej slovesnosti. Interaktívnou formou umožňovala vidieť zbierkové predmety, ktoré sa objavujú v rozprávkach a spoznať ich pôvodnú funkciu. Detskí návštevníci vyhľadávali predmety v texte rozprávok na základe úryvkov priradených k predmetoch. Výstavu si pozrelo 570 návštevníkov. Počas roka realizovalo múzeum 14 výstav, na ktorých sa pozrelo 8 960 návštevníkov. Počas roka na výstavách a expozíciách múzea zaznamenali návštevnosť 11 581 osôb.

V rámci odborného ošetrovania zbierkových predmetov sa múzeu podarilo z vlastných prostriedkov zreštaurovať hasičskú zástavu z roku 1936. Zástavu reštaurovali Iveta Krist a Zlatica Schreierová. Tieto reštaurovali pred niekoľkými rokmi aj mestskú zástavu z roku 1896.

Súčasťou tohtoročnej ponuky múzejných podujatí bola aj nočná prehliadka expozícií múzea 21. mája. Bola spojená s tematickými prezentáciami. Pod názvom Noc múzeí a galérií netradičnou formou upozorňuje každoročne na aktuálne múzejné aktivity. V rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva a Svetového dňa cestovného ruchu bola sprístupnená verejnosti v septembri 2016 aj jedinečná technická pamiatka v správe múzea – ľudová mangľovňa v Brezne na Rázusovej ulici 20.

Ešte koncom minulého roka spustili breznianski muzejníci jeden zaujímavý projekt, nazvali ho Múzejné perličky. Jedná sa o krátkodobú prezentáciu vybraného zbierkového predmetu. Kurátori zbierok ňou mesačne sprístupňujú zbierky, ktoré považujú za jedinečné či výnimočné z pohľadu múzejníkov. A tak sme vo vstupnej hale Meštianskeho domu č. 13 mohli napríklad vidieť zmluvu mesta Brezno s Banskobystrickou banskou komorou z roku 1674, jedno z prvých vydaní evanjelického spevníka Citara Sanctorum, či vkladáčku do fľaše, alebo vyrezávaný betlehem. V tejto aktivite pokračovali aj v roku 2016.

ŠPORTOVÉ KLUBY V MESTE

Hokejový klub Brezno zastupuje navonok Ing. Dvorský Peter, prezident HK

Stolný tenis MŠK Brezno má predsedu, ktorým je Ing. Milan Macuľa

Atletický klub Mostáreň MŠK má prezidenta klubu, ktorým je Mgr. Milutín Černák,

Športový strelecký klub pri MŠK Brezno – občianske združenie, Ján Medved'

Slovenský cykloklub Ďumbier, Peter Kirdaj je predseda klubu

Karate Klub Milana Piliara pri MŠK Brezno, Mgr. Jenča Peter je predseda klubu

Klub biatlonu - MŠK Brezno, Jaroslav Kamenský, predseda klubu

Miniatur golf klub Brezno (MT GK), klub zastupuje Vanda Kupcová

Klub slovenských turistov TOMO Breznom JU Dr. Elena Kollárová je predsedníčka

Florbalový klub Brezno, Mgr. Daniel Struhár je predseda občianskeho združenia

Volejbalový klub MŠK Brezno, Mgr. Sabaková Jana je štatutárny zástupca

ŠK FLIPPER Brezno, Ľubica Vičanová

SKI CLUB 2003 Brezno, Ing. Ivan Kupčok

Horolezecký klub Ďumbier, Miroslav Beňačka

Aikido - Slovak Aikido central region, Richard Kapustík

FIGHT CLUB, Rudolf Ďurica

ZaBeR – združenie aktívnych Brežňanov, MUDr. Mgr. Ján Zajak

SVARUPA, Katarína Kováčiková Šperková

FK BREZNO, Milan Belko

Skj Academy – Anrea Miseje

CK Route 66 – Emil Caban

ICE SKATING TEAM - Brezno - predseda klubu Mihál' Pavel

FUTBALOVÝ KLUB

Brezno nehrávalo futbal už posledných desať rokov. Primátor Tomáš Abel keďysi hrával futbal a mal aj vo volebnom programe úlohu oživiť opäť činnosť futbalového klubu v Brezne. Oslovil partiu ľudí, ktorá sa futbalom zaoberá, stretol sa s viacerými bývalými hráčmi. Neskôr začalo množstvo rokovaní. Museli začať na úrovni Železiarní Podbrezová, pretože ŽP Šport akciová spoločnosť Podbrezová má v prenájme brezniansky mestský štadión až do roku 2026. Museli sa dohodnúť, že aj novovzniknutý klub bude na štadióne hrať zápasy aj trénovať. Po dohode nasledovalo vybavovanie, v akej súťaži bude FK Brezno hrať. Podľa pravidiel Slovenského futbalového zväzu by malo Brezno nastúpiť do 2. triedy, ale so súhlasom oblastného výboru a klubov z 1. triedy bolo schválené Breznu nastúpiť priamo do 1. triedy. Nasledoval výber hráčov. Oslovení boli v prvom rade hráči z tretej, štvrtej a piatej ligy hlavne z Brezna. So ŽP Šport bola dohodnutá spolupráca v rámci mládeže aj v rámci fungovania A mužstva. S breznianskym áčkom vznikol aj dorastenecký klub. Približne 20 dorastencov a 15 mužov sa už v júni aktívne zapojilo do tréningového procesu, pričom ide o kvalitných hráčov z tretej, štvrtej aj piatej ligy. Kostru tímu tvoria práve Brežňania. Futbalisti aj členovia realizačného tímu zatiaľ pôsobia bez nároku na odmenu, takže mesto im chce vytvoriť čo najlepšie podmienky na rozvoj.

FK Brezno začal svoje pôsobenie v I. triede Oblastného futbalového zväzu Banská Bystrica pod vedením hlavného trénera Daniela Kleskeňa. Domáce zápasy sa hrajú na Mestskom futbalovom štadióne v Brezne. Súťažný ročník odštartovalo mužstvo mužov 7. augusta na ihrisku v Nemeckej. Po desiatich rokoch sa brezniansky fanúšik dočkal majstrovského zápasu svojho klubu. Okrem mužov sa v novom ročníku predstavilo aj mužstvo dorastencov, ktoré hralo IV. ligu U19 skupina C pod trénerskou taktovkou Vladimíra Košťála. Prvý zápas odohrali 20. augusta na svojom domacom futbalovom ihrisku na Brezenskej ulici proti mužstvu OFK Priechod. Predsedom Futbalového klubu je Mgr. Milan Belko „

HOKEJOVÝ KLUB

V tejto sezóne dosiahlo A mužstvo veľký úspech a prebojovalo sa do play off o víťaza 2. HL. V celkovej tabuľke 2. Hokejovej ligy skončilo na 8. mieste.

„A“ tím tvorili títo hráči: Lukáš LAUBERT, Lukáš PINKA, Marián LUNTER, Tomáš TURŇA, Radovan ZNAK, Michael ŠMÁLIK, Tomáš GUTTMANN, Tomáš ŠTUBŇA, Igor MICHALEK, Ladislav PACIGA ml., Matúš KOČKA, Daniel LOJA, Dušan TOMEK, Miloš BETKA, Lukáš BAMBÚCH, Patrik KOVÁČIK, Rudolf HOLUB, Peter SAKALÍK, Patrik LUPTÁK, Martin PODKONICKÝ

Vedenie „A“ tímu : Manažér - Dr. Bc. Peter ŠULEJ, tréner - Ing. Pavol SÁSIK, asistent trénera - Marcel ŠTEFANČÍK, vedúci mužstva - Juraj SMIDA a Miloš KOČKA

ICE SKATING TEAM

*V júli tohto roku vznikol na území mesta Brezno prvý krasokorčuliarsky klub s názvom ICE SKATING TEAM - Brezno. Jeho zakladateľmi boli **Pavel Mihál**, ktorý sa stal predsedom klubu a Mgr. **Mária Lörinčíková** bola zvolená za podpredsedu.*

*Krasokorčuľovanie v meste Brezno fungovalo ako hobby krúžok už 5 rokov pod hlavičkou Mestského športového klubu Brezno. V decembri tohto roku sa klub zaregistroval na Slovenskom krasokorčuliarskom zväze, aby sa mohol v nastávajúcej sezóne zúčastňovať oficiálnych pretekov. Prvé pretekárky, ktoré vykorčuľovali na súťažný ľad so svojou voľnou jazdou, sú **Michaela Miháľová, Emma Štulajterová a Diana Chválková**. V prvom krasokorčuliarskom klube pôsobí 30 platných členov a ďalších 28 detí prípravky, ktoré sa pripravujú pod odborným dohľadom trénerky Márii Lörinčíkovej. Klub sa nevenuje len výkonnostnej činnosti. Na realizáciu majú priestor aj korčuliari menej zdatní. Spojiť herectvo a korčuľovanie sa podarilo do úspešnej rozprávky na ľade, ktorú videlo v premiére a dvoch reprízach viac ako dvetisíc divákov.*

ÚSPECHY ŠPORTOVCOV

VYHLÁSENIE NAJLEPŠÍCH ŠPORTOVCOV

Mesto na Dňoch mesta každoročne oceňuje breznianskych športovcov za výkony dosiahnuté v uplynulom roku. Aj tohto roku na námestí počas Dní mesta vystúpili na pódium najúspešnejší športovci roku 2015. Hodnotili sa tri kategórie – najlepší športovci klubu, najlepší športový kolektív a najlepší športovec roka.

NAJLEPŠÍMI ŠPORTOVcami jednotlivých klubov mesta Brezna za rok 2015 sa stali:

Dušan Sliacan, narodený v roku 1994, zastupuje športový strelecký klub. Ocenenie získal za dlhoročnú prácu a propagáciu klubu doma i v zahraničí. V kategórii muži je najlepším amatérskym strelcom na Slovensku v guľových aj vzduchových disciplínach.

Vojtech Medved', narodený v roku 1945, Slovenský cykloklub Ďumbier. Je aktívnym členom klubu už mnohé roky. V roku 2015 získal putovný pohár SCK Ďumbier za aktivitu v danom roku, k čomu sa pričinil účasťou na 90 percent akcií usporiadaných cyklistickým klubom.

Erika Šreinerová, narodená v roku 1945, zastupuje Klub slovenských turistov TOMO Brezno. Je členkou predchodcu tohto klubu, oddielu turistiky v Mostárni Brezno od roku 1971. Od roku 2005 je hospodárkou klubu. Zúčastňuje sa na podujatiach a vedie k tomu aj svoje vnúcatá. Počas svojho pôsobenia v turistických organizáciách prešla tisíce kilometrov po horách Slovenska, Čiech i zahraničia.

Henrieta Horváthová, narodila sa v roku 1999, je členkou breznianskeho klubu biatlonu. Získala výborné výsledky v sezóne v letnom aj zimnom biatlone. V roku 2015 sa zúčastnila na Majstrovstvách sveta juniorov a kadetov v Chiese Gradistei v Rumunsku, kde vo

vytrvalostných pretekoch získala 23. miesto, v rýchlostných pretekoch 42. miesto a v štafete 15. miesto.

Terézia Ťažká, narodila sa v roku 2003, je členka Karate klubu Brezno, žiačka Základnej školy Karola Rapoša, Pionierska 4. V roku 2015 sa stala víťazkou Slovenského pohára v kategórii staršie žiačky, na Európskom pohár v Bratislave bola bronzová, na Svetovom pohári v Hradci Králové získala 5. miesto, stala sa Majsterkou Európy v Shito Ryu Karate asociácii 2015.

NAJLEPŠÍM ŠPORTOVÝM KLUBOM mesta Brezno za rok 2015 bol vyhlásený **Florbalový klub Horehronec Brezno "A"**, ktorý získal celkové víťazstvo v regionálnej 2. Lige-stred v sezóne 2015/2016 a postup do celoslovenskej 1. ligy. Členovia klubu Brozman Michal, Samuelčík Peter, Richter Richard, Pampurík Lukáš, Auxt Juraj, Kupec Martin, Roštár Matej, Budovec Matej, Svinčiak Jaroslav, Belko Filip, Potkány Ondrej, Štipák Krištof, Lupták Juraj, Sabó Vratko, Bouhaddane Amine, Botka Roland, Soročka Vladimír, Medved' Martin.

NAJLEPŠÍ ŠPORTOVEC MESTA Brezno za rok 2015 bol vyhlásený **Jozef Škultéty**, narodený v roku 2000, je členom breznianskeho atletického klubu, kde dosahuje výborné výsledky a reprezentuje mesto v disciplíne skok do výšky. V hodnotenom roku 2015 získal 1. miesto na Majstrovstvách SR žiakov v hale, na Majstrovstvách SR žiakov na dráhe (výkon 186 cm). Medzi úspechy patria jeho medzinárodné štarty, kde získal 1. miesto, Banskobystrická latka, 2. miesto Mládežnícky míting, Konya (TUR), 3. miesto na European Kids Athletics Games, Brno (CZE), 3. miesto International U 16 Five Countries Match, Břeclav (CZE). Štvrté miesto obsadil na International Match U 18 CZE – HUN – SLO – SVK Trnava, kde dosiahol aj najlepší tohtoročný výkon, skočil do výšky 190 cm.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

SLÁVNÍ BIATLONISTI Z BREZNA

*V júni 2015 prezentovali svoje predstavy na ďalšiu sezónu novozvolení biatlonoví reprezentační tréneri mužov a žien, obidvaja Brežňania - **Juraj Sanitra a Anna Murínová**. Obom vyslovalo dôveru mimoriadne prezídium Slovenského zväzu biatlonu (SZB) v Banskej Bystrici, ktoré zároveň schválilo za šéftrénera celej biatlonovej slovenskej reprezentácie na nadchádzajúcu sezónu **Juraja Sanitra**. V máji 2016 to už nebola pravda. Náš najúspešnejší tréner **Juraj Sanitra**, niekdajší prezident zväzu, strelecký mentor Anastasie Kuzminovej, osobný tréner našej hviezdy Pavla Hurajta odišiel za hranice Slovenska viesť mužskú biatlonovú reprezentáciu Ukrajiny. Naša rodáčka, **Anna Murínová**, zostala i naďalej trénerkou ženskej biatlonovej reprezentácie.*

VEĽKÝHOKEJOVÉ TALENTY

***Martin Faško - Rudáš** má 16 rokov. To, čo dokázal mladý brezniansky odchovanec, sa však nepodarilo ešte nikomu v histórii domáceho hokeja. Martin hrá hokej v Brezne od šiestich rokov. V hokejovom klube pôsobil do ukončenia základnej školy a poslednú sezónu strávil na hosťovaní v Trenčíne, kde získal so žiakmi titul majstra Slovenska a s dorastom tretie miesto. V oboch kolektívoch patrila k lídrom a ťahúňom mužstiev. V marci tohto roku sa v USA uskutočnil vstupný draft do najvyššej americkej juniorskej súťaže USHL. Medzi draftovanými hráčmi bol aj Martin.*

Pre klub to je historicky prvý draftovaný hráč do najvyššej juniorskej súťaže v USA, vychovaný v Brezne. Martina sa zúčastnil tréningového kempu družstva v najvyššej americkej juniorskej súťaže v USA Cedar Rapids Roughriders, ktorý sa konal v dňoch 2. – 5. júna 2016, kde bojoval o miesto v tíme.

***Martin Mirilovič** má 19 rokov. Hráč, ktorý s hokejom začínal v Brezne hokejovou prípravkou. Postupom času sa vypracoval na lídra, okolo ktorého sa formoval tím, ktorý v sezóne 2014/2015 bojoval o extraligu dorastu. A práve v tejto sezóne dosiahol nevídaný úspech, keď sa stal najlepším hráčom prvej ligy dorastu, keď v štatistickom hodnotení dosiahol neuveriteľných 113 bodov za 40 gólov a 73 asistencií. Hneď v nasledujúcej sezóne sa stal hráčom už extraligového tímu HK Gladiators Trnava. Jeho prístup k tréningu a kvalitné výkony v majstrovských stretnutiach neostali bez povšimnutia nášho*

najslávnejšieho a najznámejšieho klubu. Martin Mirilovič dostal ponuku, ktorá bola pre náš klub ako z ríše snov. V sezóne 2016/2017 tak Rytieri opäť prepisovali históriu, pretože Martin sa stal prvým našim hráčom, ktorý prestúpil do klubu HC SLOVAN BRATISLAVA. V sezóne absolvoval niekoľko turnajov a odohral 22 stretnutí s bilanciou 3 góly a 3 asistencie.

KULTURISTKA IVANA BELKOVÁ

Brezňanke *Ivane Belkovej* sa podaril parádny úspech. Na svojich prvých majstrovstvách sveta v naturálnej kulturistike získala pódiové umiestnenie. Na majstrovstvách sveta v naturálnej kulturistike v kategórii bikiny fitness do 168 cm skončila druhá.

KARATISTA LUKÁŠ KUČERÁK

Karatista *Lukáš Kučerák* z Brezna naposledy z Majstrovstiev sveta v karate v Dubline priniesol zlatú aj striebornú medailu. Za dosiahnuté výsledky ho ocenil aj minister obrany. Vynikajúce výsledky už dosahoval ako žiak breznianskej základnej školy, no z chlapca vyrástol muž, ktorý už ako príslušník levického 13. mechanizované ho práporu reprezentuje klub gojuryu v Leviciach, s ktorým podáva skvelé výkony nielen doma, ale aj na svetových súťažiach. V Dubline v zápase družstiev získal titul majstra sveta. Za posledné obdobie Lukáš dosiahol mnoho úspechov, ale za najväčšie považuje prvé miesto na European Karate Champions Cup v Rumunsku. „

ŠPORTOVÉ PODUJATIA

DETSKÁ OLYMPIÁDA

V poslednú májovú stredu sa breznianska Aréna opäť po roku zmenila na pravý olympijský štadión. Už po 19. ty krát sa tu stretli štvorčlenné družstvá predškôľákov z celého okresu, aby sa pokúsili získať prestížnu trofej.

Do rokmi overeného projektu sa tentokrát zapojilo 24 materských škôl z celého regiónu, takže v skoku do diaľky, behu na 30 metrov, hode loptičkou a v štafete súťažilo dovedna 96 detí. Zvítazila Materská škola z Čierneho Balogu - Krám, druhí sa, umiestnili škôlkari z Materskej, školy Hradby Brezno a tretiu priečku si vďaka svojim výkonom vybojovali malí športovci z ďalšej breznianskej škôlky Dr. Clementisa.

OLYMPIJSKÝ DEŇ

Olympijský deň sa v rámci 25. ročníka celoslovenského športového podujatia uskutočnil aj v Brezne, v stredu, 15. júna. Odštartovali ho zapálením pochodne primátorom mesta, s ktorou atlétky s biatlonistkami pobežali na mestský štadión, kde ich čakali účastníci od škôľkarov až po stredoškôľakov. Hlavný organizátorom bol brezniansky atletický a Základná škola s materskou školou Pionierska 2. Podujatie bolo určené pre všetky vekové kategórie od škôľkarov až po dospelých. Ambasadorkou podujatia bola olympionička, Anna Murínová, riaditeľom podujatia bol Milutín Černák. V prevažnej miere sa zúčastnili základné a stredné školy z Brezna, medzi ktorými jednoznačne dominovala Pionierska 2 a gymnázium. Nešlo o súťažné disciplíny, no popri behu na trati dlhšej 200 – 500 m si účastníci vyskúšali streľbu zo vzduchovky, pohybové aktivity zdravého životného štýlu ako aj najmenší kreslenie na asfalte.

TURNAJ STREETBALL ĽUĐOM

V tretiu júnovú sobotu, 18. júna, sa na breznianskom námestí stretli nadšenci pouličného basketbalu s cieľom získať triumf na premiérovom ročníku turnaja Streetball ľudom. Nebol to však ich jediný cieľ. Svojou aktívnou účasťou podporili charitatívnu myšlienku tejto akcie, ktorou je pomoc ľuďom so zdravotným postihnutím. Organizátori sa rozhodli výťažok z prvého ročníka venovať Mirkovi Pocklanovi zo Štiavničky. Na samotnom turnaji sa zúčastnilo jedenásť dvojčlenných družstiev z Brezna, Valaskej a Martina. Finále bolo pravým vyvrcholením turnaja, keď v kvalitnom a napínavom zápase lepšie zvládli koniec duelu chlapi z Crème della crème, a tak putovný pohár pre víťaza putoval do Martina. Turnaj sprevádzalo viacero sprievodných akcií. Nádhernou bodkou

akcie bolo odovzdanie symbolického šeku a finančnej hotovosti Mirkovi; podarilo sa vyzbierať sumu vo výške 777 eur.

MAJSTROVSTVÁ SLOVENSKA V MINIGOLFE

Od 22. do 24. júla sa Brezne uskutočnilo finále I. ligy 2015/2016 a zároveň Majstrovstvá Slovenska v minigolfe. V areáli minigolfového ihriska pri Hrone sa zišlo dovedna 44 hráčov z golfových klubov z Bratislavy, Trnavy, Prievidze, Košíc, Žiliny, domáceho Brezna, ale aj dvoch rakúskych tímov. Na finálovom turnaji sa najlepšie darilo družstvu GK Bratislava, pred MTGK Brezno a GK Bankov Košice, takže v celkovom hodnotení sa víťazmi I. ligy v sezóne 2015/2016 stali golfisti z Bratislavy, druhí skončili Trnavčania a tretie miesto obsadili hráči Brezna

HALOVÝ FUTBALOVÝ TURNAJ

Dňa 19. novembra sa v Aréne Brezno konal za účasti 12 mužstiev tradičný halový futbalový turnaj. Víťazom turnaja sa stalo mužstvo Simaček, ktoré vo finále zvíťazilo nad mužstvom MANGO team. Tretie miesto obsadilo mužstvo SRŠNE.

AKTIVITY PRE ŠPORT

ZNOVUOTVORENIE MESTSKEJ PLAVÁRNE

Mestská plaváreň na Mazorníkove bola z bezpečnostných dôvodov zatvorená od vlaňajšieho septembra. Vo februári tohto roka sa rekonštrukcie ujali Technické služby Brezno, ktoré opravovali strešnú konštrukciu nad bazénom. Počas nej sme rozobrali poškodený podhlád, opieskovali a natreli skorodované časti a povrchovo upravili aj založili obkladový materiál.

Opäťovnú prevádzku plavárne spustili na deň detí. Milovníci plávania a vodných športov si v Brezne od 1. júna opäť mohli prísť na svoje. Urobili radosť hlavne deťom pri príležitosti ich sviatku.

KÚPALISKA

V súčasnosti sú v celom okrese Brezno prevádzkované len tieto kúpaliská: Letné kúpalisko Podbrezová, vonkajšie bazény pri penzióne Schweinttal v Braväcove, verejné kúpalisko v obci Jasenie, vonkajší bazén Hotela Polianka Horná Lehota – Krpáčovo. Bazény zariadení Chata Limba Bystrá a Hotela Biela Medvedica, Bystrá môžu už využívať len ubytovaní návštevníci, najmä letné detské tábory. Táto situácia je pre Brezno nevyhovujúca. Posledné roky sú počas leta veľké horúčavy, a tak obyvatelia vyhľadávajú letné kúpaliská aj širšom okolí. Okrem podbrezovského a Jasenia sú najbližšie bohužiaľ vzdialené minimálne štyridsať kilometrov od Brezna.

Nové letné kúpalisko AQUA – RELAX Livia pribudlo tohto roku v našom meste, v Zadných Hálkach. Je tu jeden nadzemný vonkajší bazén s kapacitou 28 kúpajúcich sa s celkovou kapacitou kúpaliska 60 návštevníkov. Kúpalisko Zadné Halky je otvorené od 15. júna. Okrem atrakcií ponúka aj jednu zaujímavosť. Na dezinfekciu používa morskú soľ a nie chlór. V cene vstupného je parkovanie, lehátko aj atrakcie. Dospelí zaplatí za celodenný vstup desať eur, za vstup po 14. hodine osem eur.

MULTIFUNKČNÉ IHRISKO

Slávnostným prestrihnutím pásky 29. septembra otvorili nové multifunkčné ihrisko na Ulici 9. mája, ktoré následne pokrstili priateľským zápasom žiaci zo ZŠ MPČL. Futbalový program tým neskončil; v exhibičnom stretnutí proti sebe nastúpili futbalisti z FK Brezno a zaujímavý tím zložený z mestských poslancov, zamestnancov MsÚ a zástupcov vedenia mesta.

VÝLETY BREZŇANOV

Na jar tohto roku bola v chotári mesta, na Dieľi postavená nová chata. Vyrástla na mieste, kde predtým stál rekreačný objekt, ktorý v štyridsiatych rokoch minulého storočia postavila rodina Dedečkovcov z Brezna. Už v minulosti bolo cieľom výletov mnohých Brezňanov.

Pôvodná drevená chata výborne dotvárala kolorit tohto miesta. Pani Dedečková bola členkou jazdeckého klubu, ktorý rozvíjal svoje aktivity pri breznianskom Sokole. Jazdecké kone poskytovala breznianska vojenská posádka. Tohto roku, po otvorení novej chaty, ktorá nesie pôvodný názov - Dedečкова chata, sa toto miesto opäť stalo cieľom mnohých Brežňanov. V lete tam podnikali pešie túry cez Laznú alebo Rúry rodiny s deťmi, v zime bežkári väčšinou z Pohanského. Trate pre lyžiarov sa tam v zime upravujú, a tak je hlavne počas zimných víkendových dní parkovisko pri ceste na Pohanskom plné aut. Táto lokalita sa postupne stáva peknou prímestskou rekreačnou zónou. Ešte nedávno boli takýmto pekným miestom Lúčky. Lyžiarske trate si bežkári urobili sami, priestor bol výborný na prechádzky, poskytoval krásne výhľady. Ale trate postupne zničili autá, štvorkolky, na jar zablatené cesty s koľajami od aut a motoriek, ktoré sa beztrastne prehánajú aj cez polia družstevníkov.

POČASIE

BREZNIANSKE REKORDY

REKORDY V ROKU 2016

Najteplejší mesiac:	Júl, priemerná mesačná teplota vzduchu 19,4 °C
Najchladnejší mesiac:	Január, priemerná mesačná teplota vzduchu -4,3 °C
Najteplejší deň:	24. jún, teplota vzduchu dosiahla absolútne maximum 32,6 °C
Najchladnejší deň:	23. január, teplota vzduchu dosiahla absolútne minimum -21,5 °C
Najdaždivejší mesiac:	Júl, za mesiac spadlo 135,2 mm atmosférických zrážok
Najdaždivejší deň:	16. august, za deň spadlo 31,5 mm atmosférických zrážok
Priemerná ročná teplota:	8,7 °C

REKORDY A POZOROVANIA 1961 – 2015

Absolútne maximum teploty vzduchu:	35,5 °C – dňa 8. a 9. augusta 2013 vyrovnaný rekord 10. august 2015
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-32,7 °C, dňa 11. januára 1968
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86, 4 mm, dňa 29. mája 1999

BREZNIANSKE REKORDY ZA CELÚ HISTÓRIU

Absolútne maximum teploty vzduchu:	36,5 °C, dňa 15. augusta 1952
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-36,3 °C, dňa 11. februára 1929
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

CHARAKTERISTICKÉ JAVY

Priemerná ročná teplota v Brezne

Podľa dlhodobých pozorovaní sa priemerná ročná teplota vzduchu v Brezne pohybuje od 6,5 – 6,6 °C. Ale posledné roky vidíme, že sa od priemeru v Brezne odchyľujeme.

Vývoj priemernej ročnej teploty za posledné roky

ROK	Priemerná ročná teplota v °C	Priemerná teplota v °C v najchladnejšom mesiaci	Priemerná teplota v °C v najteplejšom mesiaci
1987	6,6	-8,5	19,2
1997	7,0	-4,4	17,3
2006	6,7	-8,6	19,5
2010	7,6	-3,2	20,0
2013	8,2	-3,4	19,0
2014	9,8	1,2	19,2
2015	9,4	-1,8	20,8
2016	8,7	-4,3	19,4

Priemerná ročná teplota vzduchu v Brezne sa postupne zvyšuje. Podľa výsledkov z hydrometeorologickej stanice síce bola tohto roku nižšia ako posledné dva roky, ale aj tak bola dosiahnutá vyššia priemerná ročná teplota ako je dlhodobý priemer. Takže aj rok 2016 sa zaradil do série nadpriemerne teplých rokov, ktorá trvá už od roku 2010. Z posledných troch rokov bol však najchladnejší.

Čo sa týka zrážok, tento rok bol mierne nadpriemerný. Napadlo 812,8 mm. Normál je podľa dlhodobých pozorovaní 750 mm. Najdaždivejším mesiacom bol máj, za mesiac

spadlo 135,2 mm atmosférických zrážok. K vyšším zrážkam dopomohol aj február, august a hlavne október. Najdaždivejší deň bol 16. august, za deň spadlo 31,5 mm atmosférických zrážok.

Uplynulý rok priniesol niektoré zaujímavé javy. V prvom rade sme sa konečne po 3 rokoch dočkali chladného januára so záporným mesačným priemerom – 4,3. V ňom nakoniec padlo aj teplotné minimum roka s hodnotou - 23,5°C , ktoré sme zaznamenali v dňoch 22. a 23. januára. Čo nepokazil január, to doslova zmasakroval február. Priniesol nielen „nezimu“, ale aj doteraz najvyšší februárový priemer s úctyhodným číslom 2,6°C. Zaskvel sa aj zrážkovo, keď spadlo až 114 mm vlahy a nebol to sneh. Ten vo februári padal len 2-krát. Naopak v marci nám napršalo len 17,4 mm, čo bolo okrem decembra najmenej v roku.

Začiatok jari bol nevýrazný a priniesol množstvo slabých a vzdialených búrok. Apríl odštartoval rekordne teplým počasím a snúra veľmi teplého počasia sa s malými prestávkami ťahala až do cca 20. apríla. Po mesiaci veľmi teplého počasia prišlo obdobie, ktoré v najnevhodnejšej chvíli zasiahlo poľnohospodárov - a síce - neskoré jarné ochladenie spojené s rannými mrazmi, na severe dokonca so snežením. Najnevhodnejšej preto, lebo väčšina stromov už rozkvitla a sadenice jahôd či iných plodín, ktoré nie sú odolné voči mrazom, boli už posadené. V spravodajstve viacerých televízií sme mohli vidieť, ako na poliach, hlavne v južných oblastiach v noci horia parafínové sviečky, ktoré dokážu teploty zvýšiť o cca 2-3°C, ale aj prikrývanie plodín textíliami a textilnými fóliami. V mrazových kotlinách teploty klesli až do -5°C (susedný Čierny Balog pár desiatín nad -5°C), pričom prízemné mrazy až do -5°C boli zaznamenané aj na juhu Podunajskej nížiny. Iba dva májové mrazové dni – 16. a 17. mája stačili v Brezne na zničenie úrody niektorých plodín. Ale škody určite ne boli také veľké a prekvapivé ako na južnom Slovensku.

Prvý tropický deň sa objavil 22. júna; v rámci štvordňovej tropickej série, ktorá vrcholila 24. júna. teplotou 32,6°C. Bolo to nakoniec aj ročné maximum. Najteplejším letným mesiacom sa stal júl, i keď žiadne dlhé a úmorné vlny horúčav sa tentokrát nekonať. Krátké prílevy tropického vzduchu boli opakovane rušené prechodmi frontov so zrážkami. Pri intenzívnom lejaťu spadlo napríklad 26. júla až 24,4 mm vody. Mesiac júl skončil aj

celkovo ako najvlhkejší so zrážkovým úhrnom 135,2 mm. V auguste už pršalo menej, ale zase bol aj najchladnejším letným mesiacom.

Najväčšie sklamanie roka 2016 bolo aj podľa meteorológov jednoznačne októbrové počasie - an blok. Už začiatkom mesiaca za studeným frontom na Slovensko prepadol studený vzduch. Ten vyvolal okrem veľmi skorého prvého sneženia aj začiatok počasia podobného neskorej jeseni s množstvom zamračených a sychravých dní. O babom lete nemohlo byť ani reči. Iba v šiestich dňoch bola v októbri teplota o 14:00 vyššia ako 10°C. Žiadny letný deň, 4 mrazové dni, koncom mesiaca dva dni -3 °C, nevyskytol sa ani 1 slnečný deň, zato zamračených (8) alebo takmer zamračených (3) bolo spolu až 11. Október tak skončil ako najzamračenejší za posledných 18 rokov a stane sa aj najzamračenejším mesiacom roka 2016.

Prvé snehové vločky sa objavili deň pred Martinom. Na prelome druhej a tretej novembrovej dekády prišlo aj veľmi teplé 5 dňové obdobie, v ktorom teploty stúpali nad 16°C. Začiatok decembra bol pre zmenu chladnejší. Postupne nastúpilo počasie, v ktorom sa striedali slnečné dni so zamračenými a hmľistými. Najdlhšia inverzná nepohoda začala 18. decembra a skončila až na Štedrý deň. Ten priniesol malé prekvapenie v podobe večerného sneženia s tenkou snehovou pokrývkou. Nasledovalo však výrazné oteplenie a sneh rýchlo zmizol. Vianoce opäť bez snehu. Záver roka už bol opäť v znamení mohutnej oblasti vysokého tlaku so slnečným počasím a zosilňujúcimi mrazmi.

KLIMATICKÉ ÚDAJE V ROKU 2016

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč
[°C]	-4,3	2,6	4,6	9,9	13,7	19,1	19,4	17,3	15,1	7,2	2,9	-2,6	8,7

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč
[°C]	6,3	15,0	21,2	25,4	26,6	32,6	31,3	29,5	29,3	21,9	13,6	9,2	32,6
dňa	29.	22.	31.	5.	30.	24.	23.	4.	11.	1.	23.	26.	24. jún

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč
[°C]	-21,5	-7,0	-8,0	-5,5	-2,0	4,5	4,0	4,0	0,0	-3,0	-9,0	-14,5	-21,5
dňa	22. a 23.	6.	25.	2.	16. a 17.	7.	8.	13.	24.	28. a 31.	29.	31.	22. a 23. január

Počet letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roky
dní	0	0	0	2	5	16	20	20	14	0	0	0	77

Počet mrazových dní s minimálnou teplotou vzduchu pod 0 °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roky
dní	29	18	19	8	2	0	0	0	0	4	16	28	124

Počet dní so snehovou pokrývkou 1 cm a viac

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roky
dní	16	4	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	22

Počet dní s búrkou

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roky
dní	0	0	0	1	5	7	12	5	0	0	0	0	30

Počet dní so snežením

<i>mesiac</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>roč</i>
<i>dní</i>	12	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	15

Mesačné úhrny zrážok v mm

<i>mesiac</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>roč</i>
<i>[mm]</i>	41,1	114,4	17,4	54,8	84,4	55,2	135,2	97,9	41,2	96,6	67,2	7,4	812,8

Maximálne denné úhrny zrážok v mm

<i>mesiac</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>roč</i>
<i>[mm]</i>	13,7	22,2	6,1	18,0	21,2	18,5	24,4	31,5	18,2	24,7	23,0	2,8	31,5
<i>ďňa</i>	11.	10.	6.	27.	27.	24.	26.	16.	17.	3.	6.	25.	16.august

ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE - Fotografie

OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY

Oslavy oslobodenia mesta

Odovzdanie ocenení

Oslavy oslobodenia

Dni mesta Brezna

Deň ústavy

Pietny akt ukončenia vojny

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

Telocvičňa Mazorník

Oprava plavárne

Chodník ČSA

Synagóga, postup rekonštrukcie

Lavica cez železničnú stanicu

Stojiská

Obchvat mesta

Synagóga po rekonštrukcii

Baldovský most počas budovania

Koše a lavičky

Parkovacie plochy

Kasárne

Ihrisko Mazorník

Pečať ocenenia

KULTÚRA

Chalupkovo Brezno

Koncert proti fašizmu

Krmohy

Mikuláš

Sála domu kultúry

Útulok Tuláčik

Morena

Stavanie mája

Mila pre mamu

Otvorenie synagógy

Ondrejský jarmok

Aréna – korčuľovanie

Trhy

Lampiónový sprievod

Iné aktivity

Vianočná atmosféra

Podpis zmluvy s rektorom školy

ŠKOLSTVO

25. výročie ZŠ Mazorník

40. výročie ZŠ Pionierska 4

Ocenení učiteľia

SOCIALNÁ SITUÁCIA

Aktivity dôchodcov

Klub dôchodcov

Romovia

Bezdomovci

ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE – Plagáty a pozvánky

Lampiónový sprievod

Dni mesta

Logo Brezna

Otvorenie synagógy

Advent v meste

Bomburove slávnosti

Divadelná chalupka

Rozlúčka s letom

Chalupkovo Brezno

Sadenie stromčekov

Beh nočným Breznom

Banský chodník

Kasárne

Mikuláš 2016